WWW.ZVIAZDA.BY — на 12 гадзін раней

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

10 СНЕЖНЯ 2009 г. ЧАЦВЕР № 234 (26592)

Кошт 600 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

КАНТРАКТ ПЕРШ-НАПЕРШ ПА ЖАДАННІ

VI з'езд Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі пройдзе ў верасні наступнага года. Прычым, як адзначыў старшыня ФПБ Леанід КОЗІК, да гэтага часу прафсаюзы маюць намер дамагчыся вырашэння адразу некалькіх праблем — са змяненнем заканадаўства аб кантрактах, захаваннем працоўных калектываў і ростам заробкаў. Тым больш, што даводзіцца канстатаваць як факт: сёлета ўпершыню за шмат гадоў адзначаецца змяншэнне рэальнай, з улікам цэнаў на тавары і паслугі, зарплаты ў бюджэтнай сферы.

СУМНЫ «РЭКОРД» ПАСТАВІЛІ ЛЕКІ

2009 год стаў вельмі няпростым — наступствы сусветнага эканамічнага крызісу непасрэдна закранулі айчынную эканоміку. Як адзначыў Леанід Козік, у цэлым сітуацыя не выйшла з-пад кантролю, і ў тым ліку — дзякуючы рашэнню адмовіцца ад масавых скарачэнняў. Аднак сам па сабе малюнак неадназначны. Па стане на 1 кастрычніка 3800 арганізацый (36 працэнтаў ад іх агульнай колькасці) заставаліся па сутнасці неплацежаздольнымі і жылі за кошт крэдытаў. Сёлета рэзка ўзраслі паказчыкі няпоўнай занятасці, скараціўся банк вакансій. А па тэмпах росту заробкаў назіраецца значнае адставанне. У студзені—кастрычніку адносна аналагічнага перыяду летась намінальныя зарплаты павялічыліся на 13,7 працэнта. Тады як прагноз на 2009 год прадугледжваў 31-працэнтны рост.

У сваю чаргу гэта акалічнасць адбілася на рэальным, з улікам змянення цэнаў, змесце заробкаў. У цэлым па эканоміцы ў студзені—кастрычніку адносна леташняга аналагічнага перыяду тут адзначаны невялікі рост — на 0,1 працэнта. Але зноў-такі ў цэлым, бо рэальныя заробкі бюджэтнікаў за гэты ж час скараціліся — на 1,9 працэнта.

Знізілася і пакупніцкая здольнасць сярэдняй зарплаты. Калі ў кастрычніку мінулага года яна адпавядала 274, то ў кастрычніку сёлета — толькі 263 працэнтам мінімальнага спажывецкага бюджэту. Праўда, ёсць гэтаму і яшчэ адно тлумачэнне — хуткі рост цэнаў на тавары і паслугі. У кастрычніку адносна аналагічнага перыяду мінулага года сярэдні індэкс цэнаў на тыя ж прадукты харчавання склаў 110 працэнтаў. Аднак асабліва ўражваюць некаторыя — і да таго ж найбольш «адчувальныя» — пазіцыі. За год крупы і макаронныя вырабы падаражэлі на 19-24, бульба — на 25, малако і тварог — на 20, хлеб — на 15,6, пшанічная мука — на 27,6, рыба і рыбапрадукты — на 19, мясныя паўфабрыкаты — на 23 працэнты. Плюс да таго, на 28 працэнтаў павялічыўся сярэдні кошт лекаў. А шмат якія імпартныя медпрэпараты, і ў тым ліку шырокага выкарыстання, «пацяжэлі» ці не ўдвая.

БЕЗ ПРАЦЫ. І ПАЎДОЛАРА НА ДЗЕНЬ

Чакалася, што па выніках гэтага года сярэдняя па краіне зарплата будзе адпавядаць 450 доларам у эквіваленце. Сёння ўжо зразумела — такая мэта недасягальная. Рэальны паказчык у кастрычніку склаў усяго 374 «умоўныя адзінкі». Тым не менш, на думку Леаніда Козіка, нягледзячы на эканамічныя цяжкасці, заробкі павінны стаць «у графікі» налета.

Як адзначаюць у Федэрацыі прафсаюзаў, неабходна тэрмінова вырашыць яшчэ дзве праблемы — з дапамогай па беспрацоўі (сёння ў сярэднім яна складае ўсяго 43 тысячы рублёў або прыкладна 16 долараў у эквіваленце) і павышэннем мінімальнай зарплаты. «Мы неаднаразова ставілі пытанне аб павелічэнні «мінімалкі» да ўзроўню бюджэту пражытковага мінімуму, і калі нічога не зменіцца, то з новага года пачнём дамагацца выканання сваіх патрабаванняў больш рашуча», — падкрэсліў Леанід Козік.

Адначасова ў ФПБ не лічаць неабходным ісці на значныя саступкі пры заключэнні калектыўных дагавораў. Так, у сувязі з праблемамі прадпрыемстваў некаторыя пункты калдагавораў могуць быць часова перапыненыя, аднак — не выкрасленыя назусім.

СУМЛЕННЫ СВАЁ ДАКАЗАЎ

Асобная тэма — кантракты. Варта нагадаць, што Федэрацыя прафсаюзаў выступіла з ініцыятывай: даць добрасумленным работнікам магчымасць пераходзіць на бестэрміновыя працоўныя дагаворы. Прапанова нібыта была падтрыманая. Аднак рашэнне — дагэтуль не прынятае.

«Гаворка не ідзе аб парушальніках працоўнай дысцыпліны, а наконт работнікаў добрасумленных мы перакананыя: яны павінны быць упэўненыя ў сваёй будучыні і штогод не думаць, ці працягнуць з імі кантракт, — заўважыў Леанід Козік. — Таму мы зробім усё, каб адстаяць сваю ініцыятыву і рэалізаваць яе ва ўказе кіраўніка дзяржавы ў найбліжэйшы час».

Дзеля справядлівасці, у прафсаюзах зазначаюць: «дэкантрактызацыя» зноў жа не можа быць агульнай. Інакш у асобных (і перш-наперш паспяховых) арганізацыях работнікі могуць страціць 30—50 працэнтаў свайго акладу і «лішнія» дні працоўнага адпачынку.

УРАЧ — АДНОЛЬКАВЫ ПАЎСЮЛЬ?

Тым часам ФПБ мае вылучыць яшчэ некалькі ініцыятыў. Адна з іх датычыцца аднаўлення льготнага праезду для школьнікаў. А другая — змянення некаторых умоў выплаты прафесійных пенсій. У прыватнасці, у ФПБ перакананыя: практыка, калі з прафесійнага стажу выключаюцца перыяды часовай непрацаздольнасці і іншыя перыяды, на працягу якіх за работнікам захоўваецца сярэдняя зарплата, абсалютна недапушчальная. Бо ў выніку напрацаваць неабходны для датэрміновай пенсіі стаж становіцца цяжка, а калі-нікалі — нават нерэальна.

Апроч таго, Федэрацыя прафсаюзаў лічыць, што ў пералік медыцынскіх і педагагічных устаноў і арганізацый, занятасць у якіх дае права на датэрміновую пенсію, павінны ўвайсці ведамасныя школы, дзіцячыя садкі, бальніцы, паліклінікі, медыцынскія цэнтры і медыка-санітарныя часткі без статусу юрыдычнай асобы. Бо пакуль атрымліваецца парадокс: урач гарадской паліклінікі скарыстацца правам на пенсійныя «льготы» можа, а ўрач паліклінікі прадпрыемства — ужо не.

Дарэчы, заўважыў Леанід Козік, наконт прафесійных пенсій Федэрацыя прафсаюзаў мае намер звярнуцца ў Савет Міністраў. А ў выпадку неабходнасці — і ў Канстытуцыйны Суд.

Сяргей ГРЫБ.

ДА ВЕДАМА ЧЛЕНАЎ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

11 снежня 2009 г. у 10.00 у зале пасяджэнняў Савета Рэспублікі (вул. Чырвонаармейская, 4) прадоўжыць работу трэцяя сесія Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання.

Прадавец Святлана КАСПЯРОВІЧ падбірае прыгожы і недарагі абутак.

Такія вось «чырвоныя цэны» мы і шукалі.

ПА «ЧЫРВОНУЮ» ЦАНУ

ЯК ЖУРНАЛІСТЫ «ЗВЯЗДЫ» Ў ГОРАДЗЕ ЗНІЖКІ ШУКАЛІ

Ці то яшчэ «зверху» не было «адмашкі» адносна правядзення ў масавым парадку ў сталічных крамах акцый-распродажаў тавараў па зніжаных цэнах, ці то сапраўды іх час яшчэ не прыспеў, ці то нехарактэрная для першай паловы снежня нейкая восеньская непагадзь крыху псавала агульнае ўражанне, аднак перадсвяточнага настрою ў цэнтры сталіцы, ды і не толькі там, раніцай на працягу некалькіх працоўных дзён падчас пошукаў нам было «злавіць» не проста. Не спрачаемся, калі заходзілі ў большасць крамаў, нас, як правіла, усё ж сустракалі ўпрыгожаныя цацкамі ёлачкі, а вітрыны ў многіх вабілі зіхацелі гірляндамі. Але мы найперш шукалі нейкія вонкавыя, бачныя здалёк прыкметы таго, што тут пакупніка чакаюць зніжкі на тавары. Чым яшчэ пры такой шэрані на дварах можна крыху ўзняць настрой? І такія расцяжкі над праспектамі, вуліцамі, плакаты з абвесткамі, выстаўленыя ў вокны крамаў, мы сапраўды бачылі. Але, падаецца, неяк мала. Ці справа ўсё ж ва ўмовах надвор'я?..

СТАР. 6

Ну і ну!

ІШОЎ ПА ГОРАДЗЕ З ГАЛАВОЙ АЛЕНЯ

У Гродне нарад міліцыі затрымаў мужчыну, які ў пластмасавай скрыні нёс галаву аленя з рагамі.

На месцы дзяржінспектары вызначылі, што ў затрыманага няма дакументаў, якія б пацвярджалі законнасць паходжання прадукцыі палявання. Сам грамадзянін патлумачыў, маўляў, галаву аленя знайшоў на ўзбочыне аўтадарогі на ўскраіне абласнога цэнтра. Аднак інспектары высветлілі, што ў дзень затрымання гэты чалавек браў удзел у калектыўным паляванні і ў гэты ж дзень была здабыта самка аленя. Матэрыялы перададзены ў АУС для разгляду пытання аб завядзенні крымінальнай справы.

Сяргей РАСОЛЬКА.

СТАЛІЧНАЕ ЖЫЛЛЁ ПАЧАЛО ДАРАЖЭЦЬ

МЕНАВІТА такая выснова напрошваецца, калі пачынаеш уважліва разглядаць цэннікі прапановы мінскіх кватэр. Сапраўды, за лістапад цана прапановы аднапакаёвых кватэр павялічылася на 2 працэнты, двухпакаёвых — на 1 працэнт, трохпакаёвых — на 1,8 працэнта, а чатырохпакаёвых — адразу на 2,8 працэнта. Паводле звестак інфармацыйнага каталога спецыялізаванага выдання «Нерухомасць Беларусі», сярэдні кошт квадратнага метра агульнай плошчы аднапакаёвых кватэр дасягнуў ужо 1500 долараў і працягвае павялічвацца тэмпам 10—15 долараў за тыдзень. Няўжо, нягледзячы на крызіс, сталічны кватэрны рынак пачаў актывізавацца і гэта ўжо адбілася на цэнах? Старшыня савета Беларускай асацыяцыі «Нерухомасць» Мікалай ПРАСТАЛУПАЎ адзначыў, што ў снежні частка прадаўцоў і сапраўды пачала штучна павялічваць цэны на сваё жыллё, але кватэры па такім коште сёння не прадаюцца ўвогуле...

Адчуваецца дэфіцыт аднапакаёвых кватэр

Спецыялісты падлічылі, што за першыя 6 месяцаў года сталічныя кватэры патаннелі адразу на 30 працэнтаў. Менавіта летам настаў момант, калі сярэднія па якасці аднапакаёвыя кватэры можна было купіць за 30—35 тысяч долараў. Восенню назіраўся пік актыўнасці пакупнікоў, якія набылі якраз такое таннае жыллё. У выніку прапанова маленькіх кватэр істотна знізілася, а на рынку засталіся менавіта тыя аднапакаёвыя кватэры, гаспадары якіх упэўнена трымаюць завышаныя цэннікі. Цяпер самыя танныя аднапакаёвыя «хрушчоўкі» прапаноўваюцца на рынку за 42—45 тысяч долараў. Такі цэннік маюць кватэры з агульнай плошчай 30—34 квадратныя метры ў пяціпавярховых старых дамах. **Атрымліваецца, што за 3 апошнія месяцы самыя танныя аднапакаёвыя падаражэлі прыкладна на 10 тысяч долараў.** Відаць, што стартавы кошт прапановы з'яўляецца завышаным, але цяпер прадаўцы пры рэальных здзелках гатовыя ісці на мінімальныя зніжкі, якія складаюць не больш як 1—2 тысячы долараў.

Знікаюць танныя двухпакаёўкі

На другасным рынку жыллёвай нерухомасці Мінска і цяпер застаецца даволі вялікая прапанова двухпакаёвых кватэр. Аднак нават па гэтым сегменце жылля была «вымытая» танная нерухомасць. Толькі за апошнія два тыдні мінімальны цэннік двухпакаёвых кватэр падрос недзе на 5 тысяч долараў. Сёння самыя слабенькія двухпакаёвыя «хрушчоўкі» ў пяціпавярховых дамах прапаноўваюцца па стартавым кошце ад 53 да 55 тысяч долараў. Крыху лепшыя па якасці двухпакаёўкі ў дзевяціпавярховых дамах каштуюць ужо не менш як 63—65 тысяч долараў. Больш прасторныя двухпакаёвыя кватэры агульнай плошчай да 50—54 квадратных метраў дасягаюць стартавага кошту каля 70 тысяч долараў і больш.

Трохпакаёўкі падаражэлі ледзь-ледзь

Мінімальна зрушылася ў бок павелічэння цана на трохпакаёвыя кватэры. Самыя танныя трохпакаёвыя «хрушчоўкі» за апошнія тры тыдні падаражэлі толькі на 1—2 тысячы долараў. Цяпер такія кватэры з агульнай плошчай да 55—57 квадратных метраў выстаўляюцца на продаж ужо за 61—66 тысяч долараў. Сярэднія па якасці трохпакаёўкі каштуюць ужо не менш як 70 тысяч долараў. Разам з тым, на рынку з'явілася шмат стандартных трохпакаёвых кватэр па кошце 75—85 тысяч долараў.

Эксперты рынку нерухомасці адзначаюць, што сегмент трохпакаёвых кватэр застаецца сёння самым гнуткім у сталіцы. Прадаўцы шматпакаёвых кватэр больш ахвотна згаджаюцца ісці на сур'ёзныя зніжкі ў памеры да 2—3 тысяч долараў.

Стабілізацыя працягнецца да сакавіка

Паводле інфармацыі Мікалая Прасталупава, цяпер на другасным рынку жыллёвай нерухомасці Мінска ўжо пачаўся мёртвы сезон, калі рэальныя пакупнікі кватэр «замерлі» ў чаканні лепшых часоў і сапраўды прымальных цэнаў. Ужо традыцыйна жыллёвы рынак перастае актыўна дзейнічаць з пачатку студзеня і ажно да трэцяй дэкады лютага. Кіраўнік асацыяцыі ўпэўнены, што сённяшняе штучнае павелічэнне лічбаў на цэнніках прапановы не мае пад сабой аб'ектыўных падстаў. Цэны на жыллё павялічваюцца, але па такім кошце кватэры ніхто не купляе. Сёння, як і месяц таму, кватэры рэальна прадаюцца ў тым выпадку, калі квадратны метр у іх каштуе ў межах 1300—1400 долараў (гэта датычыцца ліквіднага жылля невялікіх плошчаў), і каля 1200 долараў па шматпакаёвых кватэрах. Адсутнасць рэальнага пакупніцкага попыту вымусіць гаспадароў жылля прадаваць кватэры менавіта па гэтых цэнніках.

Мікалай Прасталупаў увогуле лічыць, што стабілізацыя цэнаў на другасным рынку жылля працягнецца мінімум да лета.

Існуюць і іншыя варыянты развіцця падзей. Сярод фінансістаў жыллёвага сектара распаўсюджваюцца прапановы аб стварэнні механізмаў танных крэдытных рэсурсаў пад будаўніцтва і набыццё жылля для насельніцтва. Калі ў людзей і сапраўды з'явіцца магчымасць браць вялікія аб'ёмы крэдытаў, якія будуць каштаваць каля стаўкі рэфінансавання, яго істотна актывізуе і першасны, і другасны рынкі жылля. У гэтым выпадку жыллё ў Мінску летам можа нават сапраўды падаражэць, лічыць Мікалай Прасталупаў.

Невялікае хістанне кошту долара ці нават істотнае змяненне яго курсу ў новым годзе сур'ёзна на другасны рынак жылля не паўплывае. Цэны ў валюце на кватэры могуць часова знізіцца. Аднак галоўным фактарам, які рэгулюе цэны на рынку, з'яўляецца магчымасць насельніцтва пастаянна адкладваць пэўныя сумы грошай на жыллё ці атрымаць не вельмі дарагі крэдыт, упэўнены Мікалай Прасталупаў.

Сяргей КУРКАЧ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

КІЕЎ АБВІНАВАЦІЎ МАСКВУ Ў ПАДРЫХТОЎЦЫ КАНФЛІКТУ

Кіеў падазрае Расію ў падрыхтоўцы чарговага «газавага крызісу», які можа пачацца цяперашняй зімой. Аб гэтым паведаміў Савет нацыянальнай бяспекі і абароны Украіны.

Кіеў лічыць, што Масква мае намер спецыяльна адключыць падачу газу, каб у чарговы раз выставіць Украіну ў чорным колеры перад Еўропай, і пры гэтым будзе тлумачыць гэта спазненнем з аплатай атрыманага паліва. У сваім дакладзе савет нібы спасылаецца на звесткі і прагнозы міжнародных экспертаў. Акрамя таго, у дакуменце сказана, што ў сувязі з новым кантрактам Украіна не зможа зноў звярнуцца да несанкцыянаванага адбору транзітнага газу, «бо ўкраінскі бок транспарэнтна супрацоўнічае з еўрапейскімі спецыялістамі па кантролі нагляду над газатранспартнай сістэмай дзеля пазбягання надуманых абвінавачванняў». У той жа час адказнасць за абмежаванне паставак газу дэ-факта будзе ляжаць на «Газпраме», нягледзячы на абвінавачванні ім Кіева».

ПЕРМСКІ ЎРАД АДПРАЎЛЕНЫ Ў АДСТАЎКУ

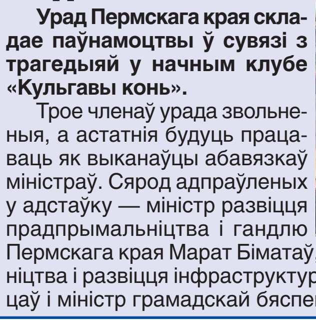

Урад Пермскага края складае паўнамоцтвы ў сувязі з трагедыяй у начным клубе «Кульгавы конь».

Трое членаў урада звольнены, а астатнія будуць працаваць як выконваючыя абавязкі міністраў. Сярод адпраўленых у адстаўку — міністр развіцця прадпрымальніцтва і гандлю Пермскага края Марат Біматаў, міністр горадабудаўніцтва і развіцця інфраструктуры Аляксандр Кудрыцаў і міністр грамадскай бяспекі Ігар Арлоў.

У ІНДАНЭЗІІ БЕСПАРАДКІ

У міжнародны дзень барацьбы з карупцыяй тысячы інданэзійцаў выйшлі на вуліцы найбуйнейшых гарадоў краіны, каб выказаць сваю незадаволенасць урада.

Незадаволенасць выклікала банкруцтва невялікага, але вельмі важнага для палітычнага жыцця краіны банка Century Bank. Пратэстоўцы лічаць, што ў банкрутстве вінаваты ў тым ліку прэзідэнт Інданэзіі Сусіла Бамбанг Юдаёна. У горадзе Макасар некалькі тысяч чалавек сутыкнуліся з паліцыяй. У сталіцы краіны Джакарце інданэзійцы сабраліся каля прэзідэнцкага палаца, які паліцыя акружыла для аховы.

СВЕТУ ПАГРАЖАЕ ДЭФІЦЫТ КАВЫ І ЧАЮ

Дэфіцыт кавы на сусветных рынках вырасце ў 2009 годзе і будзе павялічвацца ў 2010-м з-за скарачэння паставак, выкліканых нізкай ураджайнасцю ў выніку неспрыяльных умоў надвор'я.

З 1 кастрычніка 2009 па 30 верасня 2010 года аб'ём паставак кавы на сусветныя рынкі складзе ад 123 да 125 мільёнаў мяшкоў, у той час як яго спажыванне за гэты перыяд ацэньваецца ў 132 мільёны мяшкоў. Праліўныя дажджы ў Бразіліі, Калумбіі і В'етнаме, краінах, якія ўваходзяць у чацвёрку сусветных лідараў па вытворчасці кавы, прывялі да зніжэння ўраджайнасці. Пры гэтым унутраны попыт у гэтых краінах расце. Таму яны, хутчэй за ўсё, знізяць экспарт кавы, вынікам чаго стане ўздым кошту на сусветных рынках. Кошт на каву «Арабіка» павялічыўся на 30 % з пачатку 2009 года. Між тым, кошт яшчэ аднаго папулярнага напою — чорнага чаю, можа павялічыцца да рэкорднага ўзроўню з-за адначасовай засухі ў найбуйнейшых краінах-экспарцёрах гэтай культуры. Адначасовая засуха ў Індыі, Кеніі і на Шры-Ланцы — краінах, на якія прыходзіцца палова сусветнага экспарту чаю, — прывядзе да значнага зніжэння аб'ёму паставак гэтай культуры. Ужо летась на сусветных рынках фіксавалася перавышэнне попыту на чай прапановай.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 10.12.2009 г. (для б/н разлікаў)

▲1 долар ЗША	2 859,00
▲1 еўра	4 211,02
1 латвійскі лат	5 953,15
1 літоўскі літ	1 219,87
1 чэшская крона	163,67
1 польскі злоты	1021,20
▼1 расійскі рубель	92,96
1 украінская грыўня	356,93

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў

Цэнтрабанк РФ	
USD	30,7562
UAH	38,2302
1000 BYR	10,8449
EUR	45,2608

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпісвайцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2009 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.
ААТ «Агенцтва Уладзіміра Граўцова» УНП 100024047 Ліцэнзія Мінсувязі № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 да 02.05.2009

ISSN 1990 - 763X

Прамая лінія

Прыйшла старасць — сышла памяць

Бездапаможныя станы, звязаныя з парушэннем памяці, увагі, разумення, абумоўленыя ў тым ліку сасудзістымі захворваннямі, напрыклад, мікраінсультам у раннім пажылым і старэчым узросце, будуць у цэнтры ўвагі «прамой лініі» з удзелам **загадчыка спецыялізаванага псіхагерыятрычнага аддзялення Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра псіхічнага здароўя Аляксандра Аляксандравіча ГОЛУБА**. «Прамая лінія» адбудзецца **16 снежня, у сераду, з 15.00 да 16.00** па нумарах 8 (017) 292 38 21 і 292 38 92. Папярэднія пытанні можна пакінуць па нумарах: 8 (017) 287 18 29 і 287 18 36.

ЗАПЛАЦІ ЗА КВАТЭРУ — СУСТРАКАЙ НОВЫ ГОД СА ЗНІЖКАМІ

Магілёўскі гарадскі цэнтр інфармацыйных сістэм 25 снежня распачынае акцыю для акуратных плацельшчыкаў за камунальныя паслугі. Дастаткова прад'явіць у краме пэўнай гандлёвай сеткі квітанцыю аб своечасовай аплаце за лістапад (пры гэтым трэба не мець запазычанасцяў за год), каб атрымаць 5-працэнтную зніжку на камп'ютар альбо ноўтбук.

Гэта ж квітанцыя дае магілёўцам зніжку на віншаванні з Калядамі, Новым годам, а таксама і любымі сямейнымі святамі на вялікім экране ў цэнтры горада. Зніжка ў 21% будзе дзейнічаць да 1 красавіка. У залежнасці ад аб'ёму віншавання можна зэканоміць ад 5 да 25 тысяч рублёў.

Ілона ІВАНОВА.

Управляющим в производстве по делу о банкротстве СООО «Эстикару» на аукционе РЕАЛИЗУЕТСЯ ПОМЕЩЕНИЕ, расположенное по адресу: г. Минск, ул. М. Богдановича, 108-2, площадью 261 м², объект незавершенный строительством, готовность 60 %.

Начальная стоимость объекта определена в размере 302 760 000 рублей. Аукцион по продаже будет проводиться по адресу: **г. Минск, ул. М. Богдановича, 108-2, 18 декабря 2009 года в 11.00.** Шаг аукциона установлен в размере 5 % от начальной стоимости жилого помещения.

Задаток в счет обеспечения оплаты приобретаемого на торгах помещения определен в размере 30 276 000 рублей и переводится на расчетный счет № 3012012400017 в ОАО «Банк Москва—Минск» в г. Минске, код 272, УНП 800003478 с даты публикации настоящего объявления до 12.00 17 декабря 2009 года.

К участию в аукционе допускаются юр. и физ. лица, которые по законодательству Республики Беларусь могут быть признаны покупателями, оплатившие задаток, своевременно подавшие заявку и необходимые документы.

Для участия в аукционе необходимо направить управляющему по адресу: 220113, г. Минск, а/я 424 следующие документы: заявку, платежные документы с отметкой банка об исполнении, подтверждающие внесение участником торгов установленной суммы задатка в счет обеспечения оплаты приобретаемого на торгах имущества, юридические лица дополнительно предоставляют заверенные в установленном порядке копии учредительных документов, письменное решение соответствующего органа управления, разрешающее приобретение имущества, если это необходимо в соответствии с учредительными документами участника торгов, физические лица дополнительно предоставляют копию документа, удостоверяющего личность. Заявки принимаются с даты публикации настоящего объявления до 12.00 17 декабря 2009 г.

Победителем признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену приобретения по сравнению с предложениями других участников аукциона. Заключение договора купли-продажи осуществляется в течение 1 рабочего дня со дня проведения торгов.

Победитель торгов в течение 7 банковских дней со дня заключения договора купли-продажи оплачивает цену за минусом внесенного задатка, кроме того, уплачиваются расходы по организации аукциона. Участникам, не признанным победителями, задаток возвращается в безналичной форме в течение 5 банковских дней с момента утверждения протокола об итогах торгов. Способ уведомления участников об итогах торгов: в день торгов, публично.

БАНК ТОРГОВЫЙ КАПИТАЛ
Закрытое акционерное общество

ЗАО «ТК БАНК» СООБЩАЕТ, что с 01.01.2010 вступают в силу Изменения № 1 в Правила организации обслуживания счетов юридических лиц и индивидуальных предпринимателей ЗАО «ТК Банк» следующего содержания:

1. В пункте 2.1.4.2. цифры «14-00» заменить цифрами «13-30».
2. В пункте 2.1.4.3. цифры «13-00» заменить цифрами «14-00».
3. В части второй пункта 2.1.8. слова «через абонентские ящики, с использованием электронной почты иными оговоренными сторонами способами;» заменить словами «через абонентские ящики и иными оговоренными сторонами способами.».
4. Пункт 2.1.8. дополнить частью третьей следующего содержания:

«Выписки из лицевого счета и приложения к выпискам Клиентам, заключившим с Банком договор на оказание услуг по обмену электронными документами через систему «Клиент-Банк», передаются в электронном виде без распечатки на бумажный носитель;».

5. Пункт 2.3.4. изложить в следующей редакции:

«2.3.4. в течение 3 банковских дней с момента открытия текущего (расчетного) счета (кроме индивидуальных предпринимателей) представить в Банк заявку на установление лимита остатка кассы, порядка и сроков сдачи выручки и оформление разрешения на расходование наличных денег из выручки, поступающей в кассу, в последующем – за 3 банковских дня до истечения срока действия ранее представленной заявки. В случае не предоставления заявки в установленные сроки, начиная со следующего банковского дня срок сдачи наличных денег считается ежедневным, лимит остатка кассы – нулевым (за исключением организаций, которым лимит остатка кассы не устанавливается в соответствии с законодательством). В случае если лимит остатка кассы, порядок и сроки сдачи выручки, размер расходования наличных денег из выручки и разрешения на расчеты наличными деньгами между юридическими лицами, предпринимателями, частными нотариусами установлены не Банком, представить в Банк копию заявки, согласно которой установлены лимит остатка кассы, порядок и сроки сдачи выручки, размер расходования наличных денег из выручки, копию разрешения на расчеты наличными деньгами между юридическими лицами, предпринимателями, частными нотариусами.

Разрешение на расходование наличных денег из выручки выдается (пересматривается) Банком ежегодно до 28 февраля на основании представленной клиентом заявки при отсутствии претензий к текущему (расчетному) банковскому счету либо при наличии в картотеке расчетных документов, оплата которых относится к третьей группе очередности платежей, если иное не предусмотрено законодательством.

При наличии претензий к счету действие ранее выданных разрешений на использование поступающей выручки приостанавливается до полного расчета по платежам, предшествующим третьей группе очередности, за исключением случаев, установленных законодательством;».

Всю необходимую информацию по вопросам обслуживания счетов можно получить в управлении банковских услуг ЗАО «ТК Банк». Тел. +375 17 294 50 06.

Лицензия НБ РБ на осуществление банковской деятельности № 30 от 12.09.2008 г. УНП 807000163.

РАШЭННЕМ МІНГАРВЫКАНКАМА ЗАЦВЕРДЖАНЫ ГРАНІЧНЫЯ МАКСІМАЛЬНЫЯ АДПУСКНЫЯ І РОЗНІЧНЫЯ ЦЭНЫ НА СВЕЖЫЯ БУЛЬБУ І ПЛОДААГАРОДНІННУЮ ПРАДУКЦЫЮ

З учарашняга дня ўвайшло ў дзеянне рашэнне Мінгарвыканкама № 2803 «Аб зацвярджэнні гранічных максімальных адпускных і рознічных цэнаў на свежыя бульбу і плодаагароднінную прадукцыю».

У прыватнасці, у снежні гэтым дакументам вызначаецца гранічная максімальная розвічная цана за адзін кілаграм бульбы ў памеры 1280 рублёў, капусты — 1510 рублёў, морквы — 1550 рублёў,

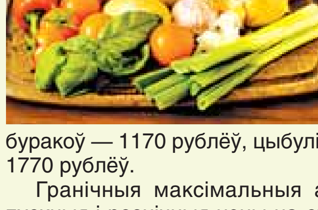

буракоў — 1170 рублёў, цыбулі — 1770 рублёў.

Гранічныя максімальныя адпускныя і розвічныя цэны на свежыя бульбу і плодаагародніннную прадукцыю ўраджаю 2009 года, зацверджаныя рашэннем Мінгарвыканкама № 2803, распаўсюджваюцца на ўсе юрыдычныя асобы і індывідуальных прадпрымальнікаў, якія займаюцца нарыхтоўкай, захоўваннем, рэалізацыяй указанай прадукцыі, а таксама аказаннем паслуг грамадскага харчавання на тэрыторыі горада.

Андрэй ПЯТРОЎ, «Мінск—Навіны».

Аляксандр Лукашэнка павіншаваў дырэктара Эрмітажа з днём нараджэння

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў дырэктара Дзяржаўнага Эрмітажа (Санкт-Пецярбург, Расія) Міхаіла Пятроўскага з днём нараджэння. «На працягу многіх гадоў Вы паспяхова спалучаеце адказную работу на пасадзе кіраўніка аднаго з самых славутых музеяў планеты з плённай даследчай і грамадскай дзейнасцю. Мы ведаем і цэнім Вас як дайнага і добрага сябра Беларусі, удзячныя за пастаянную дапамогу ў рэалізацыі сумесных беларуска-расійскіх праектаў», — адзначаецца ў віншаванні. Аляксандр Лукашэнка пажадаў Міхаілу Пятроўскаму здароўя, дабрабыту і поспехаў ва ўсіх пачынаннях.

Даследчык культур Беларусі і Польшчы Анджэй Станіслаў Цеханавецкі ўзнагароджаны ордэнам Дружбы народаў

Кіраўнік беларускай дзяржавы Аляксандр Лукашэнка ўзнагародзіў ордэнам Дружбы народаў даследчыка культуры Беларусі і Польшчы доктара мастацтвазнаўства Анджэя Станіслава Цеханавецкага.

Вучоны ўдастоены гэтай ўзнагароды за значны асабісты ўклад у развіццё духоўнага патэнцыялу Беларусі, плённую дзейнасць па збліжэнні і ўзаемаўзбагачэнні нацыянальных культур Беларусі і Польшчы.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

НЕЗАКОННА ССЕЧАНАЯ Ў БЕЛАРУСІ ЕЛКА БУДЗЕ КАШТАВАЦЬ БРАКАНЬЕРАМ Br353 ТЫС.

Паведамілі карэспандэнту БЕЛТА галоўны спецыяліст аддзела па ахове, абароне лесу, навуцы і надзвычайных сітуацыях упраўлення Мінлясгаса Павел ДЗЕМЯНЦЕЙ.

Незаконнае знішчэнне, у тым ліку высечка або пашкоджанне драўнінна-хмызняковай расліннасці ў лясах першай групы дзяржаўнага ляснога фонду, а таксама расліннасці, якая не ўваходзіць у яго, уключаючы саджанцы, прывядуць да накладання штрафу ў памеры ад 20 да 50 базавых велічыняў (цяпер 1 базавая велічыня складае Br35 тыс.). Індывідуальным прадпрымальнікам заплаціць у такім выпадку ад 20 да 200 базавых велічыняў. Тыя ж дзеянні, учыненыя ў астатніх лясах дзяржаўнага ляснога фонду, прывядуць да накладання штрафу ў памеры ад 10 да 30 БВ, індывідуальным прадпрымальнікам — ад 10 да 150 БВ.

Штраф у памеры адной базавай велічыні ёлачнаму браканьеру дададуць, калі елку нельга канфіскаваць для далейшай законнай рэалізацыі (яна будзе паламаная або ўжо асыпалася). За адно дрэва дыяметрам пня да 12 см, згодна з таксамі для вызначэння памеру кампенсацыі шкоды, нанесенай лясам, бярэцца 0,1 базавай велічыні за адно дрэва. Такім чынам, за незаконна ссечаную елку давядзецца заплаціць як мінімум Br353 тыс.: штраф складзе Br350 тыс., шкода — Br3,5 тыс.

Спецыяліст Мінлясгаса адзначыў, што супрацоўнікі Дзяржаўнай лясной аховы з 12 снежня пачынаюць патруляванне лясных масіваў.

ДЗЯРЖАЎНЫ ПРЫХОД І РАСХОД

Парламенцкі дзённік

Праект бюджэту атрымаў падтрымку дэпутатаў у першым чытанні

Народныя абраннікі разглядзелі ўчора блок эканамічных дакументаў. Сярод іх і законапраект аб бюджэце дзяржаўнага пазабюджэтнага Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва на наступны год. Пры разліку выдаткаў (а на год гэта сума складзе 17,8 трлн руб.) былі прыняты пад увагу павышаны памер дапамогі па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да трох гадоў (100 працэнтаў БПМ). Асноўная ж сума выдаткаў Фонду, мяркуецца, пойдзе на пенсійнае забеспячэнне — 14,3 трлн руб. Паводле слоў **міністра фінансаў Андрэя ХАРКАЎЦА**, налета сярэдні памер пенсіі ў нашай краіне будзе 472 тыс. руб. (і павялічыцца тым самым на 18 працэнтаў). Фінансаванне ўсё будзе праведзена за кошт абавязковых страхавых узносаў працадаўцаў, грамадзян, якія працуюць, вядуць прадпрымальніцкую дзейнасць.

Падаткаплацельшчыкі ўздыхнуць з палёгкай?

Сярод важных эканамічных законапраектаў, падтрыманых дэпутатамі, — Асаблівая частка Падатковага кодэкса (у першым чытанні). Як гэта зменіць жыццё тых, хто няспынна і руплiва папаўняе дзяржаўную казну?

— Калі разглядаць тыповага, стандартнага падаткаплацельшчыка ў рамках вядзення звычайнай гаспадарчай дзейнасці, то ён будзе выплачваць толькі пяць падаткаў: ПДВ, плацяжы з прыбытку, падатак на нерухомасць, зямельны і экалагічны падаткі, — паведаміў міністр фінансаў. — Такія плацяжы прысутнічаюць у падатковых сістэмах большасці краін свету. Умовы іх выплаты зразумелыя і звычныя для інвестараў. Усе іншыя падаткі і зборы, прадугледжаныя Асаблівай часткай Падатковага кодэкса, будуць выплачвацца толькі ў разавых выпадках і толькі асобнымі плацельшчыкамі.

Усяго ж у падатковай сістэме краіны з увядзеннем у дзеянне Асаблівай часткі павінна застацца 30 стандартных плацяжоў. На сёння, паводле слоў кіраўніка профільнага ведамства, ужо адменены амаль два дзясяткі малаэфектыўных, а таксама тых, што негатыўна ўплываюць на эканоміку, падаткаў і збораў; аб'яднаныя тыя плацяжы, якія маюць падобныя падатковыя базы. У працяг распачатай «разгрузкі» налета збіраюцца адмяніць збор у фонд падтрымкі сельгасвытворцаў, падатак на набыццё аўтатранспартных сродкаў, мясцовы падатак з продажу тавараў у рознічным гандлі і мясцовыя зборы, а таксама падаткаў за парковку транспартных сродкаў у спецыяльна абсталяваных месцах. У выніку адмены асобных падаткаў і зніжэння ставак на некаторых падатках дзяржаўная скарбонка пазбаўляецца пэўных даходаў, для частковай іх кампенсацыі вырашана павысіць стаўку ПДВ з 18 да 20 працэнтаў.

Для прадпрыемстваў з гадавым аб'ёмам выручкі да 3,8 млрд руб. у год стане магчымым выбіраць тэрмін выплаты ПДВ у бюджэт — штомесячна (як гэта адбываецца цяпер) ці штоквартальна. Праект Асаблівай часткі прадугледжвае таксама адмену нармавання расходаў на аплату працы, рэкламу, інфармацыйныя, кансультацыйныя, маркетынгавыя паслугі. Стаўка падатку на прыбытак па дывідэндах замежных арганізацый (якая сёння складае 24 працэнты) будзе зніжана да 12 працэнтаў. Новаўвядзенні прадугледжаны і для падаходнага падатку: стандартныя падатковыя вылікі можа прадастаўляцца не толькі па месцы асноўнай працы, а памер падатковага выліку ў часці страхавых узносаў грамадзян па дагаворах страхавання жыцця плануецца павялічыць з 24 да 48 базавых.

Зробленыя ў краіне захады па зніжэнні падатковай нагрузкі, паводле слоў міністра фінансаў, з'яўляюцца істотным фактарам спрашчэння падаткаабкладання і лібералізацыі эканомікі. Наша падатковая сістэма тым самым будзе праведзена ў адпаведнасць з сістэмамі тых дзяржаў, якія з'яўляюцца нашымі асноўнымі эканамічнымі партнёрамі. Гэта забяспечвае павышэнне інвестыцыйнай прывабнасці і паляпшае імідж Беларусі ў свеце пры вядзенні бізнесу.

Заробак у 500 долараў як памкненне?

Дэпутаты таксама прынялі ў першым чытанні праект бюджэту краіны на 2010 год. Мы падрабязна пісалі пра яго раней, таму спынімся толькі на ключавых момантах. Прагназуецца агульная сума даходаў кансалідаванага бюджэту ў суме каля 53 трлн руб., патраціць мяркуецца 55,7 трлн рублёў. Асноўную крыніцу даходаў па-ранейшаму складаюць падаткі: на іх дзяржава зможа «зарабіць» налета 49,3 трлн (93 працэнты). Даходы, паводле праекта рэспубліканскага бюджэту, у 2010 годзе прадугледжаныя на ўзроўні 35,5 трлн руб., расходы — 38,2 трлн руб. Дэфіцыт сфарміраваны ў памеры 2,7 трлн руб. (што складае 1,5 працэнта да ВУП).

Паводле слоў міністра, бюджэт-2010 мае высокую сацыяльную скіраванасць: на сацыяльныя патрэбы плануецца накіраваць 41 трлн руб. Заробкі працаўнікоў бюджэтнай сферы, пенсіі вайскоўцам, стыпендыі запланаваныя з ростам на велічыню прагнознага ўзроўню інфляцыі. Гэта значыць, мяркуецца забяспечыць захаванне рэальнага ўзроўню заробкаў для працаўнікоў бюджэтнага сектара, абараніўшы яго ад уплыву інфляцыі.

Сярод прыярытэтаў бюджэтнай палітыкі налета — захаванне якасці сацыяльных паслуг, умацаванне сацыяльных гарантый, падтрымка рэальнага сектара эканомікі, жыллёвага будаўніцтва.

У гутарцы з журналістамі А. Харкавец адзначыў, што ў бюджэце на 2010 год прадугледжаны рэзерв у 2,5 трлн руб. дадатковых даходаў. Іх дзяржава здолее атрымаць, калі эканоміка будзе працаваць максімальна эфектыўна. Пры такім раскладзе атрымаецца больш выдаткаваць менавіта на прыярытэтныя кірункі. Памер заробкаў, паводле слоў міністра, будзе залежаць ад таго, як бюджэт будзе напаўняцца даходамі, аднак «мы будзем імкнуцца» да заробкаў у эканоміцы, эквівалентных 500 доларам, а ў бюджэтнай сферы — 420 доларам.

Рэальны сектар эканомікі атрымае палёгку ў выглядзе спрашчэння падатковай сістэмы, апроч таго, з бюджэту плануецца скіраваць 830 млрд руб. Жыллёвае будаўніцтва — у тых ці іншых формах (льготы па крэдытах, разавыя субсідыі, фінансаванне ўзвядзення аб'ектаў інфраструктуры, дапамога шматдзетным сем'ям) — будзе падтрыманае бюджэтам у аб'ёме каля трох трлн руб. Выдаткі на адукацыю запланаваныя ў памеры 7,6 трлн рублёў, на ахову здароўя — 5,6 трлн (сукупна яны павялічацца на 107 працэнтаў).

Праектам бюджэту на наступны год запланаванае павелічэнне на 36 працэнтаў расходаў на абслугоўванне дзяржпазыкі. Адказваючы на пытанні журналістаў, Андрэй Харкавец адзначыў, што істотных праблем з абслугоўваннем дзяржаўнай пазыкі пакуль няма. «Тыя знешнія пазыкі, якія мы прыцягнулі, дастаткова камфортныя для Беларусі». Сярэдні тэрмін запазычвання складае каля дзевяці гадоў, ёсць адтэрміноўка па пагашэнні. Налета краіна будзе выплачваць пераважна працэнтныя плацяжы — таксама камфортныя і нескладаныя ў абслугоўванні, паводле слоў міністра.

У цэлым праект, як адзначыў А. Харкавец, улічвае патэнцыйныя рызыкі для бюджэту, якія могуць значна ўскладніць магчымасць яго выканання, перш за ўсё пры фарміраванні даходнай часткі. Тут рэалізаваныя асцярожныя падыходы да фарміравання бюджэтных абавязацельстваў дзяржавы, што дазваляе пашыраць іх па меры атрымання дадатковых даходаў пры больш высокіх тэмпах эканамічнага росту.

— Гэта дазваляе мець збалансаваны, устойлівы да знешніх рызык бюджэт, здольны хутка адаптавацца да змянення сітуацыі ў эканоміцы краіны, — рэзюмаваў кіраўнік Міністэрства фінансаў.

Высокая цана аўтарытэту?

Падчас абмеркавання законапраекта дэпутат Анатоль ГЛАЗ выказаўся за тое, каб у праекце бюджэту былі прапісаныя сродкі на зварот насельніцтву абясцэненых укладаў. На думку народнага абранніка, гэта не настолькі значная нагрузка на бюджэт, і яна будзе садзейнічаць аўтарытэту ўлады. Паводле яго слоў, адсутнасць адпаведнага артыкула расходаў негатыўна ўспрымаецца людзьмі. Яшчэ адна пазіцыя, якая, на думку дэпутата, павінна з'явіцца ў праекце бюджэту — кампенсацыя ўрону тым людзям, якія пацярпелі ад супрацьпраўных дзеянняў злачынцаў, прысуджаных да пажыццёвага зняволення. Дэпутат таксама заявіў, што не можа падтрымаць праект, які ні на ёту не ўлічвае прапановы па павышэнні заробкаў працаўнікам дашкольных устаноў і ўрачоў першага года інтэрнатуры. Ён нагадаў, што медыцына з'яўляецца адным з прыярытэтных кірункаў для дзяржавы, што выдаткоўваюцца вялікія сродкі на тэхнічнае пераабсталяванне, а нашто, маўляў, абсталяванне, калі праблемы з кадрамі... Ініцыятывы дэпутата не былі пастаўленыя на галасаванне, як ён прапаноўваў. Выкладзеныя ў пісьмовай форме, яны могуць быць узятыя пад увагу пры падрыхтоўцы законапраекта да другога чытання. Абсалютная большасць народных абраннікаў падтрымала дакумент у першым чытанні.

Зоя ВАРАНЦОВА.

МІНСКАЕ МОРА БУДЗЕ РЫБНЫМ

НПЦ па біярэсурсах НАН Беларусі і ГА «Вялікі рыбалоўны інтэрнэт-клуб» падпісалі дамову аб сумесным даследаванні Заслаўскага вадасховішча. ГА выступіла з ініцыятывай зарыбіць вадасховішча за кошт добраахвотных унёскаў рыбаловаў-аматараў — з красавіка 2010 года.

ПЕШАХОДНЫ ПЕРАХОД — ГЭТА НЕБЯСПЕКА?

У Баранавічах вечарам 28-гадовая жанчына з трохгадовым сынам пераходзіла вуліцу Вільчкоўскага па нерэгуляваным пешаходным пераходзе. Тут на іх і наляцела аўтамашына «КІА Сарэнта»

Людзі, якія былі сведкамі гэтага наезду, паспрабавалі спыніць машыну і перагарадзілі вуліцу, але вадзіцель накіраваў машыну на тратуар, аб'ехаў натоўп і з месца ДТЗ знік. Аўтамашыну знайшлі на адной з вуліц горада праз дзве гадзіны, але вадзіцеля затрымаць не ўдалося. Ён знаходзіцца ў вышуку. Пацярпелыя са шматлікімі цяжкімі траўмамі знаходзяцца ў бальніцы. У гэты ж дзень і амаль у адзін і той жа час падобны наезд адбыўся ў Пінску. Там на пешаходным пераходзе мясцовы жыхар на «Мерседэсе» збіў пенсіянерку з унукам. Жанчына і чатырохгадовы хлопчык атрымалі пераломы і раны.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

У МІНСКУ СТРАЛЯЛІ ПА КОЛАХ

Супрацоўнікі ДАІ Ленінскага раёна сталіцы паспрабавалі спыніць аўтамабіль «Фальксваген», які рухаўся з хуткасцю каля 180—190 км/г па праспекце Ракасоўскага. Пра гэта БЕЛТА паведамілі ў Дзяржаўтаінспекцыі Мінска. Аднак міліцэйскаму экіпажу не ўдалося дагнаць парушальніка, і той заехаў на тэрыторыю Партызанскага раёна, дзе яго таксама паспрабавалі спыніць супрацоўнікі Дзяржаўтаінспекцыі. І зноў «Фальксваген» аказаўся хутчэй, чым машыны вартавых парадку.

Міліцыянеры звярнуліся па дапамогу да ўсіх падраздзяленняў праз УДАІ ГУУС Мінгарвыканкама. У гэты час парушальнік ужо рухаўся па МКАД у бок праспекта Незалежнасці. Выехаўшы на праспект, кіроўца не збавіў хуткасць і на ўсім шляху ствараў аварыйныя сітуацыі. Яго пераследавалі аўтамабілі міліцыі з уключанымі сірэнамі і маячкамі.

Стала зразумела, што «Фальксваген» накіроўваецца ў бок нацыянальнага аэрапорта «Мінск». Тады інспектары ДПС з Першамайскага раёна вырашылі прымяніць табельную зброю. Міліцыянеры зрабілі два папераджальныя стрэлы ў паветра, а затым адкрылі прыцэльны па заднім коле. У выніку кіроўца быў вымушаны спыніцца.

Як высветлілася, мужчына кіраваў аўтамашынай у стане моцнага алкагольнага ап'янення. Раней на яго неаднаразова складаліся адміністрацыйныя пратаколы з нагоды парушэнняў ПДР. Больш за тое, ён быў пазбаўлены правоў кіроўцы.

Як адзначылі ў ДАІ, за 2009 год гэта першы выпадак, калі інспектарам ДАІ РУУС Першамайскага раёна прыйшлося ўжыць зброю.

Абзац

◢ **Тры супрацоўнікі Воранаўскага аддзела дэпартамента аховы МУС Беларусі загінулі ў дарожна-транспартным здарэнні ўвечары 8 снежня. Трагедыя здарылася непадалёк ад вёскі Бастуны Воранаўскага раёна. Аўтамабіль «БМВ», якім кіравала жанчына 1972 года нараджэння, выехаў на паласу сустрэчнага руху, дзе сутыкнуўся з «Аўдзі». У апошняй знаходзіліся пяць міліцыянераў, якія ехалі на службу. У выніку аварыі два супрацоўнікі аддзела аховы загінулі на месцы, адзін памёр у бальніцы. Два міліцыянеры і кіроўца «БМВ» шпіталізаваныя.**

◢ Начны пажар у інтэрнаце Шумілінскай ПМК-70 прывёў да смерці рабочага мясцовага льнозавода. Мужчына 1960 г.н. быў знойдзены без прытомнасці на кухні 3-га паверха непадалёк ад пакоя, дзе ён жыў і дзе загарэлася. Пацярпелага аператыўна даставілі ў бальніцу з дыягназам «атручэнне чадам», дзе ён, не прыходзячы ў прытомнасць, памёр. Меркаванай прычынай пажару лічыцца неасцярожнае абыходжанне з агнём пры курэнні ў нецвярозым стане. Пажар патушылі, удалося пазбегнуць эвакуацыі.

◢ **Каля чатырох гадзін працягвалася начная пагоня па Віцебскай вобласці за жанчынай-вадзіцелем, якая збіла пешахода. У Шаркоўшчынскім раёне жанчына 1977 г.н., кіруючы мікрааўтобусам «Мерседэс», збіла насмерць пешахода і знікла. Міліцыя ўвяла план «Перахват», парушальніцу лавілі ў двух раёнах — Шаркоўшчынскім і Міёрскім. У затрыманні ўдзельнічалі супрацоўнікі міліцыі, акрамя названых, таксама і Полацкага раёна.**

◢ Жыхарка Мінска шпіталізаваная з-за апёкаў ад узгарання, што ўзнікла пры чыстцы шарсцянога паліто. Жанчына спрабавала вывесці пляму ад фарбы на паліто, для чаго выкарыстоўвала ацэтон. Падчас чысткі адбыўся статычны разрад электрычнасці, пары ацэтона загарэліся. Жанчына шпіталізаваная з апёкамі 20 % скуры.

Поўны абзац

◢ **Ваенкамат Благавешчанска (РФ) памылкова прыслаў павестку ў армію 16-гадовай школьніцы. Як выявілася, памылка ўзнікла па віне домакіраўніцтва. Менавіта адтуль у ваенкамат прысылаюць спісы патэнцыйных прызыўнікоў. Прозвішча школьніцы Сімчук, яно аднолькава гучыць як у жаночым, так і ў мужчынскім родзе. Відаць, з-за гэтага ў домакіраўніцтве не надалі значэння — хто з-за іх недакладнасці адправіцца служыць. Між тым, паведамляюць расійскія СМІ, віноўніца ўсёй гэтай неразбярыхі ўсур'ёз задумалася аб паступленні ў ваенную ВНУ. Яна штодзень робіць кросы вакол дома, падцягваецца, адціскаецца і прывыкае да армейскай ежы. На ўсялякі выпадак.**

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

ЖАДАЕЦЕ НАВАГОДНЮЮ ЁЛКУ З НАЦЫЯНАЛЬНЫМ КАЛАРЫТАМ?

Шукайце ўпрыгажэнні з саломкі...

НАПЭЎНА, ні для каго не з'яўляецца сакрэтам тая інфармацыя, што час перад навагоднімі святамі — самы прыбытковы для гандлёвых прадпрыемстваў, таму ўвесь снежань праходзіць пад знакам барацьбы за пакупніка. А калі ўлічыць, што ў сувязі з фінансавым крызісам даходы шмат якіх беларускіх сем'яў істотна паменшыліся, то няцяжка прадказаць, што работнікам гандлёвага прылаўка давядзецца сёлета асабліва пастарацца, каб прымусіць пакупнікоў добраахвотна і радасна «раскашэльвацца». Па інфармацыі, якую агучыў на сустрэчы з журналістамі начальнік упраўлення арганізацыі гандлю і паслуг Міністэрства гандлю Артур Карповіч, цяпер рознічны тавараабарот адстае ад мінулагодняга паказчыка на 1,7 гандлёвага дня: «Гэта не крытычна, і мы спадзяёмся, што да канца снежня выйдзем на паказчыкі 2008 года».

Артур Карповіч паведаміў, што падрыхтоўка да навагодніх святаў традыцыйна распачынаецца ў гандлі за два-тры месяцы, каб напярэдадні святаў ніводная група тавараў не трапіла ў разрад дэфіцытных. Па стане на 1 снежня ў гандлёвую сетку паступіла ўжо больш як 1,1 мільёна салодкіх падарункавых набораў ад беларускіх кандытарскіх фабрык. Усяго ў гэтым годзе распрацавана каля 56 відаў навагодніх падарункаў розных памераў і формы вагой ад 300 грамаў да 2,5 кілаграма. Выпушчаны таксама новыя віды ўпакоўкі ў выглядзе мяккіх цацак, якія сімвалізуюць надыходны год Тыгра. Кошт падарункаў вар'іруецца ад 6 да 65 тысяч рублёў. Да таго ж у аддзелах па рэалізацыі кандытарскіх вырабаў ёсць у продажы святочныя баулы для самастойнага фарміравання пакупнікамі салодкіх падарункаў.

На IV квартал было запланавана паставіць на ўнутраны рынак краіны 324,2 тыс. дэкалітраў шампанскага і пеністых вінаў вытворчасці Мінскага завода пеністых вінаў, што на 11 працэнтаў больш, чым у папярэднім годзе. У «перакладзе» на бутэлькі гэта складае больш як 4,3 мільёна бутэлек. На 1 снежня гандаль ужо атрымаў 2 млн 752 тысячы бутэлек пеннага напою, без якога немагчыма ўявіць сабе сустрэчу Новага года. Рознічныя цэны на пеністае віно і шампанскае айчыннай вытворчасці складаюць ад 11 да 20 тысяч рублёў, а рознічныя цэны на аналагічную прадукцыю замежнай вытворчасці — ад 25 да 150 тысяч рублёў.

Найбольшым попытам карыстаюцца сёння ў пакупнікоў аддзелы, дзе можна набыць ёлачныя упрыгажэнні, штучныя ёлкі, сувеніры і карнавальныя касцюмы. Прадпрыемствы гандлю закупілі тавараў навагодняй тэматыкі на суму каля 14 млрд рублёў. У рознічнай сетцы выстаўлены 1,5 тысячы відаў ёлачных упрыгажэнняў, больш за паўсотню відаў штучных ёлак коштам ад 10 да 300 тысяч рублёў і вышынёй ад 50 сантыметраў да 3 метраў (імітацыя піхты, сібірскай сасны, горнай елкі, канадскай і італьянскай елкі), карнавальныя касцюмы і маскі па цане ад 30 да 165 тысяч рублёў, сувеніры з керамікі, фарфору, шкла, пластмасы, саломкі і льновалакна. Дарэчы, у беларусаў ёсць у гэтым годзе магчымасць зарыгінальнічаць і ўпрыгожыць сваю ёлку, так бы мовіць, з нацыянальным каларытам. Для гэтага трэба адшукаць у гандлі ўпрыгажэнні для ёлкі з саломкі. Дызайнеры пастараліся і распрацавалі 20 найменняў такой прадукцыі...

А елачныя кірмашы пачнуць працаваць па краіне з 19—22 снежня. У залежнасці ад іх вышыні навагоднія прыгажуні будуць каштаваць ад 9 700 да 33 тысяч рублёў (летась іх кошт вагаўся ад 9 да 30 тысяч рублёў). Асабліва патрабавальным пакупнікам эксперыментальная фермерская гаспадарка «Калядны лес» гатова прапанаваць блакітную елку гатунку «Энгельман» у кадушках. Вышыня гэтага цуда — ад паўметра да двух метраў, а кошт проста фантастычны — ад 100 да 300 тысяч рублёў.

Пачынаючы з 5 снежня, ва ўсіх адміністрацыйных раёнах сталіцы ўжо праходзяць кірмашы ў выхадныя дні, а 25 снежня на Кастрычніцкай плошчы горада адбудзецца агульнагарадскі «Калядны кірмаш» з прыцягненнем вялікай колькасці вытворцаў і прамысловых, і харчовых тавараў з усіх рэгіёнаў краіны. У ходзе кірмашоў прадугледжаны арганізацыя латарэй, уручэнне заахвочвальных прызоў і падарункаў, зніжкі на тавары і паслугі, а таксама дэгустацыя новых відаў харчовых тавараў беларускіх вытворцаў.

З 3 снежня па 15 студзеня па ўсёй краіне дзейнічае мараторый на закрыццё крамаў, рынкаў, аб'ектаў грамадскага харчавання і бытавога абслугоўвання насельніцтва на рамонт, інвентарызацыю і санітарныя дні. Аб'екты грамадскага харчавання з 15 снежня па 1 студзеня будуць працаваць без выхадных дзён, а час работы рэстаранаў і кавярняў, якія ажыццяўляюць святочнае абслугоўванне, будзе падоўжаны ў навагоднюю ноч да 6 гадзін раніцы.

У перадсвяточныя дні павялічыцца зменнасць работы кулінарных і булачна-кандытарскіх цэхаў, якіх налічваецца па краіне больш як чатыры сотні. Яны плануюць выпусціць і рэалізаваць насельніцтву не менш за 3000 тон кулінарных, кандытарскіх вырабаў і паўфабрыкатаў, што, як чакаецца, дасць прырост тавараабароту да 25,5 млрд рублёў. У аб'ектах грамадскага харчавання ўжо прымаюць заказы на прыгатаванне кулінарных вырабаў і паўфабрыкатаў, мучных кандытарскіх вырабаў, тартоў, пірагоў, у тым ліку і з навагоднім афармленнем.

З 22 снежня па 6 студзеня будуць выставы-продажы кулінарных, кандытарскіх вырабаў, ласункаў і дэсертаў у крамах і аддзелах кулінарыі, у холах рэстаранаў, кавярняў, сталовых, побач з прахаднымі прамысловых прадпрыемстваў. А ў школьных кавярнях для вучняў пачатковай школы арганізуюцца дні ласуноў...

Можна не сумнявацца, што нашых чытачоў цікавіць, у першую чаргу, інфармацыя пра звычайныя для еўрапейскага пакупніка навагоднія акцыі распродажу тавараў па зніжаных цэнах. Аднак святочныя зніжкі прыжываюцца ў нас з вялікімі цяжкасцямі. Пераважна скідкі на нехарчовыя тавары будуць рабіцца гандлёвымі арганізацыямі самастойна за кошт зніжэння гандлёвай надбаўкі на 10-15 працэнтаў. А вытворцы даволі неахвотна далучаюцца да такіх акцый. На зніжэнне адпускных цэнаў ад 10 да 30 працэнтаў пагадзіліся Мінскі завод гадзіннікаў, абутковыя фабрыкі «Сівельга», «Отыка», «Неман», «Белкельме», швейныя фабрыкі «Калінка», «Надэкс», «Лона», «Мона», «Камінтэрн», трыкатажныя фабрыкі «Элма» і «Палессе», мэблевыя фабрыкі «Рэчыцадрэў», «Гомельдрэў» і іншыя. Традыцыйна спрабуюць завабіць пакупнікоў нашы прамысловыя гіганты — аб'яднанні «Гарызонт» і «Атлант». Так, на 5 самых папулярных мадэляў тэлевізараў «Гарызонт» цэны зніжаны зараз на 15 працэнтаў. А прадпрыемства «Атлант» праводзіць рэкламную гульню з прызавым фондам 150 халадзільнікаў і столькі ж пральных машын. Плюс для шчаслiўцаў прадугледжана 10 суперпрызоў у памеры 5 мільёнаў рублёў. Дарэчы, летась асобныя прадпрыемствы пайшлі на зніжэнне адпускных цэнаў на сваю прадукцыю на 40-50 працэнтаў. У гэтым годзе такой шчодрасці чакаць не выпадае...

Надзея НІКАЛАЕВА.

Грошы

Крызіс «навучыў» зберагаць?..

Сёлета беларусы размясцілі на дэпазітах у банках значна больш заробленых грошай, чым летась

Сапраўды, калі ў мінулым годзе за 11 месяцаў уклады грамадзян у беларускіх банках павялічыліся прыкладна на 2 трыльёны 403 мільярды рублёў, то за студзень—лістапад гэтага года — ужо на 4,4 трыльёна рублёў. Магчыма, падобная тэндэнцыя сведчыць пра тое, што насельніцтва краіны падчас сусветнага крызісу сфарміравала «абаронную» мадэль выдаткоўвання сямейных сродкаў — сталі менш траціць грошай на пакупкі і паслугі і больш зберагаць на «чорны дзень». Прычым, у краіне да канца гэтага года кардынальна змяніўся і падыход да размяшчэння фізічнымі асобамі сродкаў у банках: цяпер людзі робяць акцэнт менавіта на рублёвых укладах. Яшчэ месяц таму дэпазіты ў нацыянальнай валюце не дацягвалі да ўзроўню пачатку гэтага года, аднак у сярэдзіне лістапада аб'ём укладаў насельніцтва ў беларускіх рублях быў узноўлены і, больш за тое, перавысіў аб'ёмы студзеня 2009-га — на 105 мільярдаў рублёў.

Як зазначыў у гутарцы з карэспандэнтам «Звязды» **намеснік начальніка Упраўлення інфармацыі Нацыянальнага банка Беларусі Міхаіл ЖУРАВОВІЧ**, сітуацыя змянілася ў другім паўгоддзі, калі тэндэнцыя з пераводам дэпазітаў з нацыянальнай валюты ў замежную напачатку 2009 года змянілася на супрацьлеглую — насельніцтва пачало аддаваць перавагу рублёвым укладам. Напрыклад, у кастрычніку ў параўнанні з вераснем на рублёвыя дэпазіты людзі «кінулі» ў тры разы больш сваіх сродкаў. Паводле апошніх звестак, у лістападзе ўклады ў рублях папоўніліся на амаль такую ж суму, як і ў кастрычніку: у банках дэпазіты ў нацыянальнай валюце ўзраслі на 317 мільярдаў 260 мільёнаў рублёў, альбо на 4,2 працэнта. Між тым, рост валютных дэпазітаў у мінулым месяцы склаў толькі 1,1 працэнта (на 39,7 мільёна долараў ЗША). Наогул жа, на пачатак снежня ўклады фізічных асобаў дасягнулі 17 трыльёнаў 670 мільярдаў рублёў. У замежнай валюце захоўваецца звыш 3,5 мільярда долараў ЗША, у нацыянальнай на дэпазітах знаходзіцца каля 7 трыльёнаў 836 мільярдаў (нагадаем, што на пачатак студзеня гэтага года на рублёвых укладах ляжала каля 7 трыльёнаў 731 мільярда рублёў).

Што адметна, мінулы месяц стаў рэкордным па прыросце ў разліку на аднаго жыхара нашай краіны зберажэнняў, што трымаюць людзі ва ўкладах і ашчадных сертыфікатах: яны павялічыліся амаль у два разы ў параўнанні з кастрычнікам — на 62 тысячы 200 рублёў (у мінулым месяцы — на 32 тысячы 350 рублёў, у пазамінулым — толькі на 9 тысяч 150 рублёў). З пачатку ж года ў разліку на аднаго жыхара такія зберажэнні выраслі на 472 тысячы 800 рублёў: на 1 снежня на аднаго беларуса прыпадала 1 мільён 874 тысячы 400 рублёў зберажэнняў (у доларавым эквіваленце — 673,8 долара), размешчаных у дэпазітах і сертыфікатах. На пачатак года адпаведная лічба раўнялася 1 мільёну 401 тысячы 600 рублям (637,1 долара).

Вяртаючыся да цяперашніх прыярытэтаў насельніцтва адносна захавання зберажэнняў у нацыянальнай валюце, згадаем, што банкіры тлумачаць гэта высокімі працэнтнымі стаўкамі па рублёвых дэпазітах. «На сітуацыю паўплывалі зробленыя захады ў працэнтнай палітыцы, — кажа, у прыватнасці, Міхаіл Журавовіч. — Даходнасць рублёвых дэпазітаў па-ранейшаму захоўваецца на высокім узроўні (у сярэднім 20 працэнтаў) і значна перавышае працэнты па валютных укладах, якія дасягнулі дакрызіснага ўзроўню». Каментуючы ж меркаванае зніжэнне працэнтных ставак у наступным годзе, ён падкрэсліў, што галоўны банк будзе ўважліва адсочваць сітуацыю, і працэнтная палітыка па-ранейшаму будзе накіраванае на тое, каб уклады ў нацыянальнай валюце не толькі не абясцэньваліся, але і прыносілі прыбытак. Што ж датычыцца валютных дэпазітаў, то на цяперашні момант, паведаміў Міхаіл Журавовіч, Нацыянальны банк не рыхтуе ніякіх новых рэкамендацый камерцыйным наконт зніжэння іх даходнасці надалей.

Старшыня Асацыяцыі беларускіх банкаў Фелікс ЧАРНЯЎСКІ, каментуючы пытанне аб магчымым развіцці сітуацыі з працэнтнымі стаўкамі па валютных дэпазітах налета, падкрэслівае, што цяпер пакуль цяжка рабіць дакладныя прагнозы наконт гэтага.

— Прэзідэнт зацвердзіў Асноўныя напрамкі грашова-крэдытнай палітыкі, і там прагназуецца зніжэнне ставак па рублёвых дэпазітах, — кажа ён. — Магчыма, будзе зніжэнне і па дэпазітах у валюце, але іх кошт узаемазвязаны з коштам знешніх пазык для банкаў, краіны. Апошні ж складваецца не толькі, у прыватнасці, са стаўкі LIBOR. Чаму мы не маглі зрабіць стаўку па валютных дэпазітах на ўзроўні 1 ці 5 працэнтаў, як за мяжой? Таму што звязаныя сярэднім коштам валютных рэсурсаў на знешніх рынках, які з'яўляецца арыенцірам для ўнутраных рэсурсаў. На мой погляд, будзе паляпшацца інвестыцыйны клімат у Беларусі, праводзіцца лібералізацыя, павышацца крэдытны рэйтынг краіны, будзе і большы доступ да заходніх рэсурсаў і, натуральна, стаўкі па валютных рэсурсах будуць зніжацца.

Напрыканцы зазначым і тое, што сёлета за студзень—лістапад рублёвыя ўклады і ўклады ў валюце насельніцтва павялічыліся на 33,2 працэнта. За 11 месяцаў прырост дэпазітаў фізічных асобаў у банках перавысіў ніжнюю мяжу прагнозу на гэты год: Асноўнымі напрамкамі грашова-крэдытнай палітыкі на 2009 год ён прадугледжваўся ў памеры 4,2—5,2 трыльёна рублёў.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

БЕЛАРУСКІЯ БУХГАЛТАРЫ ПРОСЯЦЬ ДЛЯ СЯБЕ ПРАФЕСІЙНАЕ СВЯТА

З такой прапановай у Савет Міністраў звярнулася ГА «Мінскі сталічны саюз прадпрымальнікаў і працадаўцаў». У краіне ўзаконена 47 прафесійных святаў, а вось Дня бухгалтара — няма. Мінскі сталічны саюз прадпрымальнікаў і працадаўцаў просіць зрабіць для беларускіх бухгалтараў святочным 19 снежня, калі ва ўсім свеце адзначаецца Міжнародны дзень бухгалтара. Пры гэтым звяртаецца ўвага на тое, што бухгалтар — адна з самых распаўсюджаных прафесій у нашай краіне: па падліках, заснаваных на звестках Адзінага рэгістра юрыдычных асобаў і ІП, у Беларусі больш за 200 тысяч бухгалтараў. Зварот у Савет Міністраў, які, дарэчы, узгоднены з кіраўнікамі Мінфіна, Нацстаткама, Міністэрства па падатках і зборах, быў накіраваны 2 снежня, і мы вырашалі пацікавіцца ў **старшыні клуба бухгалтараў Анатоля ГОЛЬДБЕРГА**, ці будуць беларускія бухгалтары адзначаць сваё свята афіцыйна ўжо ў гэтым годзе:

— Высветлілася, што грамадскае аб'яднанне не мае права выходзіць з хадайніцтвам, гэта павінен зрабіць дзяржаўны орган. І міністэрства фінансаў узяло на сябе такую адказнасць...

— А што зменіцца з афіцыйным прызнаннем свята?

— У нашага беларускага бухгалтара нарэшце з'явіцца свята, ён будзе ведаць, што яго нарэшце аціналі! У людзей сумежных прафесій — падаткавікоў, эканамістаў, фінансістаў — у іх ва ўсіх ёсць сваё свята, няма яго толькі ў бухгалтараў. Я ўжо б'юся над гэтым 7 гадоў.

— Анатоль Ісакавіч, а ў вас, дарэчы, не было ідэі не толькі свята зрабіць, але і заснаваць які-небудзь ганаровы знак для бухгалтараў?

— Ідэя такая ёсць, мы прапаноўвалі гэта Мінфіну, але вырашылі, што спачатку зробім свята. Бо свята не патрабуе ніякіх фінансавых сродкаў, а вось ганаровы знак — гэта ўжо фінансавыя выдаткі.

Павел БЕРАСНЕЎ.

ЦІ ЁСЦЬ КРЫТЭРЫЙ, ПА ЯКІМ ВЫЗНАЧАЮЦЬ, ЦІ ТРЭБА КАПІТАЛЬНА РАМАНТАВАЦЬ ДОМ?

«ГАРАЧЫ» 287 17 41

З пасёлка Новапалескі Салігорскага раёна жыхароў двух-, трохпавярховых дамоў (на 8—12 кватэр) зацікавіла: што патрэбна для таго, каб у іх зрабілі капітальны рамонт? Усяго такіх дамоў у пасёлку налічваецца 25—27, пабудавалі іх яшчэ за савецкім часам. Напачатку жыллё знаходзілася на балансе мясцовага калгаса, пазней было перададзена на баланс раённай жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

— Дамам больш чым па 30 гадоў. Усе выплаты мы робім сістэматычна, але пра капітальны рамонт нічога за гэты час ніколі не чулі, — распавяла падрабязнасці адна з заяўніц дома №12 па вуліцы Кальцова. — Напрыклад, у дамах пляскатыя дахі, іх наноў заліваюць кожныя два—тры гады, бо матэрыял не вытрымлівае, дахі пачынаюць працякаць. Прасілі зрабіць двухскатныя дахі, дык быццам грошай на гэта няма. Можа, вы зможаце ўдакладніць: ці хоць бы запланаваны на найбліжэйшы час капітальны рамонт у нашых дамах?

Наколькі мы зразумелі з запыту чытачоў, гэта была хутчэй не скарга, а агульнае пытанне. Кшталту: ці ёсць нейкі крытэрый, згодна з якім дом можа прэтэндаваць на ўключэнне ў спіс на капітальны рамонт? Гаварыць пра ўсе дамы ў пасёлку не выпадала, паколькі, як вядома, нават два будынкі, узведзеныя быццам бы ў адзін час і з аднолькавых матэрыялаў, тым не менш, могуць крыху адрознівацца па сваіх эксплуатацыйных характарыстыках.

Гэта нам прыкладна ў такім кантэксце пацвердзіў і **дырэктар Салігорскага гарадскога ўнітарнага вытворчага прадпрыемства «ЖКГ—Комплекс»**, на балансе якога і знаходзяцца згаданыя дамы ў пасёлку Новапалескі, **Ігар ДЗЯЛЕНДЗІК**. Тым больш што ніякіх афіцыйных скаргаў ад насельнікаў гэтых дамоў не было.

— Калі гаварыць пра тыя ж дахі, цяпер з'явіліся новыя наліўныя матэрыялы, якія не трэба мяняць кожныя два-тры гады, як распавялі вам. Яны пасля выкарыстання эксплуатуюцца ўжо па 10—15 гадоў, а ўвогуле, згодна са стандартамі, гэты тэрмін разлічаны на 25 гадоў. Таму давайце дамовімся, што мы правядзём праверку дома №12 — адкуль і быў да вас зварот, — прыйшлі мы да паразумення з Ігарам Мікалаевічам.

Праз некалькі дзён Ігар Дзялендзік паведаміў, што ў згаданым доме сёлета праводзіўся бягучы рамонт. Інжынерныя сеткі, той жа дах, усё іншае — у нармальным стане. «Ды і нейкага адзінага крытэрыю, згодна з якім можна вызначыць, што пэўны дом падлягае капітальнаму рамонту, няма. Напрыклад, калі ў будынка прамярзаюць сцены, дастаткова іх уцяпліць, капітальныя работы тут праводзіць не трэба. Тое ж, скажам, з інжынернымі сеткамі. Узрост дома, на які спасылаюцца вашы заяўнікі, — больш за 30 гадоў, таксама не паказчык. Ёсць дамы, што эксплуатуюцца па 60—80 гадоў. Таму магу ў гэтай сітуацыі прапанаваць наступнае: калі ў канкрэтных жыхароў гэтага ці іншага дома ёсць дакладныя скаргі на нешта, няхай звяртаюцца адразу да нас — мы правядзём дэталёвае даследаванне іх кватэр».

Сяргей РАСОЛЬКА.

ОАО «МИНСКИЙ ПРИБОРОСТРОИТЕЛЬНЫЙ ЗАВОД» СООБЩАЕТ:

22 декабря 2009 года в 14.00 в корпусе № 30, 3 этаж, по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 58 состоится внеочередное собрание акционеров и их представителей.

Повестка дня:
Утверждение регламента работы ОАО «Минский приборостроительный завод» с реестром владельцев ценных бумаг.

Регистрация участников собрания — с 13 до 14 часов по предъявлении паспорта. Акционер ОАО «Минский приборостроительный завод» принимает участие в работе собрания лично или через своих представителей, действующих на основании доверенности.

УНП 100363840

Наблюдательный совет.

Административные и складские помещения г. Бобруйск.
Аренда: офис — 3,5€ /кв. м, склад — 0,8€ /кв. м. Возможна продажа (350$/кв.м, 80$/кв. м соответственно); **магазин г. Кричев аренда** 3,5€ /м², продажа 160$/м².
Тел. 8 029 682 1442.

Продам склад (ангар) д. Б. Тростенец 2 км от МКАД, 200 м от Партизанского пр-та. 190—700 кв.м, металлический, не утеплен, 380В. 100$/м².
Площадка в долгосрочной аренде дешево.
Тел. 8 029 3373338.

Заснавальнік — установа «Рэдакцыя газеты «Звязда» і грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».
Рэгістрацыйнае пасведчанне № 12 ад 19 лютага 2009 г.

10 СНЕЖНЯ 2009 г. ЧАЦВЕР № 47 (15601)

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

Прафтэхшкола

ШТО ПЕРАШКАДЖАЕ ПРАФЕСІЙНАЙ САМАРЭАЛІЗАЦЫІ МАЛАДЫХ РАБОЧЫХ?

Не сакрэт, што апошнім часам моладзь, асабліва сталічная, з пагардай ставіцца да рабочых прафесій. Прычым маладыя людзі падтрымліваюць у гэтым і іх бацькі. У Рэспубліканскім цэнтры прафарыентацыі моладзі заўважылі адну цікавую тэндэнцыю: даволі часта да іх на кансультацыі прыходзяць сем'і, у якіх бацькі маюць рабочыя прафесіі, многія займаюць на сваім прадпрыемстве ўжо кіруючыя пасады, і менавіта яны катэгарычна не хочуць, каб дзіця атрымала рабочую спецыяльнасць. Камітэт па адукацыі Мінгарвыканкама правёў апытанне сярод бацькоў мінскіх старшакласнікаў, падчас якога высветлілася, што ніхто з іх не хоча, каб іх дзіця паступала ў прафесійна-тэхнічную навучальную установу ці працавала на дзяржаўным прадпрыемстве. Нават сярод выпускнікоў такое жаданне было «заўважана» толькі ў 1 працэнта. Аднак нашай краіне патрэбныя не толькі перакладчыкі, юрысты, дызайнеры, псіхолагі, але і рабочыя самай высокай кваліфікацыі: слесары-рамонтнікі, каменшчыкі, токары, фрэзероўшчыкі, машынабудаўнікі. У вострым дэфіцыце на рынку працы таксама кухары, прадаўцы, вадзіцелі грамадскага транспарту...

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Сёлета сістэме прафтэхадукацыі, так бы мовіць, пашанцавала: колькасць выпускнікоў базавай школы, дзякуючы вяртанню да 11-годкі, павялічылася больш чым удвая. Таму нават з павелічэннем плана набору ўкамплектавацца ўдалося. Сярэдні конкурс на аснове базавай адукацыі склаў па краіне 1,26 чалавека на месца, а на аснове агульнай сярэдняй адукацыі — 1,08 чалавека на месца. Найбольш запатрабаванымі ў моладзі ў гэтым годзе, як, дарэчы, і ў папярэднія гады, аказаліся прафесіі цырульніка, аператара паштовай сувязі, кантралёра аддзялення банка (конкурс даходзіў да 3-4 чалавек на месца), слесара па рамонце аўтамабіляў (да 2 чалавек на месца) і кухара (1,5 чалавека на месца). Ва ўсіх абласцях добра камплектаваліся групы на аснове агульнай базавай адукацыі, асабліва прафесіі будаўнічага профілю (конкурс даходзіў да 2-3 чалавек на месца). У той жа час ва ўсіх рэгіёнах меліся пэўныя цяжкасці пры камплектаванні груп на аснове агульнай сярэдняй адукацыі, асабліва па прафесіях сельскагаспадарчага профілю, лёгкай прамысловасці, машынабудавання і металаапрацоўкі, а ў Мінску — і будаўніцтва. Даводзіцца канстатаваць, што не хочуць маладыя людзі прысвячаць сваё жыццё цяжкім прафесіям...

— За апошнія гады адраснасць падрыхтоўкі рабочых і спецыялістаў істотна павысілася. 94,7 працэнта маладых рабочых рыхтуюцца сёння па дагаворах з заказчыкамі, — паведаміў на калегіі, прысвечанай рэалізацыі дзяржаўных праграм развіцця прафесійна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі на 2006—2010 гады, **намеснік міністра адукацыі Барыс ІВАНОЎ**. — Сістэма адукацыі аператыўна рэагуе на патрэбы рынку працы. Так, за апошнія гады ў Беларусі была распачата падрыхтоўка рабочых па 14 новых прафесіях (апаратчык палімерызацыі, абіўшчык мэблі, аператар шліхтавальнага абсталявання, зборшчык-клёпачнік лятальных апаратаў, рэстаўратар вырабаў з драўніны, саставіцель цягнікоў, садоўнік і г.д.) і спецыялістаў з сярэдняй спецыяльнай адукацыяй па 6 новых спецыяльнасцях: «турызм і гасціннасць», «лінгвістычнае забеспячэнне сацыякультурнай дзейнасці», «садова-паркавае будаўніцтва», «тэхнічнае абслугоўванне кінаабсталявання і аўдыёвізуальных сістэм», «абсталяванне і тэхналогія электравакуумнай вытворчасці», «цеплагазазабеспячэнне, вентыляцыя і ахова паветранага басейна». На падставе прапаноў наймальнікаў былі ўнесены змяненні ў Агульнадзяржаўны класіфікатар спецыяльнасцяў і кваліфікацый: уведзены 8 новых спецыяльнасцяў і 36 новых рабочых кваліфікацый.

Сёння працягваецца праца па аптымізацыі сеткі ўстаноў прафесійна-тэхнічнай адукацыі. 51 установа перайменавана ў прафесійныя ліцэі, 12 — у прафесійна-тэхнічныя каледжы і 9 — рэарганізаваныя шляхам зліцця ці далучэння. Такім чынам, у сістэме прафесійна-тэхнічнай адукацыі цяпер працуюць 54 прафесійна-тэхнічныя вучылішчы, 104 прафесійныя ліцэі і 64 ПТК.

Міністр адукацыі Аляксандр РАДЗЬКОЎ прызнаўся, што ён асабіста не бачыць прынцыповай розніцы паміж ПТВ і прафесійнымі ліцэямі. Задачы, якія ставяцца перад гэтымі ўстановамі — аднолькавыя. Выходзіць, што змяняецца толькі назва? А як патлумачыць дэпутатам, якія сёння працуюць над праектам Кодэкса аб адукацыі, што ў нас ліцэі дзейнічаюць і ў сістэме агульнай сярэдняй адукацыі, і ў сістэме прафтэхадукацыі? Магчыма, трэба сістэму прафтэхадукацыі ўніфікаваць?

> **Вынікі сацыялагічнага даследавання паказалі, што прафесійнай самарэалізацыі маладых людзей перашкаджае нізкі ўзровень заработнай платы, несправядлівая сістэма ўзнагароджання за працу, калі адсутнічае фінансавае заахвочванне дадатковых намаганняў, састарэлае абсталяванне на прадпрыемствах, адсутнасць новаўвядзенняў і магчымасці для іх укаранення.**

Барыс Іваноў упэўнены, што такая разнастайнасць формаў атрымання адукацыі — ПТВ, ПТК, прафесійныя ліцэі — дазволіла прыцягнуць у сістэму прафтэхадукацыі большую колькасць маладых людзей. Ён паведаміў, што прафесійна-тэхнічныя вучылішчы хутка ўвогуле знікнуць, а іх месца зоймуць ліцэі. Праўда, не зусім зразумела, што зменіцца пасля змены шыльды. Няўжо слова «ліцэй» гучыць больш высакародна, чым «вучылішча»?

Падчас правядзення ў маі ў Мінску міжнароднай канферэнцыі па прафесійна-тэхнічнай адукацыі міністр адукацыі Расійскай Федэрацыі Андрэй Фурсенка прызнаўся, што ён супраць таго, каб разглядаць прафтэхшколу ў якасці «камеры захоўвання для няўдачнікаў». У першую чаргу — гэта інстытуты развіцця, дзе маладым людзям даюць штуршок у новае дарослае жыццё, даюць прафесійны падмурак. Хоць не сакрэт, што многія разглядаюць навучанне ў прафтэхустанове ў якасці запаснога аэрадрома (на той выпадак, калі не пашанцуе пры паступленні на больш высокую ступень навучання). Аляксандр Радзькоў невыпадкова пацікавіўся ў Барыса Іванова, хто больш працяглы час затрымліваецца ў прафесіі: маладыя людзі, якія атрымлівалі прафтэхадукацыю на аснове базавай адукацыі, ці тыя, хто паступаў пасля заканчэння сярэдняй школы? Адказ быў адназначны: на рабочую прафесію больш нацэленыя маладыя людзі, якія паступалі пасля 9 класаў. За тры гады навучання яны паспяваюць «захварэць» сваёй прафесіяй. А для ўчарашніх адзінаццацікласнікаў даволі часта прафесійна-тэхнічная ўстанова становіцца толькі транзітным калідорам. Хоць шанцы застацца беспрацоўнымі ў прадстаўнікоў рабочых прафесій — мінімальныя. Больш як 75 працэнтаў выпускнікоў атрымліваюць паралельна дзве і больш прафесій, што дадаткова страхуе іх на рынку працы.

Між іншым, выдаткі на падрыхтоўку аднаго рабочага з кожным годам павялічваюцца: толькі за чатыры апошнія гады яны ўзраслі амаль удвая. Цяпер нарматыў бюджэтных выдаткаў складае ў сярэднім 5,3 мільёна рублёў. Таму цяжка не пагадзіцца з думкай, што працэс павелічэння аб'ёмаў падрыхтоўкі і выпуску з навучальных устаноў рабочых кадраў не можа быць бясконцым. Неабходна, каб за напаўненне рынку працы несла адказнасць не толькі сістэма адукацыі, але і заказчыкі кадраў, замацоўваючы ў сябе маладых спецыялістаў. Тут ёсць над чым задумацца. Вынікі сацыялагічнага даследавання, праведзенага інфармацыйна-аналітычным цэнтрам пры Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у сёлетнім верасні сярод рабочых ва ўзросце ад 18 да 30 гадоў (621 чалавек) і навучэнцаў прафесійна-тэхнічных навучальных устаноў (621 чалавек) паказалі, што адна з галоўных праблем, якая перашкаджае прафесійнай самарэалізацыі маладых людзей, — гэта нізкі ўзровень заработнай платы (на гэту прычыну ўказала большая палова маладых рабочых). Трэць рэспандэнтаў згадалі несправядлівую, па іх меркаванні, сістэму ўзнагароджання за працу, калі адсутнічае фінансавае заахвочванне дадатковых намаганняў, а больш як чвэрць — састарэлае абсталяванне на прадпрыемстве, адсутнасць новаўвядзенняў і магчымасці для іх укаранення.

Міністэрствам адукацыі быў праведзены таксама маніторынг якасці падрыхтоўкі спецыялістаў. Анкетаваннем ахапілі 473 арганізацыі-заказчыкі кадраў з 22 галін эканомікі. Усе ўдзельнікі апытання паведамілі, што якасць тэарэтычнай падрыхтоўкі маладых спецыялістаў іх задавальняе. Асобныя кіраўнікі прадпрыемстваў указалі на недастатковую якасць практычнай падрыхтоўкі выпускнікоў. Аднак на пытанне, ці мае арганізацыя неабходныя ўмовы для праходжання навучэнцамі практыкі (вучэбныя майстэрні, абсталяваныя класы, падрыхтаваных майстроў) адмоўны адказ далі 86 працэнтаў арганізацый сацыяльнага забеспячэння, 58 працэнтаў будаўнічых арганізацый і 52 працэнты арганізацый гандлю і грамадскага харчавання.

У 2006—2009 гадах на ўмацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы навучальных устаноў прафтэхадукацыі было накіравана 69,9 млрд рублёў: 59,2 млрд бюджэтных сродкаў, 7,1 млрд пазабюджэтных сродкаў устаноў адукацыі і 3,6 млрд сродкаў арганізацый. За гэты час набыты 162 сучасныя камп'ютарныя класы, 5587 адзінак машын і абсталявання, што дазволіла істотна абнавіць матэрыяльна-тэхнічную базу навучальных устаноў прафтэхадукацыі.

Апошнім часам стаўка робіцца на стварэнне на базе прафтэхустаноў так званых рэсурсных цэнтраў з канцэнтрацыяй там новай дарагой і навукаёмістай тэхнікі і абсталявання, дзе можна арганізаваць павышэнне кваліфікацыі педагагічных работнікаў, апрабаваць новыя адукацыйныя тэхналогіі, ажыццяўляць павышэнне кваліфікацыі спецыялістаў прадпрыемстваў. Напрыклад, сёлета ў прафесійна-тэхнічным каледжы Рэспубліканскага інстытута прафесійнай адукацыі распачалася падрыхтоўка па зусім новай для Беларусі спецыяльнасці «мехатроніка». Для таго, каб яе адкрыць, давялося стварыць у навучальнай установе палігон сучаснай тэхнікі. Больш як 15 прадпрыемстваў і арганізацый агульнымі намаганнямі стварылі ў каледжы сапраўдны тэхнапарк. А майстры вытворчага навучання і педагогі былі накіраваны на стажыроўкі ў Германію і Англію. Рэктар Рэспубліканскага інстытута прафесійнай адукацыі Аркадзь Шкляр лічыць, што сістэма прафтэхадукацыі павінна сёння не проста паспяваць за вытворчасцю, а ў чымсьці яе апярэджваць. У РІПА ўжо ёсць напрацоўкі па праблемах кіравання якасцю ва ўстановах прафесійна-тэхнічнай адукацыі ў адпаведнасці са стандартам серыі ISO9000. Трэба заўважыць, што сертыфікацыя якасці навучальнага працэсу — новы крок не толькі для прафтэхшколы, але і для вышэйшай школы. Аднак любая вышыня можа скарыцца...

Надзея НІКАЛАЕВА.

Ёсць нагода!

10 снежня — Сусветны дзень футбола

Адзначаецца ён па рашэнні ААН. Такім чынам міжнародная супольнасць аддае даніну павагі гэтаму віду спорту, які для многіх стаў стылем і ладам жыцця.

У тым ці іншым варыянце гульня ў футбол была вядома яшчэ тры тысячы гадоў таму. У футбол гулялі ў Старажытнай Грэцыі і Рыме. У Грэцыі гэтая гульня называлася «бітвай за мяч». Можна меркаваць, што падчас матча гульцы прымянялі і прыёмы баявых майстэрстваў.

Першае ўзгадванне футбола як «гульні ў мяч нагамі» гісторыкі знайшлі ў кітайскіх крыніцах, датаваных другім тысячагоддзем да нашай эры. Яна мела назву Цу Чу, што значыць «піхаць нагой» і дапамагала кітайскім воінам падтрымліваць добрую фізічную форму.

Некаторыя лічаць, што папярэднікам футбола была і гульня саксонцаў, якія насялялі Англію ў VIII стагоддзі.

БЕЛАРУСКІ ХАКЕЙ ШУКАЕ ВАЛАНЦЁРАЎ

Беларуская федэрацыя хакея аб'віла аб наборы валанцёраў. Іх дапамога спатрэбіцца падчас правядзення ў сталіцы і іншых гарадах Беларусі буйных міжнародных спаборніцтваў. Гэта чэмпіянат свету па хакеі з шайбай сярод юніёраў, які пройдзе ў сталіцы і ў Бабруйску з 13 па 23 красавіка 2010 года, IV Калядны турнір і «Турнір шасці нацый».

Як паведамляе прэс-служба федэрацыі хакея, валанцёры будуць сустракаць і суправаджаць каманды, забяспечваць працу прэс-цэнтра, весці пратаколы пасяджэнняў аргкамітэту, размяшчаць інфармацыю ў Інтэрнэце. Патрабаванні да іх мінімальныя — узрост ад 18 гадоў. Пажадана таксама веданне замежнай мовы.

Валанцёры не толькі будуць вызваленыя ад вучобы на перыяд турніраў, але і атрымаюць магчымасць папрактыкавацца ў мове, пазнаёміцца з замежнымі гасцямі і паказаць ім сваю краіну, паўдзельнічаць ва ўнікальнай падзеі, даведацца пра хакейную кухню знутры і адчуць сябе часткай вялікай каманды. А ў будучым, магчыма, і атрымаць працу ў федэрацыі хакея — большасць яе цяперашніх супрацоўнікаў пачыналі менавіта валанцёрамі.

Усе жадаючыя могуць запоўніць анкету (яе можна знайсці на сайце федэрацыі www.hockey.by) і адправіць на электронны адрас leshchenko@hockey.by (з паметкай «Валанцёр»).

Алена КРАВЕЦ.

«НЯЛЮДСКІ ТРАФІК»

Своеасаблівым напамінкам аб трагічных лёсах дзяўчат, якія трапілі ў сеткі гандляроў «жывым таварам», стала інфармацыйна-асветніцкая акцыя для моладзі «Спынім гандаль людзьмі!». Яна прайшла ў Мінску і была прымеркавана да Міжнароднага дня барацьбы за адмену рабства.

Акцыя адбылася ў рамках праекта Еўрапейскага саюза, Праграмы развіцця ААН і Дзіцячага фонду ААН (ЮНІСЕФ) аб папярэджанні, барацьбе і мінімізацыі сацыяльных наступстваў у гандлі людзьмі ў Беларусі сумесна з адміністрацыяй Маскоўскага раёна Мінска. Агульная мэта мерапрыемства — павысіць інфармаванасць маладых людзей па пытаннях прафілактыкі гандлю людзьмі, пазнаёміць іх з асноўнымі правіламі бяспечнага выезду за мяжу. У акцыі ўдзельнічалі сотні навучэнцаў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў сталіцы. Ім таксама падрабязна расказалі аб асноўных правілах знаходжання за мяжой, аб тым, з кім трэба кансультавацца ў час няштатных сітуацый.

Кульмінацыяй акцыі стаў паказ дакументальнага фільма «Нялюдскі трафік», створанага тэлеканалам MTV у рамках сацыяльнай кампаніі «MTV Exit» пры ўдзеле вядомай галівудскай актрысы Анджэліны Джолі. У дынамічнай і пераканаўчай форме фільм распавядае аб трагічных гісторыях дзяўчат, якія трапілі ў сэксуальнае рабства ў розных краінах Еўропы. Напрыклад, Ганны, якую яе сусед нелегальна перавёз у адну з балканскіх краін, дзе яе прымушалі займацца прастытуцыяй. Ці Таццяны, якая апынулася ў сэксуальным рабстве ў Амстэрдаме, пасля таго як яе прадаў найбліжэйшы сябар. Арганізатары акцыі заклікалі кожнага, каму вядомыя факты гандлю «жывым таварам», не заставацца раўнадушным і зрабіць усё магчымае, каб спыніць злачынцаў.

Леанід ТУГАРЫН.

Ведай нашых!

Праграмісты БДУ прабіліся ў сотню лепшых

КАМАНДА БДУ, адзіная з Беларусі, здолела прабіцца ў фінал чэмпіянату свету па праграмаванні сярод студэнтаў. Паўфінальныя спаборніцтвы адбыліся ў Санкт-Пецярбургу. Удзел у іх узялі 199 камандаў ВНУ, якія прадстаўлялі Беларусь, Расію, Украіну, Латвію, Літву, Казахстан, Грузію, Арменію, Кіргізію і Узбекістан.

Каманды БДУ выступілі проста бліскуча: фактычна з чатырох камандаў, што адстойвалі гонар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, па сваіх выніках права выступаць у фінале заваявалі тры каманды. Аднак па правілах правядзення спаборніцтваў прадстаўляць ВНУ ў фінале можа толькі адна каманда.

У выніку запаветную пуцёўку ў фінал атрымала каманда, за якую выступалі Канстанцін Багданаў (студэнт 2-га курса ФПМІ), Аляксей Лобанаў (5-ы курс ФПМІ) і Аляксей Тоўсцікаў (аспірант ФПМІ). Яны рашылі за пяць гадзін 8 з 11 прапанаваных арганізатарамі задач. Між іншым, абсалютныя пераможцы спаборніцтваў — каманда Петразаводскага дзяржаўнага ўніверсітэта — рашылі ўсяго на адну задачу больш.

Дзве каманды БДУІР занялі 48-е і 67-е месца ў рэйтынгу паўфінальных спаборніцтваў, а ў каманды праграмістаў Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта — 66-е месца.

Фінал чэмпіянату свету па праграміраванні сярод студэнтаў адбудзецца ў лютым 2010 года ў Харбіне (Кітай). Там сустрэнуцца лепшыя студэнцкія каманды са 100 універсітэтаў свету.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Студэнцкая занятасць

ПРАЦА=РАМАНТЫКА!

ЗАВЯРШЫЎСЯ трэці працоўны семестр. Яго афіцыйнае закрыццё пройдзе сёння ў сталіцы ў рамках Рэспубліканскага злёту студэнцкіх атрадаў «Маладосць — Праца — Рамантыка». Больш за 300 байцоў студатрадаў і валанцёраў з усіх рэгіёнаў краіны прыедуць у сталіцу. Сёння лепшых удзельнікаў студэнцкіх і валанцёрскіх атрадаў будуць ушаноўваць у Мінскай гарадской ратушы і Рэспубліканскім доме моладзі. Вынікі трэцяга працоўнага семестра «Лета-2009» мы папрасілі падвесці камісара Рэспубліканскага штаба студэнцкіх атрадаў Нэлі БОБРЫК.

— З кожным годам студатрадаўскі рух набывае ўсё большую папулярнасць у беларускіх юнакоў і дзяўчат. Сёлета ён аб'яднаў 72 тысячы маладых людзей (гэта разам з індывідуальна працаўладкаванымі маладымі людзьмі). Летась гэта лічба дасягала 65 тысяч. У 1678 студэнцкіх і валанцёрскіх атрадах сёлета працавала больш за 61 тысячу студэнтаў і школьнікаў. Напрамкі дзейнасці атрадаў самыя розныя: будаўнічы, сельскагаспадарчы, педагагічны, сэрвісны, экалагічны і валанцёрскі. Апошнія працуюць у рамках нашага маладога валанцёрскага руху «Добрае сэрца».

Нашы студэнцкія атрады на працягу апошніх гадоў працавалі на сацыяльна-значных аб'ектах Беларусі, такіх, як гандлёвы комплекс «Аэрадромны» ў аэрапорце «Мінск-1», гандлёвы цэнтр «Падземны горад», стадыён «Нёман» і абласная клінічная бальніца ў Гродне, спарткомплекс «Брэсцкі», гасцініца «Еўропа», Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета, спартыўны комплекс «Мінск-Арэна», Верхні горад у Мінску, Лядовы палац у Баранавічах і Салігорску, сталічны Батанічны сад, замак Радзівілаў у Нясвіжы і іншыя. Акрамя таго, па традыцыі юнакі і дзяўчаты працуюць на будаўніцтве і добраўпарадкаванні аграгарадкоў, у гарадах краіны па падрыхтоўцы да фестывалю «Дажынкі».

Штабы студэнцкіх атрадаў прыцягваюць моладзь у якасці валанцёраў для ўдзелу у суботніках і працоўных акцыях, падчас якіх ажыццяўляецца збор сродкаў на рэканструкцыю памятных гістарычных месцаў, якія маюць вялікае значэнне для беларускага народа. Юнакі і дзяўчаты таксама працуюць за межамі краіны. У прыватнасці, у Расіі і ва Украіне. Асноўныя віды работ за мяжой — будаўніцтва дарог, сельскагаспадарчыя работы, сэрвіснае абслугоўванне, педагагічная работа. Сёлета каля 600 маладых людзей працавалі за межамі краіны. Мы пасля доўгага перапынку ў 2007 годзе аднавілі практыку адпраўкі атрадаў у далёкія рэгіёны Расіі (Ямала-Нянецкую Аўтаномную акругу, Амурскую вобласць). Думаем, што гэта практыка будзе працягвацца.

— І як, паводле вашых заўваг, ацэньваюць работу нашых юнакоў і дзяўчат замежныя наймальнікі?

— Вельмі добра ацэньваюць. Нашы юнакі і дзяўчаты працуюць насамрэч добра і адказна. Таму іх хваляць. Прычым маладым людзям падабаецца працаваць і дабівацца высокіх вынікаў. Тым больш, што за гэта яны атрымліваюць фінансавую падтрымку ў выглядзе заробку. Таму яны стараюцца. Любы працадаўца зацікаўлены ў такіх людзях. Да таго ж, добра арганізаваны і ўмовы жыцця студатрадаўцаў: пражыванне, харчаванне, культурная праграма. Праводзяцца спартыўныя мерапрыемствы, спаборніцтвы як унутры атрадаў, так і паміж беларусамі і расіянамі.

— Па якіх крытэрыях адбіраюць маладых людзей у студатрады?

— У студатрад могуць запісацца абсалютна ўсе. Можна прыйсці ў любы штаб: рэспубліканскі, абласны, мінскі гарадскі і напісаць заяву. Толькі ў маладога чалавека павінна быць медыцынская даведка, што ў яго няма супрацьпаказанняў на тую ці іншую працу. Асабліва калі гаворка ідзе пра будаўнічы атрад. Да таго ж, у яго не павінна быць акадэмічнай запазычанасці па вучобе. Таксама можа прыйсці і школьнік з 14 гадоў.

— Якім чынам падбіраецца профіль атрада?

— Безумоўна, больш за ўсё заработная плата ў будаўнічых атрадах. Але ўсіх туды не возьмеш. У асноўным гэта юнакі, хоць дзяўчаты таксама ёсць у атрадах. У нас нават сёлета ёсць дзяўчаты, якія перамаглі з'яўляючыся камандзірамі будаўнічых атрадаў. У дзяўчат ёсць магчымасць падзарабіць у якасці падсобных рабочых. У асноўным у будаўнічыя атрады трапляюць тыя, хто ўжо мае будаўнічую спецыяльнасць альбо перад тым, як іх уключыць у атрад, яны праходзяць падрыхтоўку на базе навучальнай установы, дзе ім даюць элементарныя навыкі па такіх спецыяльнасцях, як муляр, бетоншчык. У педагагічныя атрады таксама набіраем дзяўчат з адпаведнай спецыялізацыяй. Але ёсць такая праца, як мыйшчык посуду, афіцыянтка, сюды набіраем усіх ахвотных.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

Школа юнкараў

АЎТАХЛАМ У ДВАРЫ

КАЛІ вы чуеце словазлучэнне «гарадская нерухомасць», якія вобразы ўзнікаюць у вашым уяўленні? Хутчэй за ўсё, кватэры ў прыгожых дамах, якія так імкнуцца займець большасць грамадзян. Аднак, ёсць і іншая «нерухомасць», якая абсалютна нікому не патрэбна і нават замінае. Гаворка ідзе пра кінутыя аўтамабілі.

Транспартныя сродкі, якія пацярпелі ў аварыях, і, як правіла, не падлягаюць рамонту, ці тыя, што проста ад'ездзілі сваё, стаяць у двары дамоў у сумнай адзіноце. Яны ствараюць масу нязручнасцяў для жыхароў і камунальных службаў: займаюць паркавальныя месцы, наносяць шкоду экалогіі і проста парушаюць прыгажосць гарадскіх вулак. Трэба адзначыць, што гэтыя ржавыя груды металалому могуць нават пагражаць жыццю. Напрыклад, ёсць выпадкі, калі дзеці, гуляючы, спрабавалі падпаліць рэшткі бензіну ў баку. Уявіце, што магло б адбыцца, калі б у іх гэта атрымалася.

Гэтыя аўтамабілі можна сустрэць практычна ў кожным двары. Кожная адзінка такога аўтахламу займае ў сярэднім 2,5 метра плошчы. У Мінску сёння прыкладна 1300 вуліц. Калі ўзяць лічбу 5 за сярэднюю колькасць двароў на адной вуліцы, то атрымліваецца каля двух дзясяткаў кіламетраў занятай гарадской плошчы. Якая ж тады лічба атрымаецца ў маштабах рэспублікі...

Працэс зачысткі сталічных двароў ад кінутага транспарту часта тармозіцца той акалічнасцю, што любая машына, нават самая ржавая — гэта ўласнасць, і забраць яе без згоды гаспадара ніяк нельга. На пошук гэтых самых гаспадароў у супрацоўнікаў ДАІ нярэдка трацiцца некалькі месяцаў, а каб угаварыць уладальніка здаць транспарт ва ўтылізацыю — яшчэ больш (прытым пакуль бясплатна). На гэта ёсць шмат прычын, напрыклад, гаспадар можа не жыць у Мінску, ці прадаць аўтатранспарт па даверанасці.

Сёння аўтамабілі, лёс якіх пакуль пад пытаннем, эвакуююць на адмысловыя пляцоўкі. Пра гэта паведамляюць у дзяжурную часць ДАІ на выпадак, калі гаспадар раптам успомніць, што ў яго ёсць машына і пачне шукаць свой транспарт. Там аўтамабілі знаходзяцца ў чаканні сваёй долі: або ўсё-такі адшукаецца ўладальнік, які захоча вярнуць уласнасць (такое здараецца вельмі рэдка), або машыну адправяць на металалом. Але такі алгарытм малаэфектыўны і адпаведныя органы працуюць над яго ўдасканаленнем. У любым выпадку, поўнае вырашэнне праблемы магчымае толькі тады, калі людзі самі зразумеюць: вуліцы і двары — не месца для захоўвання аўтамабільнага хламу.

Сяргей РОЗУМ,

г. Мінск.

АЛІМПІЯДНІКІ — ГЭТА СУБКУЛЬТУРА

АЛЯКСЕЙ Лабанаў, Дзмітрый Багданаў і Аляксей Тоўсцікаў паасобку звычайныя студэнты факультэта прыкладной матэматыкі і інфарматыкі БДУ, а разам — адзіная з Беларусі каманда, якая выйшла ў фінал чэмпіянату свету па праграмаванні. Так трымаць! Оле-оле-оле! Не здзіўляйцеся такой спартыўнай цікавасці да іх дзейнасці. Таму што чэмпіянат па праграмаванні — гэта як асобны від спорту. Тут і запал, і дух спаборніцтваў, і горыч расчаравання, і асалода перамогі. Карацей кажучы, Дзіма Багданаў, студэнт першага курса ФПМІ, і Аляксей Тоўсцікаў, аспірант БДУ, падзяліліся з карэспандэнтам «ЧЗ» сваімі разважаннямі наконт папулярызацыі праграмавання сярод масавай аўдыторыі і ацанілі свае шанцы ў фінале, які адбудзецца ў лютым 2010 года ў Кітаі.

— Вы настроеныя на перамогу?

Дзіма: Мы настроеныя пазмагацца за медаль. Канкурэнцыя ў фінале будзе вялікай. Гэта Оксфард, Кембрыдж, МДУ. Найвышэйшая мэта — проста паўдзельнічаць, а потым ужо мары.

Аляксей: Пра фінал гаварыць яшчэ рана. Дарэчы, у паўфінале ўдзельнічалі тры каманды БДУ, кожная з якіх магла б прадстаўляць нашу ВНУ ў фінале. Неблагі ўзровень падрыхтоўкі быў відавочны ўжо на трэніроўках. Аднак мы рашылі на дзве задачы больш і сталі фіналістамі, што, безумоўна, не можа нас не радаваць.

— Вы рашылі восем задач з прапанаваных 11. Абсалютныя пераможцы паўфіналу, каманда Петразаводскага дзяржаўнага ўніверсітэта, рашыла на адну задачу больш. Вы наступалі лідарам на пяткі.

Аляксей: За пяць гадзін, менавіта столькі працягваўся паўфінал, мы адолелі толькі 8 заданняў. А апошнюю задачу здалі ўсяго толькі за 1 хвілінку 40 секундаў да заканчэння спаборніцтваў. Увогуле, апошнія дзесяць хвілін у нас ішла напружаная дзейнасць галаўнога мозга.

Дзіма: Аднак, дзякуючы такому выпадку, знайшлася назва для нашай каманды. Гэта «Last success» (*з англ. — апошняя ўдача*). Шчыра кажучы, не хапіла на ўсё часу. Таму што менавіта ў апошнія хвіліны твой мозг пачынае перапрацоўваць усю інфармацыю, атрыманую за чатыры гадзіны няспыннай працы.

— Думаю, што пяць гадзін інфарматыкі, змешанай з матэматыкай, вытрымаў бы не кожны кваліфікаваны праграміст.

Дзіма: Многім здаецца, што пяць гадзін для алімпіяды — гэта вялізны адрэзак часу. Аднак усё праходзіць як адна хвіліна. Няма часу абстрагавацца нават на імгненне.

Аляксей: Для нас чэмпіянат як матч для футбаліста. Ні адзін з футбалістаў не скажа, што 90 хвілін для яго вялікі перыяд часу. Рашэнне задач — гэта спорт, гэта драйв. Мінулай вясной у Стакгольме праходзіў фінал алімпіяды па праграмаванні. Яго транслявалі па адным з мясцовых тэлеканалаў і па інтэрнэце. Сто лепшых камандаў з усяго свету ў адной зале рашаюць задачы на хуткасць, амаль кожную хвіліну можа змяніцца табло, а калі яшчэ і каментарыі прафесійныя — гэта не проста цікава, гэта захапляльна. Калі чалавек не ведае правілаў кёрлінгу, то і глядзець, як спартсмены катаюць па лёдзе цяжкі шар, ніхто не захоча. Так і тут. Можна папулярызаваць спартыўнае праграмаванне пры дапамозе тэлебачання ці радыё, даваць агляды спаборніцтваў, тады многія зразумелі б, што насамрэч гэта спорт.

— Як бачу, узрост у праграмаванні не галоўнае: Аляксей Тоўсцікаў — аспірант, Лёша Лабанаў — пяцікурснік, а Дзіма толькі паступіў ва ўніверсітэт.

Аляксей: Насамрэч, мы заўсёды цікавімся, хто паступае да нас на факультэт, сочым за тым, як выступаюць на міжнародных алімпіядах беларускія школьнікі. І наша сустрэча з Дзімам не была выпадковай (*смяецца*).

Дзіма: Алімпіяднікі — гэта субкультура. Ёсць панкі і металісты, а мы — алімпіяднікі.

— Апроч алімпіяд па праграмаванні, вас нешта яшчэ захапляе?

Аляксей: Алімпіяда — гэта для мяне і ёсць адпачынак. Тым больш, калі выпадае вольная хвілінка, праводжу яе са сваім маленькім сынам. Аднак 24 гадзіны ў суткі хапае не на ўсё, што хочацца зрабіць. У нас на тыдзень 2 камандныя трэніроўкі па 5 гадзін. Пры гэтым адно асабістае спаборніцтва, дзе кожны сам за сябе. Яшчэ патрэбен час для самаўдасканалення па прадмеце.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

ПРАЦА=РАМАНТЫКА!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— Як вы заўважылі, у БРСМ актыўна развіваецца валанцёрскі рух, колькасць ахвотных дапамагаць людзям павялічваецца?

— Наш рух «Добрае сэрца» яшчэ пакуль малады. Яму толькі год. Сёлета мы падводзім вынікі конкурсу «Валанцёр года — Добрае сэрца». І можна заўважыць, што кожны год колькасць ахвотных працаваць у складзе валанцёрскіх атрадаў павялічваецца. Сёлета гэта лічба дасягнула 33 тысяч. Наша моладзь з вялікім сэрцам імкнецца дапамагаць тым, каму патрэбна дапамога: пажылым людзям, дзецям-сіротам, маладым інвалідам.

— Студатрадаўскаму руху паўстагоддзя, і ён дагэтуль запатрабаваны. Як думаеце, у чым сакрэт?

— Нашаму, беларускаму, студатрадаўскаму руху 46 гадоў. Дарэчы, сёлета 50 гадоў споўнілася Усесаюзнаму студатраду. Наша дэлегацыя брала ўдзел у святкаваннях у Маскве. Чаму маладыя людзі працуюць у студатрадах? Як мне падаецца, чалавек не можа быць адзін, яму патрэбны калектыў. І няма розніцы, працуе ён ці адпачывае. Не думаю, што іх перш за ўсё клапоцяць грошы, хоць гэта немалаважна. Ім цікава пабыць у калектыве, аддаліцца ад бацькоў, адчуць сябе значным, рэалізаваць сябе. Вось гэтыя два складнікі і цягнуць моладзь у студатрады.

— А ёсць тыя, хто пастаянна выказвае жаданне працаваць у студатрадах?

— Так, ёсць такія людзі. Прычым ім хочацца трапіць менавіта ў свой атрад, дзе яны ўжо працавалі. Да нас нават патэлефанаваў мужчына гадоў 50—60 і выказаў жаданне працаваць у студатрадзе. Ён раней быў актыўным студатрадаўцам і гатовы быў нават працаваць пад кіраўніцтвам маладога камандзіра. Я здзівілася. Аднак і такое бывае.

— Сёння пройдзе ўрачыстае закрыццё трэцяга працоўнага семестра «Лета-2009». Што чакае маладых людзей на мерапрыемстве?

— Так, сёння пройдзе Рэспубліканскі злёт студэнцкіх атрадаў «Маладосць — Праца — Рамантыка». У яго рамках мы будзем узнагароджваць лепшых. Спачатку лепшых валанцёраў і эколагаў. Мы падводзім вынікі двух конкурсаў. «Моладзь за чысціню гарадоў і вёсак», дзе будуць ушаноўваць экалагічныя атрады. У другім конкурсе «Валанцёр года — Добрае сэрца» будуць адзначаны валанцёрскія аб'яднанні, лепшыя валанцёры, лепшыя праекты. Затым на пляцоўцы каля гарадской ратушы пройдзе флэш-моб. Потым перамесцімся ў Рэспубліканскі дом моладзі, дзе ў зале пленума ЦК БРСМ пройдзе ўзнагароджанне па выніках конкурсаў на лепшы студатрад і лепшага наймальніка. Тут пройдзе канцэртная праграма, інтэлектуальная віктарына, падчас якой нашы маладыя людзі змогуць даказаць, што яны на ўсе рукі майстры.

— Па якіх крытэрыях вызначалі лепшых?

Па-першае, юнакі і дзяўчаты праходзяць раённыя, гарадскія этапы, потым абласныя. Затым інфармацыя паступае ў Рэспубліканскі штаб і арганізацыйны камітэт выбірае лепшых. Глядзім на іх заслугі. Напрыклад, калі гэта штаб працоўных спраў, глядзім, якая колькасць працаўладкаваных, якім чынам яны фарміруюць атрады. Таксама звяртаем увагу на тое, як яны збіраюць інфармацыю па гісторыі развіцця студатрадаўскага руху. Таму што ў нас ёсць электронны музей руху, куды мы заносім інфармацыю пра атрады-доўгажыхароў. У нас юнакі і дзяўчаты называюць свае атрады імёнамі тых атрадаў, у якіх яшчэ іх бабулі і дзядулі працавалі. Усяго праходзяць адбор лепшых 14. Кожны атрад падае творчую справаздачу з фотаздымкамі, планамі работ. І, калі аналізуем гэтыя справаздачы, адразу бачна, хто лепшы.

— А якія падарункі чакаюць пераможцаў?

— Пераможцы атрымаюць граматы, спальнікі, палаткі, спартыўныя сумкі, падстаўкі пад кветкі, розную бытавую тэхніку, відэаапаратуру. Думаю, падарункі спадабаюцца нашым студатрадаўцам.

— А пакуль маладым людзям застаецца толькі гадаць, хто ж стане сёлета лепшым. Аднак астатнім не трэба сумаваць. Бо кожны з іх набывае падчас працы ў студатрадах новых сяброў і мае магчымасць паказаць, на што ён здольны. І як паказвае практыка, тыя, хто аднойчы паўдзельнічаў у студатрадаўскім руху, яшчэ доўга застаюцца адданаымі яму.

Святлана СУХАРКО.

АЛІМПІЯДНІКІ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Так прыкладна 20 гадзін у нядзелю ідуць на падрыхтоўку да спаборніцтваў. А гэта як паўстаўкі на працы.

Дзіма: Сёлета ў мяне з часам зусім цяжка. Фінал ужо 4 лютага, а ў студзені мяне чакае мая першая сесія, да якой таксама трэба падрыхтавацца не горш, як да чэмпіянату. Вольны час — гэта навуковая фантастыка, музыка, гра на гітары. Увогуле, пасля фіналу арганізую сабе сапраўдныя канікулы.

— Чаму ж тады ўдзельнічаеце ў спаборніцтвах, калі часу на іншае не застаецца?

Дзіма: Вас не здзіўляе тое, што музыкант шмат іграе на сваім музычным інструменце. Безумоўна, ён хоча ў поўную меру рэалізаваць свае здольнасці. Я таксама хачу рэалізаваць свае матэматычныя здольнасці. Дзе гэта можна зрабіць, як не на спаборніцтвах і алімпіядах?! Тым больш што з 7-га класа ўдзельнічаю ў алімпіядах. Гэтым летам, дарэчы, прывёз залаты медаль з міжнароднай алімпіяды па інфарматыцы сярод школьнікаў.

Аляксей: Па-першае, заўсёды цікава параўноўваць сябе з іншымі. Тым больш прыемна, калі гэта параўнанне ідзе табе ў плюс. У далейшым развіццё ў больш шырокую сферу, чым адукацыя ВНУ, дапамагае табе на гутарках у буйных кампаніях.

— У вас чыста мужчынскі калектыў. Лічыце, што дзяўчына ў камандзе — прадвесніца няўдачы?

Аляксей: Увогуле, дзяўчаты на алімпіядах па праграмаванні — гэта рэдкі выпадак. Напрыклад, у камандзе БДУ 2004 года была дзяўчына. На думку іншых удзельнікаў каманды, яна вельмі важны ігрок. Больш за тое, без яе жаночай рукі медаля б не атрымалася. Цяжка сказаць, з чым звязана такое ігнараванне праграмавання з боку дзяўчат. Напрыклад, на той жа алімпіядзе па матэматыцы прадстаўніц лепшай паловы чалавецтва нашмат больш.

Дзіма: Думаю, дзяўчаты не могуць вытрымаць таго напружання, якое звычайна пануе на спаборніцтвах па праграмаванні. Ад удзельнікаў патрабуецца разабраць арыфметычную задачу, а потым ажыццявіць яе рашэнне на камп'ютары. А дзяўчаты, нават мае аднагрупніцы, калі не могуць рашыць задачу за 10 хвілін, сядзець над ёй будуць толькі ў крайніх выпадках. Адным словам, патрэбны відавыя папулярызуючы прыклад!

— Цікава, а вы ўжо сустрэлі свой папулярызуючы прыклад сярод дзяўчат?

Аляксей: Тыя, хто сур'ёзна захапляецца нечым, абавязкова дасягае пэўных вынікаў. Я ніколі не марную часу, калі не бачу вынікаў. Так паціху заваяваў сваю Ганну. Яна — інжынер-канструктар. Пазнаёміліся, пачалі сустракацца і даволі хутка ажаніліся.

Дзіма: У мяне часу на дзяўчат пакуль няма. Увогуле, я лічу, што спартыўнае праграмаванне і перамогі на алімпіядах — гэта не тое, што можа прыцягнуць увагу супрацьлеглага полу.

— Дык значыць, сучасны праграміст — гэта чалавек з прагматычным розумам і халодным сэрцам?

Аляксей: Шчыра скажу, што рамантычныя подзвігі не для мяне. Спачатку трэба тры разы ўзважыць, а потым зрабіць. Для мяне рамантыка — гэта чыры падарунак ці вялізны букет кветак. А пісаць на асфальце словы кахання ці спяваць серэнады пакіну для іншых.

Дзіма: Маё сэрца прагматыста мусіць заваёўваць пакуль толькі горы. Вельмі люблю прыроду, вясёлую кампанію і песні пад гітару. Гэта сапраўдная рамантыка.

— Ну што ж, застаецца пажадаць вам перамогі!

Вольга КОРШУН.

BN: АФІЦЭРЫ АЙЧЫННАГА РОКА

БЕЛАРУСКАМОЎНУЮ музыку рэдка пабачыш на экране тэлебачання ці пачуеш на хвалях радыёстанцый. Але яна жыве і развіваецца, не зважаючы на ўсялякія перашкоды. Адным з лідараў айчыннай рок-сцэны ўжо каторы год з'яўляецца гурт BN. Хлопцы з невялічкага горада Бярозы канцэртам у мінскім R-clube на гэтым тыдні адзначаюць сваё дзесяцігоддзе. Для поўнага адчування антуражу ўявіце сабе: ноч, імжа, стаянка сталічнага гіпермаркета... Менавіта тут, пасля двухгадзіннай рэпетыцыі гурта ў падвальным памяшканні аднаго з заводаў, аб мінулым, сучасным і будучым гэтага калектыву карэспандэнт «Звязды» паразмаўляў з яго салістам Алесем ЛЮТАЧАМ.

— Алесь, давай вернемся ў 1999 год, раскажы, як усё пачыналася.

— Пачыналася з конкурсу непрафесійных вакальна-інструментальных ансамбляў у горадзе Бяроза. Мы там занялі другое месца. Сяржук Машковіч, аўтар слоў, прынёс два тэксты (самая першая песня была, безумоўна, пра каханне), і з таго часу мы пачалі рабіць беларускамоўную музыку. Нам тады было па 17-18 гадоў... Дарэчы, у той жа дзень у нашага гурта з'явілася назва. Перад выступленнем за кулісы падышла вядучая і пытаецца: «Як вас аб'явіць?» Адказалі, што не маем назвы. Яна выйшла на сцэну і сказала: «А зараз выступіць гурт без назвы». Пазней нават і не думалі, каб штосьці змяніць, навошта зацыклівацца на такой дробязі, калі можна проста рабіць музыку.

— На каго раўняліся, калі пачыналі свой музычны шлях?

— Безумоўна, усе на чымсьці вучацца, правільна? Макс, бас-гітарыст, у школе слухаў «Гражданскую абарону», мне больш падабалася «Nirvana», «Алиса». Раман, наш драмер, увогуле слухае класічны рок, накшталт Deep Purple. Таму і атрымліваецца, што ў кожнага розны погляд на музыку, але калі ўсё складаецца ў адно, атрымліваецца добры, якасны прадукт.

— Дзесяць гадоў — тэрмін для пэўнай эвалюцыі..

— Так, цяпер мы маем сваю публіку, канцэрты, хоць іх і не вельмі шмат. Маем два альбомы, пяць кліпаў, свой рэпетыцыйны пункт. У Бярозе нас любяць, гарвыканкам заўсёды ідзе насустрач пры арганізацыі канцэртаў. З гэтым ніколі не было праблем. Як і з прыхільнікамі. Хоць гэта і нясціпла гучыць. Наша публіка розная: ад 13-14-гадовых дзяўчат да мужчын 30-35. Калі ж глядзець на ўвесь беларускамоўны рок, то і ён не стаіць на месцы, цяпер з'явілася шмат цікавых гуртоў, тыя ж «IQ-48». У плане гранжа вельмі перспектыўны гурт «Крок». Я не ведаю, чаму яны ў апошні час тармозяць, трэба працаваць, ствараць нешта новае.

— Добра, а ў вас ёсць якія канкрэтныя планы, каб выйсці на ўзровень, напрыклад, «пазнавання на вуліцы»?

— Адкажу, напэўна, вельмі нечакана, але зусім не хочацца, каб мяне пазнавалі на вуліцы. Цяпер магу спакойна стаяць у метро, там ідзе наш кліп, людзі яго глядзяць, я разам з імі гляджу. І ніхто нават не ведае, што чалавек, які спявае, стаіць побач. Ды і ў тэлебачанне мы ўжо даўно «залезлі»: наш кліп «Дажджамі» круцілі на Першым музычным, на 8-м канале, на MTV. Але гэта ніяк не спрыяе пазнаванню.

— У вас выйшлі пакуль два альбомы — «Не трывай» у 2004 і «Жыве рок-эн-рол» у 2006. Можаш якнебудзь іх параўнаць?

Ведаеце, калі глядзець па якасці, мне падабаюцца абодва альбомы. Я не магу сказаць, што вось гэта песня дрэнная, гэта песня добрая. Наогул, калі мы паставілі іх у альбом, значыць, яны ўсе добрыя. Але можа быць, напрыклад, такое, што ёсць нейкая музыка ці словы, але яны адкладваюцца да лепшых часоў. Так, цяпер мы сумесна з рэперам Vinsentam робім кампазіцыю, музыка да якой была напісана яшчэ тры гады таму. Вырашылі пайсці на такі эксперыменцік, каб было цікава самім, каб цікава публіцы.

— Цяпер у інтэрнэце на розных музычных форумах часта абмяркоўваецца пытанне, калі ж чакаць трэці альбом BN?

— Асноўная праблема — фінансавая. На запіс патрэбны не мільён, не два і не тры. У Беларусі цяпер на альбом ідзе мінімум 10 000 долараў. Сюды ўваходзяць выдаткі на тыраж, на прома-кампанію, на прэзентацыі. Арганізатары ведаюць нашы патрабаванні і згодзяцца, што мы шмат не просім. Калі «Крама», «NRM», «Палац» — гэта генералы беларускага рока, то мы пакуль толькі афіцэры. Як аднойчы пачуў, калі гурту 5 гадоў, то гэта яшчэ не гурт, калі 10 гадоў — то гэта малады і перспектыўны калектыў, калі 15 гадоў і больш — сапраўды гурт з вялікай літары. Хочацца працаваць далей. Рабіць тое, што цікава нашым слухачам. У нашых марах таксама зарабляць калі-небудзь толькі музыкай. Цяпер мы не маем стабільнага прыбытку, у адзін месяц можа быць чатыры канцэрты, у іншы — ніводнага. Таму вымушаны працаваць. Я, напрыклад, на бярозаўскім керамічным заводзе. Але гэта зусім не перашкаджае творчай працы. Наадварот, падчас працоўнай змены часам узнікаюць якія-небудзь ідэі, потым прыходзіш дахаты і бярэш у рукі гітару.

На гадзінніку палова на першую ночы. Хлопцы збіраюцца ад'язджаць назад у Бярозу: працоўныя будні ніхто не адмяняў. Разам забягаем у краму. Насуперак наяўным стэрэатыпам аб рок-музыках, Алесь абыходзіць бокам паліцы з півам і з упэўненасцю бярэ... сок. «Перад канцэртам нельга спіртное...», — уражвае ён мяне сваёй адказнасцю перад слухачамі. Потым мы ў вялікай кампаніі едзем па начным горадзе і абмяркоўваем новы альбом. «Думаю, вясной выпусцім!». І гэтым людзям, такім па-сапраўднаму простым і адкрытым, безумоўна, верыш.

Яўген ВАРАКСА.

ЯК НЕ ДАПУСЦІЦЬ ПАЎТАРЭННЯ ПЕРМСКАЙ ТРАГЕДЫІ Ў МІНСКУ?

ШЧЫРА прызнацца, начныя клубы наведваю гады ў рады. Але вось бацькі маёй знаёмай пасля пажару, які адбыўся ў Расіі і забраў жыцці больш як сотні маладых людзей, надта ж неахвотна адпускаюць заўзятую «танцорку» на дыскатэку. Наколькі небяспечна беларускай моладзі бавіць час у начных клубах сталіцы, высвятляла карэспандэнт «Звязды».

Міністэрства па надзвычайных сітуацыях: «У Мінску немагчымая трагедыя, падобная на тую, што адбылася ў Пермі»

Іншымі словамі, бацькі могуць спаць спакойна, бо ўсе ўстановы з масавым знаходжаннем людзей, у тым ліку і начныя клубы, пад узмоцненым кантролем беларускіх выратавальнікаў.

— Адназначнай забароны на выкарыстанне піратэхнікі для правядзення мерапрыемстваў у памяшканнях няма, — адзначыў **начальнік аддзела нагляду і прафілактыкі Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС Дзмітрый ДУБАНЕВІЧ**. — Згодна з законам, правядзенне падобнага шоу абавязкова ўзгадняецца з намі. Дазволім ці не выкарыстоўваць піратэхніку, залежыць ад многіх фактараў: асаблівасцяў памяшкання, наяўнасці дэкарацый, колькасці людзей і г. д. Больш за тое, на кожным «феерычным» мерапрыемстве дзяжурыць работнік МНС.

У Мінску штогод падчас навагодніх святаў адбываецца ад 5 да 10 лакальных узгаранняў, звязаных з выкарыстаннем піратэхнікі. Адна з асноўных прычын здарэнняў, акрамя няправільнага прымянення піратэхнікі, — выкарыстанне саматужных вырабаў.

Дзмітрый Дубаневіч расказаў, што пажараў, звязаных з прымяненнем піратэхнікі ў памяшканнях, у Беларусі ніколі не было. Але інцыдэнты з піратэхнікай здараліся. Так, некалькі гадоў таму падчас мерапрыемства ў Мінску на адкрытай пляцоўцы адбылося ўзгаранне элементаў дэкарацый. Менавіта выратавальнік, які там дзяжурыў, своечасова затушыў агонь.

— Пасля трагедыі ў Пермі пайшлі чуткі, што мерапрыемствы з выкарыстаннем піратэхнікі ў памяшканнях будуць цалкам забаронены...

— Ніякіх дадатковых абмежаванняў на правядзенне фаер-шоу ў Беларусі ў сувязі з трагедыяй у Пермі не плануецца. Іншая рэч, паўтаруся, што далёка не ўсе атрымаюць дазвол на іх правядзенне.

Піратэхнікі: «Без узаемадзеяння з МНС работа з піратэхнікай у памяшканнях не павінна весціся»

— У Мінску ёсць усяго 3-4 клубы, дзе можна працаваць з піратэхнікай прафесійна, — паведаміў **намеснік дырэктара кампаніі па арганізацыі піратэхнічных шоу Ігар СІДАРОВІЧ.** — Таму мы больш арыентаваныя на работу на канцэртных пляцоўках — Палац спорту, Палац Рэспублікі, спартыўны комплекс «Мінск-Арэна», якія маюць самую дасканалую сістэму пажарнай сігналізацыі. Калі ж памяшканне не адпавядае нормам супрацьпажарнай бяспекі, то мерапрыемства прапаноўваем перанесці на адкрытае паветра. Я лічу, што без узаемадзеяння з МНС работа з піратэхнікай у памяшканнях не павінна весціся. Але пры гэтым хацелася б, каб чыноўнікі не перагіналі палку: не забаранялі праводзіць мерапрыемствы там, дзе гэта тэарэтычна магчыма. Пажар у Пермі паказаў (мы праглядалі запісы трагедыі), што безадказнасць праявілі як уладальнікі клуба, так і самі арганізатары піратэхнічнага шоу. Не разумею, як можна было выкарыстоўваць у памяшканні піратэхніку, на якой чорным па белым напісана, што «ў памяшканні выкарыстоўваць нельга». Ды яшчэ ў якім памяшканні — з саламянай драпіроўкай...

— Ці былі выпадкі, калі кіраўніцтва сталічнага клуба настойвала на піратэхнічным шоу, хоць умовы не дазвалялі?

— Мы з такімі не працуем. Сапраўдны піратэхнік, а не дылетант, ніколі не паставіць піратэхнічнае шоу ў тым памяшканні, якое для гэтага не прыстасавана. Ды і навошта ўладальніку клуба рызыкаваць? Праўда, часам бываюць выпадкі, калі спачатку ўсё падыходзіць для працы. А потым прыязджаеш, а заказчык побач са сцэнай паставіў дарагія машыны. Ну як у такіх умовах працаваць? Даводзілася нават адмаўляцца.

Дырэктар начнога клуба «BRONX» Сяргей ЖДАНОВІЧ: «Бяспека для нас — перш за ўсё»

— Пермская трагедыя ніякім чынам не адносіцца да беларускіх клубаў. У нас любое невыкананне прадпісанняў МНС строга караецца законам. Могуць нават зачыніць клуб. Ды і дырэктар любога нармальнага клуба зацікаўлены ў тым, каб яго наведвальнікі і работнікі былі ў бяспецы. Бяспека для нас перш за ўсё. Я ніколі не буду звяртацца ў саматужную кампанію, каб арганізаваць піратэхнічнае шоу. Нам выгадна працаваць з тымі, хто праявіў сябе на самых высокіх узроўнях. Што ж датычыцца пермскай трагедыі, то мы павінны зрабіць высновы, яшчэ раз сябе праверыць. Але не трэба зараз прымаць нейкія радыкальныя меры: забараніць выкарыстоўваць піратэхніку. Тут можна ўзгадаць трагедыю на Нямізе. Згадзіцеся, няправільна было б зачыніць усе падземныя пераходы.

Надзея ДРЫЛА.

Футбол

ЦСКА — у плэй-оф Лігі чэмпіёнаў. Але клуб могуць зняць з розыгрышу...

У чатырох групах футбольнай лігі чэмпіёнаў вызначыліся ўсе ўдзельнікі плэй-оф. Адным са шчаслíўцаў стаў маскоўскі ЦСКА, які выступаў у групе В.

Перад заключным турам у армейцаў было 7 ачкоў, гэтак жа як у нямецкага «Штутгарта», у якога была і перавага па суме асабістых сустрэч. У апошнім туры футбалісты ЦСКА гулялі ў Стамбуле супраць «Бешыкташа» без двух вядучых абаронцаў Аляксея Беразуцкага і Сяргея Ігнашэвіча, якіх падазраюць у прымяненні допінгу. Нягледзячы на гэта, расійская каманда праявіла сапраўдны характар і здолела перамагчы. У канцы першай паловы гульні лік адкрыў сербскі легіянер масквічоў Мілаш Красіч. Мінімальная перавага гасцей захоўвалася да 86-й хвіліны, калі Боба аднавіў раўнавагу — 1:1. Аднак падапечныя Леаніда Слуцкага здолелі вырваць такую патрэбную перамогу: на 90-й хвіліне Яўген Алдонін забіў пераможны гол — 2:1. Выйсці ў 1/8 фіналу армейцам дапамог лідар гэтага квартэта англійскі «Манчэстэр Юнайтэд», які датэрмінова забяспечыў сабе выхад у наступны круг. У паядынку супраць «Вольсбурга», які нічога не вырашаў, англічане не сталі адбываць нумар, а перамаглі з лікам 3:1. Выніковае становішча ў групе такое: «МЮ» — 13 ачкоў, ЦСКА — 10, «Вольсбург» — 7, «Бешыкташ» — 4.

У групе А нечакана аступіўся італьянскі «Ювентус». Легендарны клуб прымаў яшчэ адзін гранд еўрапейскага футбола мюнхенскую «Баварыю» і пацярпеў буйное паражэнне — 1:4. Гэта перамога дазволіла немцам заняць другое месца і выйсці ў плэй-оф Лігі чэмпіёнаў. У мюнхенцаў адзін з мячоў забіў галкіпер Ханс-Ёрг Бут, які рэалізаваў пенальці. Яшчэ па разу вызначыліся Івіца Оліч, Гомес і Анатоль Цімашчук, а ў турынцаў гол на рахунку Давіда Трэзэге. Першае месца ў гэтым квартэце даўно забраніраваў сабе французскі «Бардо», які ў апошнім туры абыграў на выездзе ізраільскі «Макабі» — 1:0. Выніковае становішча: «Бардо» — 16, «Баварыя» — 10, «Ювентус» — 8, «Макабі» — 0.

У групе С, як і чакалася, барацьбу працягваюць іспанскі «Рэал» і італьянскі «Мілан», а ў Лігу Еўропы сыходзіць французскі «Марсэль». Мадрыдцы перамаглі ў гасцях марсэльцаў — 3:1. «Мілан» у гасцях згуляў унічыю з аўтсайдарам швейцарскім «Цюрыхам» — 1:1. Выніковае становішча: «Рэал» — 13, «Мілан» — 9, «Марсэль» — 7, «Цюрых» — 4.

Лідар квартэта D англійскі «Чэлсі» ў сябе дома згуляў унічыю з кіпрскім «Апаэлем» — 2:2. Партугальскі «Порту» ў Мадрыдзе разграміў іспанскі «Атлетыка» — 3:0. Выніковае становішча «Чэлсі» — 14, «Порту» — 12, «Атлетыка» — 3, «Апаэль» — 3.

У той жа час, нягледзячы на перамогу, маскоўскі ЦСКА можа быць зняты з удзелу ў розыгрышы Лігі чэмпіёнаў. Згодна з рэгламентам УЕФА, клуб можа быць дыскваліфікаваны, калі двух і больш гульцоў зловяць на ўжыванні забароненых прэпаратаў. Падчас працэдуры допінг-кантролю 3 лістапада ў Манчэстэры медработнікамі ЦСКА была дапушчана грубая памылка: яны не ўказалі ў спецыяльнай форме прэпарат судафед. Ён не ўваходзіць у спіс забароненых па лініі ВАДА, але пра яго выкарыстанне трэба інфармаваць адпаведныя інстанцыі УЕФА. У ЦСКА заяўляюць, што сітуацыя ўзнікла ў сувязі з лячэннем гульцоў ад прастуды ў нацыянальнай зборнай.

У прынцыпе, усё можа абысціся, калі УЕФА прыме доказы армейцаў. Аднак і пагроза пакарання клуба вялікая. Расіянам могуць забараніць удзел у сёлетняй Лізе чэмпіёнаў, і тады яго месца зойме нямецкі «Вольсбург». Клуб можа быць пакараны і ў наступным цыкле еўратурніраў. Пакаранне можа быць і камбінаваным, калі клуб знімуць з Лігі чэмпіёнаў, а футбалістаў дыскваліфікуюць на доўгі тэрмін. Слуханне па інцыдэнце адбудзецца 17 снежня.

МТЗ-РІПА мяняе назву

Мінскі футбольны клуб МТЗ-РІПА мяняе назву. Такое рашэнне прынята з-за незразумелай для многіх балельшчыкаў абрэвіятуры РІПА, якая расшыфроўваецца як Рэспубліканскі інстытут прафесійнай адукацыі. 6 снежня завяршыўся прыём заявак з прапановамі па новай назве.

На электронны адрас прыйшло больш за 200 лістоў. Усяго было прапанавана 50 варыянтаў, з якіх для галасавання на клубным сайце выбралі шэсць самых папулярных — МТЗ, «Трактар», «Спартак», «Партызан», «Сталіца» і «Арсенал». Галасаванне працягнецца да 14 снежня. Пакуль лідзіруе назва МТЗ.

Алена КРАВЕЦ.

Трагедыі

ДЗЕЦІ АТРУЦІЛІСЯ ЧАДНЫМ ГАЗАМ

Двое дзяцей — дзяўчынка 14 гадоў і хлопчык 13 гадоў — былі дастаўлены ў бальніцу з вёскі Кончыцы Пінскага раёна з прыкметамі атручэння чадным газам. Аказалася, што бацькі закрылі заслонку ў дымаходзе надта рана, і прадукты гарэння пайшлі ў памяшканне. Дарослыя не пацярпелі, а вось дзяцей давялося шпіталізаваць. Пасля аказання дапамогі хлопчык і дзяўчынка адчуваюць сябе здавальняюча.

А вось у пасёлку Целяханы Івацэвіцкага раёна такое ж надзвычайнае здарэнне скончылася трагедыяй. 10-гадовая дзяўчынка загінула ад атручэння чадным газам.

Яна СВЕТАВА.

Настаўнік — вучань — пакаранне?

Настаўніку ў нататнік!

А вас у школе настаўнікі цягалі за валасы? Калі не, гэта значыць, вашы настаўнікі былі вартымі свайго звання. Гэтак жа было і ў XIX стагоддзі: настаўнікам забаранялася цягаць вучняў за валасы (а яшчэ за вушы) і абражаць сваіх вучняў непрыстойнымі і крыўднымі словамі. Больш за тое, гэты пункт быў афіцыйна прапісаны ў «Інструкцыі для настаўніц і настаўнікаў царкоўна-прыходскіх школ Літоўскай епархіі». Як пазначана ў дакуменце, які быў надрукаваны ў «Літоўскіх епархіяльных ведамасцях» у № 22 за 1888 год, настаўніку пры ўзнікненні жадання «ўдалбіць «вучэбны матэрыял вучню-двоечніку трэба знайсці іншы спосаб навучання. Які?

Настаўнікі XIX стагоддзя маглі не турбавацца на гэты конт, бо і метады пакарання нават былі прапісаныя ў дакуменце. Настаўніку не трэба было напружвацца і прыдумляць нешта новае.

Усё ўжо прыдумана за нас.

Калі б які-небудзь Пеця Іваноў круціўся, тузаў за коскі Леначку Пятрову і перашкаджаў весці заняткі, то настаўнік ў такім выпадку мог:

1) зрабіць заўвагу;
2) вымову сам-насам;
3) вымову ў класе;
4) паставіць вучня на калені (але не больш чым на чатыры гадзіны);
5) пакінуць вучня ў класе пад наглядам (не больш чым на гадзіну).

Не давядзі Божа было на вучня накрычаць! Ды яшчэ і раздражнёна! Робячы заўвагу, трэба было пазбягаць і рэзкіх рухаў; непрымальнымі былі і кпіны...

Пры кожным зручным выпадку ў абавязкі настаўніка ўваходзіла знаёміць вучняў з элементарнымі патрабаваннямі гігіены. Іншымі словамі (што, дарэчы, інструкцыя і ўдакладняе) дзецям нельга было:

1) сядзець у шубах у цёплым памяшканні;
2) піць, спацеўшы, халодную ваду;
3) класціся на сырую зямлю.

Як вядома, школы ў той час былі як змяшанымі, так і спецыяльнымі (асобна для дзяўчынак і асобна для хлопчыкаў). У змяшаных школах настаўнікі павінны былі сачыць за тым, як рассаджаныя іх вучні: хлопцы павінны былі сядзець асобна ад дзяўчат.

Але акрамя правоў у настаўнікаў былі і абавязкі. «Сам настаўнік павінен паводзіць сябе прыстойна, — адзначаецца ў «Інструкцыі», — за сталом не развальвацца; не садзіцца на падаконнік і на парту». Яшчэ забаранялася хадзіць хутка з канца ў канец класа. Настаўнік, які б не падтрымаў дысцыпліну ў школе, паказаў бы гэтым, што не можа падрыхтаваць належным чынам дзяцей да жыцця і даць ім належнае выхаванне. І адно з асноўных, на маю думку, патрабаванняў — настаўнікам строга забаранялася наведваць піцейныя ўстановы і іншыя неналежныя месцы.

Ільля ЛАПАТО.

Паляванне на сінюю птушку

ПАМЯТАЕЦЕ, як усім знаёмы Шарык з «Прастаквашына» заняўся фотапаляваннем? Яшчэ скардзіўся, што «дзічына пайшла бязглуздая». Але не думайце, што і ў жыцці ўсё так проста. Каб зрабіцца сапраўдным профі, мала сфатаграфаваць вавёрку ў парку. Не і не. Сапраўдны майстар расказаў мне, што неабходна для фотапалявання.

Паляўнічы-мастак

— Перш за ўсё, трэба знайсці месца, дзе жыве патрэбная істота, — пераканана кажа Арцём Халандач, малады гомельскі архітэктар. — Я, напрыклад, здымаю птушак: мне гэта пакуль прасцей. Вядома ж, вельмі добра, калі цябе суправаджае паляўнічы, ляснік ці егер: дадуць параду, падкажуць, куды ісці, як хавацца. Таксама важна загадзя як мага больш даведацца пра аб'ект здымання, яго звычкі. Майце на ўвазе і тое, што жывёлы не любяць, калі чалавек іх турбуе...

Арцём — адзін з нямногіх у нашай краіне, для каго фотапаляванне стала сапраўдным захапленнем. У дзяцінстве бацькі навучылі яго любіць прыроду, а мастацкая школа і архітэктурны факультэт сталі цудоўным падмуркам. Прафесійным фотаздымкам Арцём заняўся ўсяго два гады таму, а фотапаляваннем — дык і зусім нядаўна, са снежня мінулага года. Але ў яго ўжо ёсць немалы досвед:

— Калі вы фатограф-аматар, то з першага разу ў вас наўрад ці што атрымаецца. У мастацкай школе мяне навучылі бачыць кампазіцыю, праспектыву: звычайную і ў паветры... З мастацкай падрыхтоўкай пачынаеш думаць па-іншаму, таму здымкі ўжо не могуць атрымацца аднастайнымі. Да таго ж вам не абысціся без спецыяльнага абсталявання. Добры фотаапарат са штатывам, маскіравальны касцюм паляўнічага, у якім вы не будзеце пужаць сваёй прысутнасцю жывёл ці яны хаця б не заўважаць яе — вось патрэбная «амуніцыя». І, безумоўна, бясконцы энтузіязм. Бо не кожны здолее гадзінамі сядзець у засідцы дзеля некалькіх фотаздымкаў казулі ці вялікай белай чаплі.

Дзіўны намёт

— А што такое засідка? — спытала я.

— Я набыў звычайны танны кітайскі намёт, і з яго, пасля невялікай уласнай дапрацоўкі, атрымалася засідка. Гэта намёт метр на метр і таксама каля метра ў вышыню, у якім можна сядзець толькі на кукішках ці ляжаць. Гэта зусім нязручна, таму можаце сабе ўявіць, якая вялізная вытрымка патрэбна фотапаляўнічым. Вядома, ёсць такія намёты, дзе можна і стаяць, але, на мой погляд, якасны здымак у ім зрабіць складаней: ён больш пужае птушак і жывёл. Звонку засідка замаскіравана так, каб не прыцягваць увагі, таму можа быць рознага колеру: гэта залежыць ад пары года.

У маі гэтага года Арцём Халандач удзельнічаў у Адкрытым чэмпіянаце Беларусі па фотапаляванні і стаў пераможцам. Удзельнікі, сярод якіх былі і літоўцы, на працягу сутак былі ў засідках, назіралі за птушкамі, намагаючыся зрабіць яркі, жывы і цікавы фотаздымак.

Пасярэдзіне і знізу ў маім намёце ёсць дзве маленькія дзірачкі. Бінокль туды не змесціцца, можна толькі ціхенечка паглядзець самому ці прасунуць фотааб'ектыў. Часта я карыстаюся штатывам, бо з ім зручней фатаграфаваць. Вось так і робяцца здымкі на прыродзе.

Часам атрымліваецца, што чакаць на адным месцы не мае сэнсу. Таму ў падлозе маёй засідкі зроблена спецыяльная дзірка, у якую можна прасунуць ногі і такім чынам перамяшчацца. Пэўна, выглядае гэта дзіўна, але інакш нічога не атрымаецца (*смяецца*). Ёсць і яшчэ адна нязручная рэч: калі толькі дойдзеш да месца і сядзеш у засідку, амаль гадзіну няма чаго рабіць — усіх птушак ты ўжо распужаў. Чакаеш, пакуль яны супакояцца і вернуцца да сваіх спраў...

ФОТАпаляванне

— Арцём, чым жа твой занятак адрозніваецца ад усім нам вядомага палявання?

— Звычайнае паляванне — даўно знаёмы чалавеку занятак. Спакон веку гэта былі і азарт, і ежа, і адзенне. Але фотапаляўнічыя думаюць у іншым кірунку: яны ў першую чаргу сузіральнікі. Кожны, збіраючыся ў новую экспедыцыю, марыць сустрэць якую-небудзь рэдкую ці заспець нават звычайную жывёлу там, дзе яе зараз не павінна быць. Спачатку на новым месцы адчуваеш цікавасць, потым усё ж такі прыходзіць нейкі азарт, і ты здымаеш усё запар, без ніякага перабору. Пасля ўжо не растрачваешся на дробязі і шукаеш якасны кадр, чакаеш, пакуль птушка пачне бегаць, скакаць ці, як турухтан, пачне бойку. Вельмі часта адчуваеш сябе тут быццам на іншай планеце — нешта жывое, трапяткое падыходзіць да цябе так блізка...

Я наогул не разумею людзей, якія ўвесь свой час бавяць у горадзе. Гэта ж бясконцая аднастайнасць! А ў лесе не знойдзеш ніводнага лісточка, які быў бы падобны на свайго суседа. Збярыце дзесяць суніц — усе будуць розныя. Я пяць разоў намагаўся сфатаграфаваць жураўоў, і кожны раз яны былі непаўторнымі. А ў горадзе паўсюль аднолькавыя дамы і машыны. Тым прырода і вабіць мяне, што ўсё тут заўсёды змяняецца, не стаіць на месцы. Нават само наваколле: то лес, то поле, то рачулка...

Дзевяноста адсоткаў людзей ніколі не бачылі і часткі таго, што ўжо паспеў сустрэць на прыродзе я. Таму гэта так мяне і займае. Убачыць тое, што недаступна людзям, — вось сапраўднае задавальненне! Ні кнігі, ні тэлебачанне не змогуць гэтага перадаць: гэта можна пабачыць толькі на свае вочы. Мяне, напрыклад, вельмі ўразіла аднойчы чарада звычайных гусей: так шмат іх я раней не бачыў. Ці калі сустрэў арлана-белахвоста... Такі прыгажун! Вось яна — веліч прыроды... Што такое самалёт побач з ім!..

Не толькі пра птушак...

— Без цікавых здарэнняў у цябе не абыходзіцца, так? Сутыкаешся з жывёламі?

— Само сабой. Неяк у рыбгасе я выпадкова сустрэў лісіцу. А ў іншы раз бачыў тут жа нераст карпаў. Гэта было зусім неверагодна! Ішоў, ішоў... ды раптам чую — кусты на беразе трашчаць. Быццам бы міксер працуе! Усё рухаецца, варушыцца. Падыходжу да вады — тоўстыя спіны рыбаў гойдаюцца, штурхаючыся паміж сабой. Ажно ўсё кішыць...

Ёсць яшчэ цікавы выпадак. Я ўжо казаў, што гэтай восенню некалькі разоў спрабаваў сфатаграфаваць жураўоў. А яны ж такія пужлівыя! Вось і аднойчы, прыехаўшы на месца, я заўважыў гэтых птушак удалечыні, пакінуў машыну ля кукурузнага поля, апрануў касцюм і пайшоў. Рухаўся вельмі марудна: трохі прапаўзу — і спыняюся, заміраю на месцы. А сэрца ў грудзях так і тахкае! Я ўжо амаль дабраўся да зручнага месца, аж раптам прыляцеў аднекуль воран і пачаў крычаць нада мной! Я яго разумею, натуральна: нейкае пудзіла махнатае паўзе па зямлі... Але яго гучныя крыкі спудзілі жураўоў, і яны адразу паляцелі. Не пашанцавала. Іншым разам, зноў шукаючы сустрэчы з журавамі, я ўбачыў у бінокль пару казуляў. Мне ўдалося зрабіць некалькі цікавых здымкаў, і я быў вельмі задаволены такім нечаканым падарункам.

У пошуках цікавых рэдкіх відаў Арцём пабываў у Петрыкаўскім і Мазырскім раёнах, на прыпяцкіх заліўных лугах, у беларускіх заказніках. У яго калекцыі ёсць турухтан, кулік-сарока, арлан-белахвост, вялікі вераценнік, белашчокая крачка, вялікі ўліт, шыраканоска і шмат іншых крылатых.

Мінулае і будучыня

— Раскажы, калі ласка, і трошкі пра сябе.

— Ведаеш, вельмі прыемна, што падтрымліваюць блізкія: бацькі і сябры заўсёды цікавяцца фотаздымкамі. Бацька вучыўся на фотарэпарцёра, таму любіць мяне крытыкаваць. Магчыма, калі стану спрактыкаваным фотапаляўнічым, я сістэматызую ўсё адзнятае і выдам свой альбом. Што-небудзь тэматычнае, кшталту «Кулікі Беларусі» (*смяецца*). Але пакуль гэта цудоўнае хобі, цудоўная нагода наблізіцца да прыроды, а не сродак заробку. Да таго ж, часцей за ўсё на паляванне траціш больш, чым можаш атрымаць: добрыя аб'ектыў і фотаапарат каштуюць нямала. Гэта адна з прычын, чаму фотапаляванне ў Беларусі пакуль не атрымала належнай папулярнасці. У нашай краіне фотапаляўнічых лёгка палічыць на пальцах...

У чым я дакладна пераканалася пасля размовы з Арцёмам, дык гэта ў тым, што фотаздымак павінен быць жывым. А гэтага дабіцца вельмі няпроста.

Надзея ВАЛЬКОЎСКАЯ,
Інстытут журналістыкі БДУ.

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях дэкларавання фізічнымі асобамі даходаў, маёмасці і крыніц грашовых сродкаў

Прыняты Палатай прадстаўнікоў 12 лістапада 2009 года
Ухвалены Саветам Рэспублікі 19 лістапада 2009 года

Артыкул 1. Унесці ў Закон Рэспублікі Беларусь ад 4 студзеня 2003 года «Аб дэклараванні фізічнымі асобамі даходаў, маёмасці і крыніц грашовых сродкаў» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2003 г., № 8, 2/923; 2006 г., № 78, 2/1208, 2/1212; № 112, 2/1244) змяненні і дапаўненні, выклаўшы яго ў новай рэдакцыі:

«Закон Рэспублікі Беларусь

Аб дэклараванні фізічнымі асобамі даходаў і маёмасці

Гэты Закон вызначае прававыя і арганізацыйныя асновы дэкларавання фізічнымі асобамі даходаў і маёмасці і накіраваны на забеспячэнне абароны эканамічных інтарэсаў дзяржавы, рэалізацыю дзяржаўнай палітыкі ў сферы барацьбы з карупцыяй, папярэджанне, выяўленне і спыненне карупцыйных правапарушэнняў.

Артыкул 1. Асноўныя тэрміны, што прымяняюцца ў гэтым Законе, і іх азначэнні

Для мэтаў гэтага Закона прымяняюцца наступныя асноўныя тэрміны і іх азначэнні:

блізкія сваякі — бацькі, дзеці, усынавіцелі (удачарыцелі), усыноўленыя (удачароныя), родныя браты і сёстры, дзед, бабка, унукі;

дзяржаўная арганізацыя — унітарнае прадпрыемства, установа, дзяржаўнае аб'яднанне, маёмасць якіх знаходзіцца ў дзяржаўнай уласнасці (уласнасці Рэспублікі Беларусь або яе адміністрацыйна-тэрытарыяльнай адзінкі) і замацаваная за імі на праве гаспадарчага распараджэння або аператыўнага кіравання;

даходы — любыя грашовыя сродкі, у тым ліку пазыкі, а таксама іншая маёмасць, атрыманыя фізічнымі асобамі ад грамадзян Рэспублікі Беларусь, замежных грамадзян, асобаў без грамадзянства і арганізацый;

асобы, якія сумесна пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, — асобы, якія пражываюць у адным жылым памяшканні і вядуць агульную гаспадарку, цалкам або часткова аб'ядноўваючы і расходуючы свае грашовыя сродкі і іншую маёмасць;

аб'ект, які не завершаны будаўніцтвам, — капітальнае збудаванне (будынак) і іншая маёмасць, будаўніцтва якіх дазволена ў адпаведнасці з актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь, але не завершана (будаўніцтва якіх працягваецца, прыпыненае, спыненае або закансерваванае) або будаўніцтва якіх завершана, але гэтыя аб'екты не зарэгістраваныя ў парадку, вызначаным актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь;

выдаткі — любыя грашовыя сродкі і іншая маёмасць фізічных асобаў, накіраваныя імі на набыццё маёмасці, выкарыстаныя на іншыя мэты;

фізічныя асобы — грамадзяне Рэспублікі Беларусь, а таксама замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія атрымалі ў парадку, вызначаным актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь, дазвол на пастаяннае пражыванне ў Рэспубліцы Беларусь.

Артыкул 2. Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб дэклараванні даходаў і маёмасці

Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб дэклараванні даходаў і маёмасці грунтуецца на Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і складаецца з гэтага Закона, нарматыўных прававых актаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і іншых актаў заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Калі міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь вызначаны іншыя правілы, чым тыя, якія прадугледжаны гэтым Законам, то прымяняюцца правілы міжнароднага дагавора.

Артыкул 3. Сфера дзеяння гэтага Закона

Гэты Закон рэгулюе адносіны, якія ўзнікаюць пры дэклараванні фізічнымі асобамі даходаў і маёмасці, а таксама пры ажыццяўленні кантролю ў сферы дэкларавання даходаў і маёмасці.

Дзеянне гэтага Закона не распаўсюджваецца на адносіны, якія ўзнікаюць пры:

дэклараванні даходаў і маёмасці асобаў, якія вылучаны кандыдатамі ў Прэзідэнты Рэспублікі Беларусь, іх блізкіх сваякоў, мужа (жонкі) і яго (яе) бацькоў;

дэклараванні даходаў і маёмасці асобаў, якія вылучаны кандыдатамі ў дэпутаты Палаты прадстаўнікоў і члены Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, у дэпутаты абласных, Мінскага гарадскога, раённых, гарадскіх (гарадоў абласнога падпарадкавання) Саветаў дэпутатаў;

дэклараванні даходаў пры рэгістрацыі ў органах дзяржаўнай службы занятасці насельніцтва ў якасці беспрацоўных;

падачы падатковай дэкларацыі (разліку) па падаходным падатку з фізічных асобаў.

Артыкул 4. Асобы, абавязаныя ажыццяўляць дэклараванне

Фізічныя асобы абавязаны ажыццяўляць дэклараванне ў выпадках, прадугледжаных гэтым Законам і іншымі заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

Ад абавязку падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці вызваляюцца грамадзяне, якія не з'яўляюцца грамадзянамі Рэспублікі Беларусь:

кіраўнікі, а таксама дыпламатычны персанал дыпламатычных прадстаўніцтваў замежных дзяржаў;

кіраўнікі, а таксама консульскія службовыя асобы консульскіх устаноў замежных дзяржаў;

кіраўнікі, а таксама службовыя асобы прадстаўніцтваў міжнародных арганізацый у Рэспубліцы Беларусь;

адміністрацыйна-тэхнічны персанал дыпламатычных прадстаўніцтваў замежных дзяржаў, консульскіх устаноў замежных дзяржаў, прадстаўніцтваў міжнародных арганізацый у Рэспубліцы Беларусь;

абслуговы персанал дыпламатычных прадстаўніцтваў замежных дзяржаў, консульскіх устаноў замежных дзяржаў, прадстаўніцтваў міжнародных арганізацый у Рэспубліцы Беларусь;

іншыя асобы, даходы і маёмасць якіх не падлягаюць дэклараванню ў адпаведнасці з міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 5. Даходы, якія падлягаюць абавязковаму дэклараванню

Абавязковаму дэклараванню ў выпадках і парадку, прадугледжаных гэтым Законам, падлягаюць даходы фізічных асобаў, атрыманыя на працягу каляндарнага года ад крыніц у Рэспубліцы Беларусь, а таксама ад крыніц за межамі Рэспублікі Беларусь.

У выпадку, прадугледжаным часткай чацвёртай артыкула 12 гэтага Закона, дэклараванню падлягаюць даходы, атрыманыя фізічнымі асобамі за іншы перыяд.

У дэкларацыі аб даходах і маёмасці пазначаюцца таксама пазыкі, атрыманыя за перыяд, які папярэднічае перыяду, за які падаецца дэкларацыя аб даходах і маёмасці, і не вернутыя на дату падачы дэкларацыі. Такія даходы пазначаюцца ў памеры атрыманых пазык.

Калі ў дзяржаўны орган (арганізацыю), у тым ліку падатковы орган, службовай асобе дэкларацыя аб даходах і маёмасці падавалася раней, то пры падачы дэкларацыі аб даходах і маёмасці ў гэты ж дзяржаўны орган (арганізацыю), у тым ліку падатковы орган, гэтай жа службовай асобе раней адлюстраваныя ў дэкларацыі звесткі аб даходах могуць не пазначацца.

Даходы, названыя ў частцы першай гэтага артыкула, падлягаюць абавязковаму дэклараванню незалежна ад таго, ці з'яўляюцца яны аб'ектам падаткаабкладання або вызвалены ад падаткаабкладання ў адпаведнасці з актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь могуць быць вызначаны выпадкі, калі даходы фізічных асобаў абавязковаму дэклараванню не падлягаюць.

Артыкул 6. Маёмасць, якая падлягае абавязковаму дэклараванню, і вызначэнне яе кошту

Абавязковаму дэклараванню ў парадку, вызначаным гэтым Законам, падлягае маёмасць, якая знаходзіцца ва ўласнасці фізічных асобаў на дату падачы дэкларацыі:

зямельныя ўчасткі, капітальныя збудаванні (будынкі), ізаляваныя памяшканні, у тым ліку жылыя дамы, жылыя памяшканні (кватэры, пакоі), дачы, садовыя дамкі, гаражы;

транспартныя сродкі (за выключэннем мапедаў і прыраўнаваных да іх механічных транспартных сродкаў, веласіпедаў, гужавога транспарту), самаходныя машыны, марскія судны, судны ўнутранага плавання і змешанага (рака — мора) плавання (за выключэннем маламерных суднаў, гідрацыклаў і суднаў з падвяснымі рухавікамі), паветраныя судны;

творы мастацтва, каштоўныя металы і каштоўныя камяні, вырабы з іх, кошт кожнага з якіх перавышае адну тысячу базавых велічыняў ці агульны кошт якіх перавышае дзве тысячы базавых велічыняў;

будаўнічыя матэрыялы, агульны кошт якіх перавышае дзве тысячы базавых велічыняў;

долі ў статутных фондах (акцыі) гаспадарчых таварыстваў, паі ў маёмасці вытворчых і спажывецкіх кааператываў, аб'екты, не завершаныя будаўніцтвам, іх часткі, прадпрыемствы як маёмасныя комплексы на суму, якая перавышае пятнаццаць тысяч базавых велічыняў;

іншая маёмасць, кошт адзінкі якой перавышае дзве тысячы базавых велічыняў;

долі ў праве ўласнасці на маёмасць, названую ў абзацах другім і трэцім гэтай часткі;

долі ў праве ўласнасці на маёмасць, названую ў абзацах чацвёртым — сёмым гэтай часткі, калі іх кошт перавышае межы, вызначаныя адпаведнымі абзацамі гэтай часткі.

Маёмасць, названая ў абзацах другім, трэцім і восьмым часткі першай гэтага артыкула, падлягае дэклараванню незалежна ад яе кошту.

Маёмасць, названая ў абзацах чацвёртым — сёмым і дзявятым часткі першай гэтага артыкула, падлягае дэклараванню ў выпадку, калі яе кошт на дату падачы дэкларацыі аб даходах і маёмасці перавышае межы, вызначаныя адпаведнымі абзацамі часткі першай гэтага артыкула.

Кошт маёмасці, названай у абзацах чацвёртым — сёмым і дзявятым часткі першай гэтага артыкула, для ўстанаўлення неабходнасці яе дэкларавання вызначаецца ў парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Кошт дэкларуемай маёмасці пазначаецца фізічнай асобай у дэкларацыі аб даходах і маёмасці па цане яе набыцця. Калі маёмасць атрыманая фізічнай асобай бязвыплатна, у спадчыну або па здзелках, якія не прадугледжваюць правядзенне разлікаў, кошт такой маёмасці ў дэкларацыі не пазначаецца.

Пры вызначэнні кошту дэкларуемай маёмасці палажэнні заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб ацэначнай дзейнасці не прымяняюцца, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Не падлягаюць дэклараванню грашовыя сродкі, якія знаходзяцца ва ўласнасці фізічных асобаў, у тым ліку размешчаныя фізічнымі асобамі на рахункі і (або) ва ўклады (дэпазіты) у банках Рэспублікі Беларусь (у тым ліку працэнты па іх), іх выдача, а таксама перавод з рахункаў (укладаў) у банках іншых дзяржаў у банкі Рэспублікі Беларусь, аблігацыі, вэксалі і іншыя каштоўныя паперы, якія знаходзяцца ва ўласнасці фізічных асобаў, за выключэннем каштоўных папер, названых у абзацы шостым часткі першай гэтага артыкула.

Калі склад раней дэклараванай маёмасці не змяніўся, пра гэта паведамляецца ва ўсіх наступных дэкларацыях аб даходах і маёмасці, што падаюцца па патрабаванні аднаго і таго ж падатковага органа альбо ў адзін і той жа дзяржаўны орган (арганізацыю), адной і той жа службовай асобе, без дэкларавання гэтай маёмасці.

Артыкул 7. Дэклараванне даходаў і маёмасці няпоўнагадовых, а таксама асобаў, якія абмежаваныя судом у дзеяздольнасці і прызнаныя судом недзеяздольнымі

Дэклараванне даходаў і маёмасці:

няпоўнагадовых ва ўзросце да чатырнаццаці гадоў (малалетніх) ажыццяўляецца іх законнымі прадстаўнікамі (бацькамі, усынавіцелямі (удачарыцелямі) або апекунамі);

няпоўнагадовых ва ўзросце ад чатырнаццаці да васемнаццаці гадоў, за выключэннем асобаў, якія набылі дзеяздольнасць у поўным аб'ёме ў выніку эмансіпацыі або заключэння шлюбу, ажыццяўляецца гэтымі асобамі з пісьмовай згоды іх законных прадстаўнікоў (бацькоў, усынавіцеляў (удачарыцеляў) або апекуноў);

асобаў, абмежаваных судом у дзеяздольнасці, ажыццяўляецца гэтымі асобамі са згоды іх апекуноў;

асобаў, прызнаных судом недзеяздольнымі, ажыццяўляецца іх апекунамі.

Артыкул 8. Дэклараванне даходаў і маёмасці пры паступленні на службу

Калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, дэкларацыю аб даходах і маёмасці ў адпаведны дзяржаўны орган (арганізацыю) абавязаны падаваць асобы, якія паступаюць на дзяржаўную службу, а таксама на ваенную службу па кантракце, службу ў органы і падраздзяленні па надзвычайных сітуацыях, органы ўнутраных спраў і органы фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 9. Дэклараванне даходаў і маёмасці пры прызначэнні на пэўныя пасады

Калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, дэкларацыю аб даходах і маёмасці абавязаны падаваць у адпаведны дзяржаўны орган (арганізацыю):

асобы, якія прызначаюцца на пасады кіраўнікоў дзяржаўных арганізацый;

асобы, якія прызначаюцца на пасады кіраўнікоў недзяржаўных сельскагаспадарчых арганізацый, калі з імі ў адпаведнасці з актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі абавязкова заключаюцца кантракты;

дзяржаўныя служачыя — пры займанні іншай дзяржаўнай пасады;

вайскоўцы — пры прызначэнні на вайсковыя пасады намеснікаў кіраўнікоў дзяржаўных органаў, у якіх прадугледжана ваенная служба, кіраўнікоў і намеснікаў кіраўнікоў падраздзяленняў цэнтральнага апарату дзяржаўных органаў, у якіх прадугледжана ваенная служба, і падпарадкаваных ім органаў, галоўнага ўпраўлення камандуючага ўнутранымі войскамі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь, а таксама на пасады камандзіраў вайсковых часцей, злучэнняў, кіраўнікоў органаў ваеннага ўпраўлення і арганізацый Узброеных Сілаў Рэспублікі Беларусь, іншых войскаў і вайсковых фарміраванняў Рэспублікі Беларусь і іх намеснікаў;

супрацоўнікі органаў і падраздзяленняў па надзвычайных сітуацыях — пры прызначэнні на пасады кіраўнікоў і намеснікаў кіраўнікоў падраздзяленняў цэнтральнага апарату Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь, кіраўнікоў і намеснікаў кіраўнікоў тэрытарыяльных органаў Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь, падраздзяленняў па надзвычайных сітуацыях з правамі юрыдычнай асобы, а таксама на пасады старшага, сярэдняга і малодшага начальніцкага складу органаў, якія ажыццяўляюць дзяржаўны пажарны нагляд і дзяржаўны нагляд і кантроль у галіне абароны насельніцтва і тэрыторый ад надзвычайных сітуацый;

супрацоўнікі органаў унутраных спраў — пры прызначэнні на пасады кіраўнікоў і намеснікаў кіраўнікоў падраздзяленняў цэнтральнага апарату Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь, кіраўнікоў і намеснікаў кіраўнікоў тэрытарыяльных органаў унутраных спраў, іх падраздзяленняў, а таксама на пасады старшага, сярэдняга і малодшага начальніцкага складу тэрытарыяльных органаў унутраных спраў;

супрацоўнікі органаў фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь — пры прызначэнні на іншую пасаду ў органах фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 10. Штогадовае дэклараванне даходаў і маёмасці

Штогадовае дэклараванне даходаў і маёмасці дзяржаўных служачых, іх мужа (жонкі) і поўнагадовых блізкіх сваякоў, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, ажыццяўляецца ў парадку, вызначаным гэтым Законам, з улікам асаблівасцяў, прадугледжаных Законам Рэспублікі Беларусь ад 14 чэрвеня 2003 года «Аб дзяржаўнай службе ў Рэспубліцы Беларусь» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2003 г., № 70, 2/953).

Штогадовае дэклараванне даходаў і маёмасці асобаў, пасады якіх уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь, якія не з'яўляюцца дзяржаўнымі служачымі, іх мужа (жонкі) і поўнагадовых блізкіх сваякоў, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, ажыццяўляецца ў парадку, вызначаным гэтым Законам, з улікам асаблівасцяў, прадугледжаных Законам Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўнай службе ў Рэспубліцы Беларусь» для асобаў, прызначаных на дзяржаўныя пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь.

Кіраўнікі дзяржаўных арганізацый, за выключэннем названых у частках першай і другой гэтага артыкула, іх муж (жонка) і поўнагадовыя блізкія сваякі, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, абавязаны штогод падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці кіраўнікам дзяржаўных органаў, іншых дзяржаўных арганізацый, якія прызначылі гэтых кіраўнікоў арганізацый на пасады.

Кіраўнікі недзяржаўных сельскагаспадарчых арганізацый, калі з імі ў адпаведнасці з актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі абавязкова заключаюцца кантракты, іх муж (жонка) і поўнагадовыя блізкія сваякі, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, абавязаны штогод падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці старшыням адпаведных гарадскіх або раённых выканаўчых камітэтаў.

Вайскоўцы органаў пагранічнай службы, якія займаюць воінскія пасады ў Дзяржаўным пагранічным камітэце Рэспублікі Беларусь, а таксама вайскоўцы, якія займаюць воінскія пасады кіраўнікоў і намеснікаў кіраўнікоў падраздзяленняў цэнтральнага апарату дзяржаўных органаў, у якіх прадугледжана ваенная служба, і падпарадкаваных ім органаў, галоўнага ўпраўлення камандуючага ўнутранымі войскамі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь, Службы бяспекі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь (за выключэннем асобаў, прызначаных на вышэйшыя дзяржаўныя пасады Рэспублікі Беларусь, іншыя дзяржаўныя пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь), іх муж (жонка) і поўнагадовыя блізкія сваякі, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, абавязаны штогод падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці адпаведна кіраўнікам дзяржаўных органаў, у якіх прадугледжана ваенная служба, і падпарадкаваных ім органаў, намесніку Міністра ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь — камандуючаму ўнутранымі войскамі, начальніку Службы бяспекі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Вайскоўцы, якія займаюць воінскія пасады камандзіраў вайсковых часцей, злучэнняў, кіраўнікоў органаў ваеннага кіравання і арганізацый Узброеных Сілаў Рэспублікі Беларусь, іншых войскаў і вайсковых фарміраванняў Рэспублікі Беларусь і іх намеснікаў (за выключэннем асобаў, прызначаных на вышэйшыя дзяржаўныя пасады Рэспублікі Беларусь, іншыя дзяржаўныя пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь), іх муж (жонка) і поўнагадовыя блізкія сваякі, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, абавязаны штогод падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці непасрэдным камандзірам (начальнікам).

Вайскоўцы органаў пагранічнай службы, якія праходзяць ваенную службу па кантракце на пасадах афіцэраў і прапаршчыкаў (за выключэннем вайскоўцаў, указаных у частках пятай і шостай гэтага артыкула, і асобаў, прызначаных на вышэйшыя дзяржаўныя пасады Рэспублікі Беларусь, іншыя дзяржаўныя пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь), іх муж (жонка) і поўнагадовыя блізкія сваякі, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, абавязаны штогод падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці камандзіру вайсковай часці органаў пагранічнай службы.

Супрацоўнікі органаў і падраздзяленняў па надзвычайных сітуацыях, якія займаюць пасады кіраўнікоў і намеснікаў кіраўнікоў падраздзяленняў цэнтральнага апарату Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь, кіраўнікоў і намеснікаў кіраўнікоў тэрытарыяльных органаў Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь, падраздзяленняў па надзвычайных сітуацыях з правамі юрыдычнай асобы, а таксама займаюць пасады старшага, сярэдняга і малодшага начальніцкага складу органаў, якія ажыццяўляюць дзяржаўны пажарны нагляд і дзяржаўны нагляд і кантроль у галіне абароны насельніцтва і тэрыторый ад надзвычайных сітуацый (за выключэннем асобаў, прызначаных на вышэйшыя дзяржаўныя пасады Рэспублікі Беларусь, іншыя дзяржаўныя пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь), іх муж (жонка) і поўнагадовыя блізкія сваякі, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, абавязаны штогод падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці адпаведна кіраўніку (начальніку) органа або падраздзялення па надзвычайных сітуацыях.

Супрацоўнікі органаў унутраных спраў, якія займаюць пасады старшага і сярэдняга начальніцкага складу органаў унутраных спраў (за выключэннем асобаў, прызначаных на вышэйшыя дзяржаўныя пасады Рэспублікі Беларусь, іншыя дзяржаўныя пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь), іх муж (жонка) і поўнагадовыя блізкія сваякі, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, абавязаны штогод падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці кіраўніку (начальніку) адпаведнага органа ўнутраных спраў.

Супрацоўнікі органаў фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь (за выключэннем асобаў, прызначаных на вышэйшыя дзяржаўныя пасады Рэспублікі Беларусь, іншыя дзяржаўныя пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь), іх муж (жонка) і поўнагадовыя блізкія сваякі, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, абавязаны штогод падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці ў парадку, устаноўленым Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Дэкларацыі аб даходах і маёмасці падаюцца штогод да 1 сакавіка.

У выпадку непадачы дэкларацыі аб даходах і маёмасці (непадачы ў тэрмін, адмаўлення ў падачы) мужам (жонкай) і (або) поўнагадовымі блізкімі сваякамі, якія сумесна пражываюць і вядуць агульную гаспадарку з асобай, абавязанай штогод падаваць дэкларацыю аб даходах і маёмасці, гэта асоба пісьмова паведамляе аб непадачы дэкларацыі аб даходах і маёмасці яго мужам (жонкай) і (або) поўнагадовымі блізкімі сваякамі з указаннем прычын іх непадачы. Пры гэтым асобы, якім штогод падаюцца дэкларацыі аб даходах і маёмасці, прымаюць рашэнне аб выпатрабаванні праз падатковыя органы дэкларацый аб даходах і маёмасці мужа (жонкі) і (або) поўнагадовых блізкіх сваякоў, якія сумесна пражываюць і вядуць агульную гаспадарку з асобай, абавязанай штогод падаваць дэкларацыю аб даходах і маёмасці, і накіроўваюць адпаведны запыт.

Фізічная асоба, муж (жонка) і поўнагадовыя блізкія сваякі якой абавязаны ў адпаведнасці з гэтым артыкулам штогод падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці, самастойна вызначае з іх колькасці тых асобаў, якія сумесна з ёй пражываюць і вядуць агульную гаспадарку.

Пры неабходнасці па матываваным запыце асобаў, якім штогод падаюцца дэкларацыі аб даходах і маёмасці, падатковымі органамі могуць быць запатрабаваныя дэкларацыі аб даходах і маёмасці ад поўнагадовых блізкіх сваякоў асобаў, абавязаных у адпаведнасці з гэтым артыкулам падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці, якія сумесна з імі не пражываюць і (або) не вядуць агульную гаспадарку, але не часцей за адзін раз у год.

Падатковы орган накіроўвае пададзеныя па яго патрабаванні дэкларацыі аб даходах і маёмасці асобам, якія прынялі рашэнне аб выпатрабаванні дэкларацый аб даходах і маёмасці і накіравалі запыт аб выпатрабаванні гэтых дэкларацый.

Артыкул 11. Дэклараванне даходаў і маёмасці пры фарміраванні звестак аб кандыдатах на пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь

Кандыдаты на пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь, іх муж (жонка) і поўнагадовыя блізкія сваякі, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, абавязаны падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці ў дзяржаўныя органы, якія фарміруюць звесткі аб такіх кандыдатах.

Артыкул 12. Дэклараванне даходаў і маёмасці па патрабаванні падатковых органаў

Дэклараванне даходаў і маёмасці можа ажыццяўляцца шляхам падачы фізічнымі асобамі дэкларацый аб даходах і маёмасці па пісьмовым патрабаванні падатковых органаў, у тым ліку па патрабаванні, якое прад'яўляецца на падставе пісьмовага запыту органаў Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь, органаў унутраных спраў, органаў дзяржаўнай бяспекі і пракуратуры.

Пісьмовае патрабаванне аб падачы дэкларацыі аб даходах і маёмасці маюць права прад'яўляць ад імя падатковых органаў Міністр па падатках і зборах Рэспублікі Беларусь і яго намеснікі, начальнікі тэрытарыяльных падатковых органаў і іх намеснікі.

Пісьмовы запыт аб выпатрабаванні дэкларацыі аб даходах і маёмасці ў падатковы орган маюць права накіроўваць ад імя:

органаў Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь — Старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь і яго намеснікі, начальнікі галоўных упраўленняў Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь і іх намеснікі, старшыні камітэтаў дзяржаўнага кантролю абласцей і іх намеснікі, начальнікі органаў фінансавых расследаванняў і іх намеснікі, старшыні міжраённых камітэтаў дзяржаўнага кантролю і асобы, якія іх замяшчаюць;

органаў унутраных спраў — Міністр унутраных спраў Рэспублікі Беларусь і яго намеснікі, начальнікі галоўных упраўленняў Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь і іх намеснікі, начальнікі тэрытарыяльных органаў унутраных спраў і іх намеснікі;

органаў дзяржаўнай бяспекі — начальнікі органаў дзяржаўнай бяспекі і іх намеснікі, начальнікі галоўных упраўленняў органаў дзяржаўнай бяспекі і іх намеснікі;

органаў пракуратуры — Генеральны пракурор Рэспублікі Беларусь і яго намеснікі, пракуроры абласцей, горада Мінска, раёнаў, раёнаў у гарадах, гарадоў, прыраўнаваныя да іх пракуроры і іх намеснікі, начальнікі ўпраўленняў Генеральнай пракуратуры Рэспублікі Беларусь.

Падатковыя органы маюць права патрабаваць падачы дэкларацыі аб даходах і маёмасці за поўны каляндарны год або некалькі поўных каляндарных гадоў, але не больш чым за дзесяць поўных каляндарных гадоў, што папярэднічаюць году, у якім накіроўваецца пісьмовае патрабаванне.

Пісьмовае патрабаванне аб падачы дэкларацыі аб даходах і маёмасці складаецца ў двух экземплярах. Першы экземпляр пісьмовага патрабавання ўручаецца фізічнай асобе асабіста пад роспіс або накіроўваецца па пошце заказным пісьмом з паведамленнем аб уручэнні. Другі экземпляр пісьмовага патрабавання захоўваецца ў падатковым органе, які выпатрабаваў дэкларацыю аб даходах і маёмасці.

Дэкларацыя аб даходах і маёмасці падаецца ў тэрмін, вызначаны ў пісьмовым патрабаванні, які не можа быць меншым за дзесяць працоўных дзён, калі іншае не прадугледжана заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь або нарматыўнымі прававымі актамі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

У выпадку немагчымасці падачы дэкларацыі аб даходах і маёмасці ў вызначаны тэрмін фізічная асоба абавязана не пазней чым за тры каляндарныя дні да надыходу ўказанага ў пісьмовым патрабаванні тэрміну падаць у падатковы орган, які выпатрабаваў дэкларацыю, заяву з указаннем прычын яе непадачы. У заяве таксама ўказваецца тэрмін (які вызначаецца каляндарнай датай) падачы дэкларацыі аб даходах і маёмасці.

Службовая асоба падатковага органа, які выпатрабаваў дэкларацыю аб даходах і маёмасці, пісьмова паведамляе фізічнай асобе аб прадаўжэнні тэрміну падачы дэкларацыі або робіць адзнаку аб такім прадаўжэнні на двух экземплярах пісьмовага патрабавання. Пры гэтым тэрмін падачы дэкларацыі аб даходах і маёмасці можа быць прадоўжаны не больш чым на тры месяцы з дня атрымання фізічнай асобай пісьмовага патрабавання аб яе падачы.

Дэкларацыя аб даходах і маёмасці можа быць пададзена фізічнай асобай асабіста, праз свайго ўпаўнаважанага прадстаўніка або па пошце. Пры накіраванні дэкларацыі аб даходах і маёмасці па пошце днём яе падачы з'яўляецца дата паштовага адпраўлення.

Артыкул 13. Форма дэкларацыі аб даходах і маёмасці і парадак яе запаўнення

Дэкларацыя аб даходах і маёмасці падаецца па форме, устаноўленай Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных часткай другой гэтага артыкула.

Кандыдаты на пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь, а таксама асобы, якія займаюць пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь, іх муж (жонка) і поўнагадовыя блізкія сваякі, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, падаюць дэкларацыі аб даходах і маёмасці па форме, устаноўленай Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Расходы на выраб бланкаў, неабходных для дэкларавання даходаў і маёмасці, ажыццяўляюцца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту. Бланкі дэкларацыі аб даходах і маёмасці выдаюцца дзяржаўным органам (арганізацыяй), у які (якую) падаецца дэкларацыя аб даходах і маёмасці, або падатковым органам, які выпатрабаваў дэкларацыю, бясплатна.

Парадак запаўнення дэкларацыі аб даходах і маёмасці вызначаецца Міністэрствам па падатках і зборах Рэспублікі Беларусь, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 14. Правы і абавязкі фізічных асобаў пры дэклараванні даходаў і маёмасці

Фізічныя асобы маюць права на:

атрыманне ў дзяржаўным органе (арганізацыі), у які (якую) падаецца дэкларацыя аб даходах і маёмасці, або ў адпаведнай службовай асобы падатковага органа, які выпатрабаваў дэкларацыю аб даходах і маёмасці, бясплатнай кансультацыі аб форме і змесце дакументаў, якія падаюцца, і парадку запаўнення ўказанай дэкларацыі;

прадстаўленне сваіх інтарэсаў у дзяржаўных органах (арганізацыях), у тым ліку падатковых органах, самастойна або праз свайго ўпаўнаважанага прадстаўніка;

атрыманне ў арганізацыях і ў індывідуальных прадпрымальнікаў, якія з'яўляюцца крыніцай выдачы (выплаты) даходу, даведкі аб сумах выдадзенага (выплачанага) даходу, у тым ліку аб кошце перададзенай маёмасці;

кампенсацыю стратаў (шкоды), нанесеных ім невыкананнем або неналежным выкананнем службовымі асобамі дзяржаўных органаў (арганізацый), у тым ліку падатковых органаў, абавязкаў, вызначаных гэтым Законам.

Фізічныя асобы абавязаны:

падаваць дэкларацыі аб даходах і маёмасці ў парадку, вызначаным актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь;

па пісьмовым патрабаванні падатковых органаў падаваць тлумачэнні аб крыніцах даходаў у тэрмін, вызначаны часткай шостай артыкула 15 гэтага Закона.

Фізічным асобам забараняецца перашкаджаць службовым асобам дзяржаўных органаў (арганізацый), у тым ліку падатковых органаў, пры правядзенні імі праверкі паўнаты і дакладнасці звестак, указаных у дэкларацыі аб даходах і маёмасці і ў тлумачэннях аб крыніцах даходаў.

Артыкул 15. Кантроль у сферы дэкларавання даходаў і маёмасці

Падатковыя органы, іншыя дзяржаўныя органы (арганізацыі), у якія падаюцца дэкларацыі аб даходах і маёмасці, ажыццяўляюць кантроль за выкананнем парадку дэкларавання, у тым ліку за паўнатой і дакладнасцю звестак, указаных у дэкларацыях аб даходах і маёмасці.

Праверка і захоўванне дэкларацый аб даходах і маёмасці, якія падаюцца кандыдатамі на пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь, а таксама асобамі, якія займаюць пасады, уключаныя ў кадравы рэестр Кіраўніка Дзяржавы Рэспублікі Беларусь, іх мужам (жонкай) і поўнагадовымі блізкімі сваякамі, якія сумесна з імі пражываюць і вядуць агульную гаспадарку, ажыццяўляюцца ў парадку, устаноўленым Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Праверка і захоўванне дэкларацый аб даходах і маёмасці, якія падаюцца ў адпаведнасці з артыкуламі 8, 9 і 10 гэтага Закона, ажыццяўляюцца ў парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Праверка і захоўванне дэкларацый аб даходах і маёмасці, выпатрабаваных падатковымі органамі, ажыццяўляецца ў парадку, устаноўленым Міністэрствам па падатках і зборах Рэспублікі Беларусь.

Падатковыя органы ажыццяўляюць кантроль за адпаведнасцю расходаў фізічнай асобы даходам, заяўленым у дэкларацыі аб даходах і маёмасці, пададзенай па патрабаванні падатковых органаў. Супастаўленне сум расходаў і даходаў фізічнай асобы, якая падала дэкларацыю аб даходах і маёмасці, праводзіцца на падставе звестак, указаных гэтай асобай у дэкларацыі аб даходах і маёмасці, і інфармацыі, якая ёсць у падатковым органе.

Калі падатковым органам пры ажыццяўленні кантролю за адпаведнасцю расходаў фізічнай асобы даходам, заяўленым у дэкларацыі аб даходах і маёмасці, пададзенай па патрабаванні падатковых органаў, вызначана, што расходы фізічнай асобы перавышаюць яе даходы, указаныя ў дэкларацыі аб даходах і маёмасці, або факт атрымання даходу не пацвярджаецца, то гэты падатковы орган накіроўвае фізічнай асобе пісьмовае патрабаванне аб дачы тлумачэння аб крыніцах даходаў. Тлумачэнні ў пісьмовай форме павінны быць пададзены фізічнай асобай у падатковы орган на працягу трыццаці каляндарных дзён з дня ўручэння пісьмовага патрабавання.

Калі фізічнай асобай не пададзены тлумачэнні аб крыніцах даходаў у выпадках і парадку, прадугледжаных часткай шостай гэтага артыкула, або калі пададзеныя тлумачэнні не дазваляюць вызначыць крыніцу даходаў, даходы фізічнай асобы, падлічаныя зыходзячы з сум перавышэння расходаў над даходамі, падлягаюць падаткаабкладанню ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

Іншыя дзяржаўныя органы (арганізацыі), якія ажыццяўляюць у адпаведнасці з гэтым Законам кантроль за выкананнем парадку дэкларавання, пры выяўленні ў дэкларацыі аб даходах і маёмасці няпоўных і (або) недакладных звестак на працягу пятнаццаці каляндарных дзён з дня ўстанаўлення такога факта накіроўваюць аб гэтым паведамленне ў падатковы орган па месцы жыхарства фізічнай асобы, а таксама завераныя кіраўніком або яго намеснікам копіі дэкларацыі аб даходах і маёмасці і іншых дакументаў, якія пацвярджаюць устаноўлены факт, у мэтах прыцягнення такой асобы да адказнасці ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 16. Адказнасць за парушэнне заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб дэклараванні даходаў і маёмасці

Асобы, вінаватыя ў парушэнні заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб дэклараванні даходаў і маёмасці, нясуць адказнасць у адпаведнасці з заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

Адказнасць за непадачу дэкларацыі аб даходах і маёмасці мужам (жонкай) поўнагадовым блізкім сваяком асобы, абавязанай у адпаведнасці з гэтым Законам і іншымі заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь падаваць дэкларацыю аб даходах і маёмасці, за ўказанне імі ў дэкларацыі няпоўных і (або) недакладных звестак, парушэнне імі парадку падачы дэкларацыі нясуць муж (жонка), поўнагадовы блізкі сваяк указанай асобы.

Прымяненне да фізічнай асобы мераў адказнасці за парушэнне заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб дэклараванні даходаў і маёмасці не вызваляе яе ад абавязку падачы дэкларацыі аб даходах і маёмасці.

У выпадку выяўлення фізічнай асобай у пададзенай ёю дэкларацыі аб даходах і маёмасці няпоўных і (або) недакладных звестак да іх выяўлення дзяржаўнымі органамі (арганізацыямі), у тым ліку падатковымі органамі, якія праводзяць праверку паўнаты і дакладнасці звестак, указаных у дэкларацыі, гэта асоба мае права заявіць аб гэтым у адпаведны дзяржаўны орган (арганізацыю), у тым ліку падатковы орган, і падаць удакладненую дэкларацыю. Пры гэтым фізічная асоба вызваляецца ад адказнасці за парушэнне заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб дэклараванні даходаў і маёмасці.

Асобы, якія дапусцілі выдаванне звестак аб даходах і маёмасці, а таксама звестак, якія ўтрымліваюцца ў тлумачэнні аб крыніцах даходаў, нясуць адказнасць у адпаведнасці з заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.».

Артыкул 2. З частак першай і трэцяй артыкула 19 Закона Рэспублікі Беларусь ад 20 ліпеня 2006 года «Аб барацьбе з карупцыяй» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 122, 2/1262) словы «і аб крыніцах грашовых сродкаў» выключыць.

Артыкул 3. З абзаца чацвёртага пункта 1 артыкула 27 Закона Рэспублікі Беларусь ад 8 мая 2007 года «Аб пракуратуры Рэспублікі Беларусь» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 119, 2/1317) словы «, а ў выпадках, прадугледжаных заканадаўчымі актамі, выпатрабаваць ад іх дэкларацыі аб даходах і маёмасці» выключыць.

Артыкул 4. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь у трохмесячны тэрмін:

прывесці рашэнні Урада Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з гэтым Законам;

забяспечыць прывядзенне рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання, падпарадкаванымі Ураду Рэспублікі Беларусь, іх нарматыўных прававых актаў у адпаведнасць з гэтым Законам;

прыняць іншыя меры, неабходныя для рэалізацыі палажэнняў гэтага Закона.

Артыкул 5. Гэты Закон уваходзіць у сілу праз тры месяцы пасля яго афіцыйнага апублікавання, за выключэннем гэтага артыкула і артыкула 4, якія ўваходзяць у сілу з дня афіцыйнага апублікавання гэтага Закона.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА
3 снежня 2009 года, г. Мінск.
№ 64—З

ФИЛИАЛ «ЦЕНТР «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ:
21 декабря 2009 г. в 10.30 по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 состоится ПОВТОРНЫЙ АУКЦИОН по продаже имущества, принадлежащего ликвидируемому предприятию ОАО «Весоприбор», в составе следующих лотов:

Лот № 1	**Комплекс зданий, сооружений и оборудования, расположенный по адресу: г. Бобруйск, ул. Крупской, 2, в составе:** - кап. строение с инв. № 710/С-58314 (здание цеха сварных конструкций) пл. 2039,1 кв.м, с сооруж.: забор (ж/бет) пл. 28 м², забор (ж./бет.) пл. 113 м², забор (кирпич) пл. 87 м², ворота (метал) пл. 15 м², мощение (бетон) пл. 221 м²; - кап. строение с инв. № 710/С-54309 (здание склада ГСМ-2) общей площадью 12,4 кв.м; - кап. строения с инв. № 710/С-54311 (канализационная сеть); - кап. строение с инв. № 710/С-54310 (водопроводная сеть) протяженностью 23,1 м; **- в том числе:** оборудование КТП 10/04-1 х 630 (инв. № 1589), кран-балка г/п 3 т (инв. №№ 752, 753, 782, 783), таль эл. г/п 2 т (инв № 1593), таль эл. г/п 3,2 т (инв. № 1594), таль эл. г/п 5 т (инв №№ 1866, 1867).
Лот № 2	**Комплекс зданий, сооружений и оборудования, расположенный по адресу: г. Бобруйск, ул. Крупской, 2, в составе:** - кап. строение с инв. № 710/С-58317 (здание заготовительно-штамповочного цеха) пл. 1148,9 кв.м, с сооруж.: забор (ж/бет.) пл. 12 м², забор (кирп) пл. 135 м², забор (метал. сетка) пл. 92 м², ворота (метал) пл. 11 м², калитка (метал) пл. 2 м2, мощение (асф/бет) пл. 326,75 м²; пути подкрановые; - кап. строение с инв. № 710/С-51530 (здание склада ГСМ) общей площадью 118,1 кв.м; - кап. строение с инв. № 710/С-54307 (здание склада) общ. пл. 81,6 кв.м; - кап. строение с инв. № 710/С-54308 (здание цеха голтовки) общ. пл. 111,7 кв.м; - кап. строение с инв. № 710/С-54306 (здание трансформаторной подстанции) общ. пл. 30,1 кв.м; **- в том числе:** оборудование КТП 10/04-1 х 400 (инв. № 62), кран-балка г/п 3 т (инв. №№ 184а, 199, 191а), кран-балка г/п 5 т (инв № 485), таль эл. г/п 5 т (инв №№ 1222, 1223), кран-укосина г/п 0,5 т (инв. № 1010).
Лот № 3	**Комплекс зданий, сооружений и оборудования, расположенный по адресу: г. Бобруйск, ул. Крупской, 2, в составе:** - кап. строение с инв. № 710/С-51527 (здание межцехового склада) пл. 516 кв.м, с сооруж.: забор (кирп.) пл. 38 м², мощение (асф/бет) пл. 327 м²; **в том числе:** таль эл. г/п 5 т (инв № 1035).
Лот № 4	**Кап. строение с инв. № 710/С-41497 (здание склада материалов и оборуд.) пл. 1 959,2 кв.м, расположенное по адресу: г. Бобруйск, ул. Крупской, 2,** с сооруж.: подкран. эстак. пл. 656 м², забор (кирп.) пл. 187 м², мощение (асф./бет.) пл. 654 м².

Общие сведения	Лот № 1	Лот № 2	Лот № 3	Лот № 4
Организатор торгов	Филиал «Центр «Белтехинвентаризация» (р/с 3012035310012 в Филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской обл., код 331, УНН 102353509), г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54			
Начальная цена продажи, рублей без НДС	574 859 240	448 729 327	135 666 058	404 649 941
Размер задатка, рублей	57 485 920	44 872 930	13 566 610	40 464 990
Номер расчетного счета для перечисления задатка	Получатель платежа ОАО «Весоприбор» – р/с 3012000002968 в филиале 703 ОАО СБ «Беларусбанк» г. Бобруйск, код 760, УНП 700090810			
Площадь земельного участка	**323/400 доли** земельного участка площадью **0,5106 га** – кадастровый № 741000000009001750, правовой режим – аренда	**0,3418 га, в т.ч.:** 0,3365 га – кадастровый № 741000000009001751 и 0,0053 га – кадастровый № 741000000009001746, правовой режим – пост. пользование	**0,1051 га –** кадастровый № 741000000009001752, правовой режим – пост. пользование	**0,2399 га –** кадастровый № 741000000009001753, правовой режим – пост. пользование
Условия продажи	аукцион без условий			
Срок заключения договора купли-продажи	в течение 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона			
Условия оплаты	определяются по согласованию Победителя торгов с Собственником имущества при заключении договора купли-продажи			
Срок подачи документов, осмотра объектов и внесения задатка			по 18 декабря 2009 г. включительно	

***Более подробная информация об условиях участия в аукционе, характеристиках продаваемого имущества, перечне документов, прилагаемых к заявлению на участие в аукционе, опубликована в газете «Звязда» № 162 (26520) от 29 августа 2009 г.**

Получить дополнительную информацию о продаже имущества можно по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 или связавшись с нами по телефонам: 8 (0225) 52 08 45, 52 70 32, 8 (029) 654 79 06 в рабочие дни с 8.30 до 17.30.

Карэспандэнт «Звязды» дэталёва высветліў, як не памыліцца з набыццём аўтамабіля і ці зробіцца кошты астранамічнымі ўжо пасля Новага года

ЦІ ВАРТА ТЭРМІНОВА КУПЛЯЦЬ НОВУЮ МАШЫНУ?

Ходзяць чуткі, што на беларускіх аўтарынках пачаўся «хапун», а кошты на машыны ўжо істотна павялічыліся

КОШТЫ НА НОВЫЯ АЎТО ПАВЯЛІЧАЦЦА ДА 40 % УЖО ПРАЗ МЕСЯЦ

Як вядома, ужо з першага студзеня ўводзяцца новыя мытныя пошліны на ўвоз аўтамабіляў у Беларусь юрыдычнымі асобамі. Такія рэаліі адзінай мытнай прасторы Беларусі, Расіі і Казахстана.

Пошліны падскочаць у разы, зробяцца такімі ж, як у Расіі. Гэта азначае, што кампаніі, якая прадаюць новыя аўтамабілі, будуць вымушаныя падняць кошты на 30—40 %. Калі зараз машына каштуе 20 тысяч долараў, то ўжо ў студзені за яе давядзецца выкласці 26—28 тысяч. Вось гэта розніца!

Прыязджаю ў адзін са сталічных аўтасалонаў, дзе наглядаю для сябе новы «Сеат Леон» з рухавіком 1600 кубічных сантыметраў. Машына, кажуць, неблагая, зроблена на базе «Аўдзі А3», а каштуе 17500 долараў ЗША.

Прадавец Віктар Фёдаравіч радуецца патэнцыйнаму пакупніку і тут жа, паказваючы раздрукаваную з інтэрнэту табліцу, папярэджвае, што пасля Новага года кошт на такую ж машыну перасягне 23000 долараў.

— І тады, пагадзіцеся, набыць яе будзе больш складана, таму не зацягвайце! — шэптам дае параду Віктар Фёдаравіч. — *У нас на гэты момант два такія «Леоны», і на сёння запланаваны два тэст-драйвы патэнцыйнымі пакупнікамі. Таму не даю гарантыі, што іх не купяць.*

Супрацоўнікі аўтасалона ў шоку — згубіць працу яны могуць адразу пасля Новага года.

Іншыя кампаніі таксама з жахам падлічваюць дні да Новага года. Для некаторых калісьці перспектыўны аўтабізнэс можа з увядзеннем новай размытнёўкі ўшчэнт [illegible].

Такі «Сеат Леон» з аўтасалона ўжо праз месяц можа падаражэць прыкладна на 6000 долараў ЗША.

ВІДАВОЧНАЕ ПАДАРАЖАННЕ Б/У АЎТО ПРАГНАЗУЮЦЬ З КРАСАВІКА

Што ж будзе пасля Новага года з рынкам няновых машын? Чыноўнікі афіцыйна заяўляюць, што размытнёўка зменіцца толькі з першага ліпеня. Але ці верыць гэтаму?

Тэлефаную знаёмаму перагоншчыку Максіму, гэты хлопец добра ведае, што такое аўтамабільны рынак.

— А ён у Літву паехаў па машыну, — падняла слухаўку жонка перагоншчыка. — Грошай напазычаў, да Новага года хоча прыгнаць адразу некалькі машын. Дзве ўжо паставіў на лецішчы ў цесця. Баіцца, што кошты падскочаць ужо пасля Новага года, з-за размытнёўкі.

Бягом сядаю ў машыну і еду па мінскіх аўтарынках — «Ждановічы» і «Малінаўцы»— каб наведаць паразмаўляць з прадаўцамі. Можа, рызыкоўна чакаць да ліпеня, тым, хто хоча выгадна прыдбаць сабе жаданы аўтамабіль?

— Ха, кватэру сваю прадай, ды і накупляй жалеза, — з мацюкамі і ироніяй парадзіў карэспандэнту «Звязды» прадавец «Аўдзі А4». — *У мінулым годзе пайшлі чуткі, што тэлевізары падаражаюць. Мае сябры, дурні, кінуліся купляць. І што? Стаяць тыя тэлевізары колам нікому не патрэбныя.*

Тым не менш ажыятаж на аўтарынку відавочны. Мокры снег абляпляе кузавы машын тоўстым слоем, боты хлюпаюць ад макраты, а з два дзясяткі пакупнікоў усё адно блукаюць па аўтарынку «Малінаўка» і прыцэньваюцца. Хоць на дварэ працоўны дзень.

Трэба сказаць, што кошты на некаторыя машыны заўважна павялічыліся.

Карэспандэнт «Звязды» ўчас палічыў свае грошы і выгадна купіў аўтамабіль. Вы таксама яшчэ не зусім спазніліся.

Нават узімку, што на аўтарынку лічыцца «не сезонам», б/у аўтамабілі ахвотна купляюць з-за чутак пра агромістую размытнёўку.

— А ён у Літву паехаў па машыну, — падняла слухаўку жонка перагоншчыка. — Грошай напазычаў, да Новага года хоча прыгнаць адразу некалькі машын. Дзве ўжо паставіў на лецішчы ў цесця. Баіцца, што кошты падскочаць ужо пасля Новага года, з-за размытнёўкі.

— Вось стаіць дызельны «Опель Астра» 2004 года — падаражэў мінімум на паўтысячы долараў, — падлічвае, ачышчаючы рукой лабавое шкло з цэннікам, наведвальнік аўтарынку Аляксей Сяргеевіч. — *Увогуле мужыкі ў маім гаражы скардзяцца, што з сярэдзіны лета кошты на машыны сярэдняга класа, якія летам былі ад шасці да васьмі тысяч долараў, павялічыліся дзесьці на 500 зялёных.*

Тым не менш побач з «Опелем» выстаўлены белы дызельны «Сітраен С5» 2002 года выпуску за 6800 долараў ЗША і дызельны «Сітраен Пікасо» 2001 года выпуску за 7300 долараў. Летам кошты на такія машыны трымаліся, здаецца, на тым жа ўзроўні. Сітуацыя на рынку б/у аўто хаатычная, таму знойку звярнуся па параду да кампетэнтнага эксперта.

ВЫСНОВА
ЯК ПЕРАСТРАХАВАЦЦА І НАЙБОЛЬШ ВЫГАДНА КУПІЦЬ МАШЫНУ?

Відавочна, што з самага пачатку новага года размытнёўка на няновыя аўтамабілі не зменіцца, не зробіцца велізарнай, як у Расіі. Разам з тым кошты не зробяцца ніжэйшымі, чым сёння. І гэта дакладна. Значыць, найлепшы час набыць б/у аўтамабіль — гэта студзень, люты і пачатак сакавіка. Бо з красавіка пад прэсінгам размоў пра павялічэнне размытнёўкі кошты будуць няўхільна павышацца. Перагоншчыкі ўжо не пойдуць на саступкі, лепш яны дачакаюцца ліпеня і прададуць машыны ў Расію па вельмі «смачных» коштах.

Што казаць, калі цана на мой уласны дызельны «Ніссан Альмера» 2004 года з сярэдзіны лета вырасла на 400—500 долараў. Браў яго за 7000 зялёных, а цяпер столькі каштуе такая ж машына, толькі на год старэйшая і з трыма дзвярыма. Згодна з абвесткамі ў інтэрнэце і рэкламных газетах, кошт на папулярныя ў рэгіёнах дызельныя «Рэно Лагуна» 2000 года выпуску павялічыўся за апошнія тры месяцы не менш як на 200 долараў ЗША.

Калі ж вы збіраецеся набыць новы аўтамабіль, то, пачытаўшы гэты артыкул, ногі ў рукі і спяшайцеся ў аўтасалон.

Яўген ВАЛОШЫН, фота аўтара.

КАМЕНТАР ЭКСПЕРТА

— З Новага года маленькія кампаніі, якія гандлююць новымі машынамі, альбо закрыюцца, альбо будуць вымушаныя [illegible] у Расію, — прадказвае развіццё падзей **старшыня Беларускай аўтамабільнай федэрацыі Анатоль ШАЎЧЭНКА.** — Толькі буйныя кампаніі, як, напрыклад, «Атлант М» (гандлююць «Фальксвагенамі», «Маздамі», «Фордамі», «Кіа», — **«Звязда»**), змогуць, выкарыстаўшы ажыятаж, хутка распрадаць склады і да Новага года ўкласці грошы ў новыя аўтамабілі. Такія кампаніі хутчэй за ўсё вытрымаюць павышэнне мытных пошлінаў. А праз нейкі час пакупнікі прызвычаяцца да новых коштаў.

КАМЕНТАР ЭКСПЕРТА

— Кошты на няновыя машыны не павінны падскочыць астранамічна, — лічыць **старшыня Беларускай аўтамабільнай федэрацыі Анатоль ШАЎЧЭНКА.** — Хоць у перспектыве падаражанне новых машын пацягне за сабой падаражанне «старых» на 15—20 %.

Некаторае павышэнне коштаў на рынку няновых аўто сапраўды назіраецца. Як расказаў мне дырэктар аўтарынку «Малінаўка», гандаль машынамі ажывіўся са жніўня. Перад Новым годам аўтамабілі набываюць неахвотна, студзень і люты таксама будуць мёртвыя месяцы. А вось з красавіка зноў пачнецца ажыўленне.

— І ўсё ж, ці вялікая верагоднасць таго, што размытнёўка на няновыя машыны зробіцца, як у Расіі? Тады кошты на некаторыя мадэлі вырастуць раза ў паўтара...

— Як эксперт, не вазьмуся сцвярджаць, што з 1 ліпеня размытнёўка павялічыцца да расійскага ўзроўню. Як будуць сябе паводзіць чыноўнікі — незразумела. Калі глядзець на сітуацыю з пункту гледжання інтарэсаў дзяржавы ў пытаннях адзінай мытнай прасторы, то аўтамабілі — гэта прадмет гандлю. Тэарэтычна размытнёўка можа павялічыцца і раней за ліпень. А можа быць, увогуле не павялічыцца.

ПА «ЧЫРВОНУЮ» ЦАНУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Але хто шукае — той знаходзіць, праўда? Першым на нашым шляху пошукаў быў пазначаны вядомы многім пакаленням мінчан не толькі «Дом мэблі», што размешчаны побач з не менш вядомай Камароўкай. Гісторыя гандлёвага прадпрыемства ЗАТ «Мэбля будматэрыялы» налічвае не адзін дзясятак гадоў, сёння яно аб'ядноўвае сем крамаў і адзін склад, а таксама тое, паводле слоў дырэктара ЗАТ Уладзіміра ЯНКОЎСКАГА, што 94 працэнты ў сетцы складаюць тавары айчынных вытворцаў — не толькі мэбля, але і будаўнічыя матэрыялы.

— Практычна штомесяц у нас праходзяць акцыі ад прадпрыемстваў-вытворцаў, якія робяць спажыўцам спецыяльныя прапановы па цэнах на пэўныя мадэлі мэблі, — расказвае ўжо дырэктар крамы «Дом мэблі» Вячаслаў ВЕСЯЛОЎ. — Зніжаюць цэны не толькі вытворцы, але і крама — гандлёвую надбаўку. Таму пакупнікам набыццё мэблі падчас такіх акцый абыходзіцца недзе на 20 працэнтаў таннеі, чым звычайна. Падчас правядзення перадсвяточных акцый, якія з пачатку снежня ўжо ідуць у нашым гандлёвым прадпрыемстве, памер зніжкі на пэўных пазіцыях мэблі даходзіць да 20—30 працэнтаў.

Зарыентавацца ў краме, заўважыць прадукцыю прадпрыемстваў, якая прадаецца са зніжкамі, спажыўцу дапамагаюць, акрамя прадаўцоў, якраз прыкметныя здалёк плакаты-вывескі з інфармацыяй адносна памеру зніжкі цаны і тэрмінаў іх дзеяння.

Цяпер у перадсвяточнай акцыі ўдзельнічаюць такія айчынныя вытворцы мэблі, як «Пінскдрэў», «Мінскмэбля», «Гомельпраграс», «Лагуна» (Баранавічы), а таксама вытворцы матрацаў са сталіцы і Бабруйска — адпаведна «Кондар» і «Барро».

— Напрыклад, памер зніжак на матрацы складае 15 працэнтаў, у «Пінскдрэва» і «Лагуны» на пэўныя мадэлі мэблі — да 20 працэнтаў, у «Гомельпраграса» — да 15 працэнтаў. Дзейнічаць такія зніжкі будуць па большасці да канца года, у некаторых вытворцаў — крыху даўжэй, хоць, цалкам верагодна, і іншыя прадпрыемствы могуць падоўжыць іх і на студзень — усё залежыць ад іх саміх, — працягвае Вячаслаў Весялоў. — Вядома ж, калі тавараў уступае, вельмі цікавыя прыцягвае пакупнікоў, спажывец чакае зніжак, што відаць па тавараабароце. Скажам, па выніках мінулага лістапада, калі ў краме праводзіліся яшчэ не перадсвяточныя распродажы, а згаданай вышэй акцыі, было прададзена 892 адзінкі мэблі на агульную суму, большую за 1 мільярд 304 мільёны рублёў. Падчас перадсвяточных распродажаў тавараабарот яшчэ больш павялічваецца.

У гандлёвай зале, сапраўды, нягледзячы на сярэдзіну буднага дня, было дастаткова шмат наведвальнікаў, якія актыўна цікавіліся ўзорамі мяккай, корпуснай мэблі, тымі ж матрацамі ад розных вытворцаў. Выбраць патрэбнае можна было на любы густ і кішэню.

...У краме «Электрасіла» па продажы бытавой тэхнікі апроч спецыяльных зніжаных цэнаў, якія будуць дзейнічаць да канца снежня на некаторыя тавары — пэўныя мадэлі тэлевізара з вадкакрысталічным экранам, пыласоса — заўважылі акцыю-распродаж ЗВЧ-печаў ад «Самсунга». Заўважылі пасля [illegible] пошукаў, паколькі мікрахвалёўкі хоць і размяшчаліся на паліцах побач з увахадам, але пра зніжкі цэны было пазначана на вельмі непрыкметна — невялікімі паперкамі збоку, перакрэсленай на цэнніку старой і напісанай новай цаной. Зніжка прыкладна на дзесятак мадэляў складала 25 працэнтаў, прадавец засведчыў, што гэта сапраўды такі перадсвяточны продаж ад гэтага вытворцы. Праўда, здымаць у краме нам чамусьці не дазволілі, спаслаўшыся на тое, што мы загадзя не вырашылі гэтае пытанне з вышэйшым кіраўніцтвам. Нейкіх вонкавых аб'яў каля крамы пра зніжкі ці акцыі мы не заўважылі.

Вельмі годна вонкава падрыхтаваліся да правядзення гэтай акцыі — велізарныя малаўнічыя расцяжкі на фасадзе здалёк спакушаюць патэнцыйных пакупнікоў зазірнуць усярэдзіну.

— У каляндым распродажы тавараў удзельнічаюць 39 айчынных прадпрыемстваў-вытворцаў, у акцыі, што будзе доўжыцца да 10 студзеня, удзельнічаюць больш за 1,5 тысячы мадэляў тавараў, — паведаміла нам начальнік службы арганізацыі гандлю Гандлёвага дома «На Нямізе» Валянціна ДЗЯНІСАВА.

Пералічыць усе пазіцыі будзе праблематычным — ад найменняў прадпрыемстваў і зніжак, што яны даюць на сваю прадукцыю, пасля экскурсіі па шматлікіх аддзелах і секцыях вялікай крамы літаральна пачало стракацець у вачах. Напрыклад, 15-працэнтнай зніжкай на халадзільнікі, маразільнікі, а падчас каляднай акцыі можна будзе набыць за 186 тысяч рублёў.

У адным з аддзелаў нашу ўвагу прыцягваюць мужчынскія касцюмы ад ААТ «Камінтэрн». І не дзіва: прадукцыя гэтага вытворцы — на любы густ і партаманэт, яна карыстаецца ўстойлівым попытам навят у моладзі — як для ўрачыстых мерапрыемстваў, так і для паўсядзённай носкі. Дык вось калі адна з мадэляў нядаўна каштавала ў краме 627 тысяч, дык цяпер, з улікам 15-працэнтнай зніжкі, пакупнік заплаціць за яе толькі 533 тысячы рублёў. На «рэшту», без перабольшвання, яшчэ і гальштук з кашуляй можна набыць.

— Акрамя таго, што ў нас дзейнічаюць вышэйзгаданыя зніжкі на тавары, у першую і апошнюю гадзіны працы крама дадаткова дае пакупнікам яшчэ 2-працэнтную зніжку. А ўладальнікам карткі «Госць горада Мінска» — 5-працэнтная зніжка, што разам з 2-працэнтнай зніжкай у першую і апошнюю гадзіны працы Гандлёвага дома «На Нямізе» даюць магчымасць дадаткова зэканоміць 7 працэнтаў ад кошту тавару, які і без таго прапануецца са зніжкай, — дадала Валянціна Васільеўна.

...Думаецца, з набліжэннем любімых намі святаў колькасць крамаў, дзе пакупнікам прапануюць тыя ці іншыя зніжкі на тавары, праводзяць распродажы прадукцыі па зніжаных цэнах, іншыя акцыі, павялічыцца. Але цяпер чамусьці склалася ўражанне, што не ўсім гандлёвым арганізацыям горада яны патрэбныя. Каб зэканоміць час, на працягу некалькіх дзён мы вялі перамовы з адказнымі работнікамі некаторых з такіх крамаў, прасілі выдзеліць суправаджальніка (ну, не будзеш жа ўпотай фатаграфаваць), даць мінімум агульнай інфармацыі адносна правядзення перадсвяточнага гандлю са зніжкамі (звычайны прадавец такімі звесткамі наўрад ці будзе валодаць). Дзіўна, але не ва ўсіх знайшоўся для гэтага час або жаданне... І яшчэ адна заўвага, што датычыцца, напэўна, усяго гандлю. Чамусьці на вочы ні разу падчас нашых пошукаў не трапіла інфармацыя адносна калядных зніжак на беларускай мове. Дробязь, як можа здацца, але тым не менш... Удалых усім пакупак і перадсвяточнага настрою!

Гэтыя тавары прадаюцца са зніжкамі.

Не атрымалася зрабіць фотаздымкі і ў ювелірным салоне непадалёку, хоць абвестка вялікімі лічбамі і літарамі на вітрыне была прыкметнай здалёк: — 40 працэнтаў. Прадавец у салоне ўдакладніла, што на залатыя ювелірныя вырабы, у тым ліку і з каштоўнымі камянямі, зніжка складае 20 працэнтаў, на срэбраныя — 40 працэнтаў. Ёсць і спецыяльная прапанова: калі пакупнік набывае тавару на суму, большую за мільён рублёў, — атрымлівае зніжку ў памеры 5 працэнтаў, на суму больш за два мільёны — 10 працэнтаў. Выбар ювелірных упрыгажэнняў, якія можна было пры жаданні набыць за меншыя грошы дзякуючы перадсвяточнай акцыі, быў даволі вялікім — некалькі шафак. Шкада, што па зразумелых прычынах нам не дазволілі праілюстраваць [illegible] фатаграфіямі. Дарэчы, чаму менавіта такія зніжкі, пацікавіўся ў [illegible] «шопінгу» ў кансультанта-прадаўца. Такім было пажаданне пастаўшчыка — маскоўскага прадпрыемства, усміхнулася ў адказ дзяўчына.

...Напэўна, не будзе памылкай сцвярджэнне, што па колькасці айчынных прадпрыемстваў, якія вырашылі парадаваць спажыўцоў каляднымі зніжкамі на свае тавары, лідзіруе Гандлёвы дом «На Нямізе». Ды і само прадпрыемства таксама 10-працэнтнай на пральныя машыны парадуе спажыўцоў «Атлант». Больш канкрэтна: пры набыцці адной з мадэляў пральнай машыны глыбінёй 45 сантыметраў на 5 кілаграмаў бялізны цяпер, падчас каляднага гандлю, пакупнік аддасць на 109 тысяч рублёў менш. 15-працэнтную зніжку на шэраг мадэляў сваёй прадукцыі даюць: ААТ «Элема» (на паліто і паўпаліто), ЗАТ «Світанак» (курткі, паліто, паўпаліто, камбінезоны, паўкамбінезоны дзіцячыя), «Аршанскі льнокамбінат» (камплекты пасцельнай і сталовай бялізны), ААТ «Віцебскія дываны» і ААТ «Дываны Брэста» (дываны, дарожкі). Зніжкі такога ж памеру ўстанавілі таксама на боты, жаночыя паўботы гандлёвых марак «Белвест», «Марко» вытворчасці «Белвеста», «Марко», «СанМарко», ААТ «Чырвоны Кастрычнік». Скажам, адну з мадэляў жаночых ботаў замест ранейшых 219 тысяч

Сяргей РАСОЛЬКА.
Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Свая справа

СНЕЖАНЬСКІЯ КВЕТКІ АД ЕВЫ

Фермерская гаспадарка Настассі Кухарчук спецыялізуецца на вырошчванні прыгожай прадукцыі

«Вой! — пляснула ў далоні гаспадыня, — гэта ж у якое міжсезонне вы прыехалі, кветак зусім мала. Адны — толькі ў гаршчкі высадзілі, іншыя — рыхтуем да зімовай спячкі. Але пачакайце трошкі...» І праз пяць хвілін замест заклапочанай кабеты ў рабочай куртцы ды з мяцёлкай у руках насустрач выйшла мілавідная, упэўненая ў сабе жанчына і запрасіла паглядзець яе гаспадарку. Гаспадарка Настассі Паўлаўны — гэта, перш за ўсё, цяпліцы. Іх цэлы шэраг: пакрытыя поліэтыленавай плёнкай і шклом — чакаюць вясны, каб паступова, пачынаючы з сакавіцкіх цюльпанаў, заквітнець вяргінямі, гваздзікамі, хрызантэмамі ды іншымі краскамі.

— Няўжо купляюць кветкі па-ранейшаму? — цікаўлюся ў суразмоўцы. — Крызіс цяпер, усё падаражэла, жыць сталі горш, а кветкі ж — не хлеб, не бульба...

— Ведаеце, не асабліва ўпаў попыт. Можа, і праўда, што прыгажосць уратуе свет. Хто аднойчы паспрабаваў добраўпарадкаваць, расквеціць свой балкон, падворак, дачны ўчастак, наўрад ці адмовіцца. Хіба ўжо зусім жыццё дапячэ. Прыгажосць таксама становіцца прывычкай. Асабліва гэта прыкметна, калі бываеш за мяжой. Ну, а мы чым горшыя?

Настасся Паўлаўна праходзіць паміж радамі падрыхтаваных да зімы вазонаў, пры гэтым паспявае расказаць пра асаблівасці кожнай кветкі, яе характар і патрабаванні на час зімоўкі. І высвятляецца, што кветкі даглядаць не прасцей, а можа, нават больш складана, як любую сельгаскультуру. Шмат якія з красак асабліва капрызныя, патрабуюць угнаенняў, асвятлення, паліву, карацей кажучы, тэхналогія вырошчвання вельмі складаная, і яе трэба строга захоўваць. Некаторыя кветкі асабліва чуйныя да якасці вады, і любяць яны, як было спакон веку, дажджавую вільгаць. Таму недалёка ад цяпліц цяпер капаецца даволі вялікая сажалка, каб было зручна збіраць ападкі.

Настасся Кухарчук любіць кветкі з дзяцінства. У вялікім Моталі, дзе яна вырасла, ніхто больш не выпісваў саюзны часопіс «Кветкагадоўля», толькі Насця выпісвала. Паштальёнка дзівілася, навошта дзіцяці такое спецыяльнае выданне. «Можа, лепш табе «Піянерскую праўду», дзяўчынка?» — пытала часам. Але юная падпісчыца стаяла на сваім, яна вельмі любіла разглядаць прыгожыя ілюстрацыі, чытаць пра знаёмыя і экзатычныя расліны з кветкамі. Адкуль гэта? Цяпер Настасся Паўлаўна разважае і прыходзіць да высновы, што ад бабулі, мамы, якія любілі зямлю і заўсёды вырошчвалі кветкі на падворку. Вось так і яна з дзяцінства нешта сама садзіла, даглядала, радавалася, калі раслінка ўдзячна распусціць бутоны. Таму само сабой разумелася, што выбрала дзяўчына прафесію агранома. Вучыцца паехала ў Расію, у Вялікія Лукі. «Тады было цікава некуды паехаць, — расказвае цяперашні фермер, — у той час мы ездзілі па ўсім Саюзе». Размеркаванне было таксама саюзным. І малады спецыяліст з дыпломам агранома па абароне раслін прыехала на працу ў Брэст. Працавала ў адной з арганізацый абласнога цэнтра, гадавала дзяцей. А сваё захапленне рэалізоўвала на ўласным дачным участку. Потым маміным хобі зацікавіліся дзеці. Прадукцыю, вырашчаную на ўласнай зямлі, паспрабавалі прадаваць, і адчулі ў гэтым, што называецца, своеасаблівы смак. Так паступова нараджалася ідэя ўзяць зямлю і заняцца вытворчасцю кветак прафесійна.

Настасся КУХАРЧУК.

І вось тры гады таму пасля шэрагу неабходных фармальнасцяў у Жабінкаўскім раёне была зарэгістравана новая фермерская гаспадарка Настассі Кухарчук пад назвай «Ева-лэнд». 16 гектараў зямлі, што былі выдзелены фермеру пад прамысловую кветкагадоўлю недалёка ад вёскі Стрыганец, паступова набываюць абрысы строга арганізаванага цяплічнага комплексу. Крэдыт на набыццё трактара, аўтамабіля, матаблока, іншай тэхнікі дапамог узяць райвыканкам. Дарэчы, аўтару гэтых радкоў упершыню давялося пачуць ад фермера толькі добрыя словы ў адрас раённай улады. Звычайна гаспадары скардзяцца на несправядлівасць ды розныя бюракратычныя замарочкі. А фермер са Стрыганца кажа што каб не спрыянне той самай улады, не ўдалося б ёй атрымаць крэдыт, а значыць, і распачаць па-сапраўднаму сваю справу.

Як сказаў пазней карэспандэнту «Звязды» намеснік старшыні Жабінкаўскага райвыканкама Уладзімір Барысюк, які вядзе пытанні сельскай гаспадаркі, у самым маленькім раёне краіны шэсць-сем фермераў працуюць больш-менш паспяхова. Іх і стараецца падтрымліваць райвыканкам. Ёсць, на жаль, і такія, хто мучыць зямлю, мучыцца сам. І гэта, мусіць, аб'ектыўны працэс: паступова адсейваюцца людзі выпадковыя, бо не ва ўсіх жа ёсць задаткі і здольнасці да прадпрымальніцтва. Дык вось у гаспадыні прадпрыемства «Ева-лэнд», паводле вызначэння аднаго з кіраўнікоў раёна, ёсць мэтанакіраванасць, план дзеянняў, бачанне перспектывы і, галоўнае, першыя поспехі.

Сама Настасся Паўлаўна таксама лічыць, што ў іх справе застаюцца вельмі стойкія, вельмі вытрыманыя людзі. У Галандыі, дзе яна вывучала вопыт, гісторыя фермерства налічвае два стагоддзі. І там ёй расказвалі, як няпроста даецца людзям новая справа на зямлі, хоць там даўно да аўтаматызму адладжаныя заканадаўчыя, банкаўскія, рынкавыя адносіны. Ну, вядома ж, па досвед у кветкагадоўлі трэба ехаць у Галандыю. Там яна была некалькі разоў папераменна з дачкой і з сынам. Адтуль прывезлі некаторыя машыны, механізмы, шмат што запазычылі ў тэхналогіі, набылі што-кольвечы з насення.

Галандыя — Галандыяй, але замежны досвед заўсёды трэба адаптаваць да сваіх умоваў. Таму давялося засесці за падручнікі, спецыяльную літаратуру. Што для спрактыкаванага агранома Кухарчук было не так і цяжка. Цяжэй было спасцігаць усе нюансы эканомікі, гаспадарання ў цэлым. Але ж пакрысе дабаўлялася цяпліцаў, назапашваўся досвед і, галоўнае, кветкі цвілі — яе любімыя вяргіні, гваздзікі, сальвіі, хрызантэмы. Гэта давала сілаў. А яшчэ тое, што справу падтрымалі дзеці. Сын цяпер вучыцца ў Гродне на агранома, дачка ўжо мае дыплом юрыста. Спецыяльнасці вельмі патрэбныя ў сучаснай гаспадарцы.

Рабочыя за пасадачным канвеерам.

Ну, а маці працягвае ўдасканальваць тэхналогію, эксперыментаваць. Традыцыйныя віды кветак ужо набылі сваіх пастаянных пакупнікоў. Прыгожую прадукцыю бяруць мінскі зелянбуд, брэсцкія камунальнікі, некалькі буйных прадпрыемстваў, такія як «Савушкін прадукт», мясакамбінат. Шмат якія сельгасарганізацыі вобласці таксама купляюць кветкі, каб упрыгожваць сваю тэрыторыю. У ліку пакупнікоў значацца некаторыя сельсаветы. Дзе бяруць кліентаў? На кірмашах, выставах. Здараецца, гаспадарнікі скептычна ставяцца да падобных мерапрыемстваў, але не Настасся Паўлаўна. Яна лічыць, што мастацтву ўдзелу ў рознага кшталту кірмашах таксама трэба вучыцца. Як сябе прэзентуеш — так і будзеш мець.

Фермерская гаспадарка вырошчвае шмат пакаёвых кветак. Паспрабавалі нават гадаваць крыху агароднінных культур, так, каб у цяпліцы месца не пуставала. Нядаўна задумалі садзіць у вазоны і елкі. Пад Новы год гэта будзе цікавая прапанова на рынку. Такую елку можна ўпрыгожыць на свята, патрымаць дома, а потым высадзіць на прысядзібным або дачным участку. Цяпер фермера таксама займаюць турботы па добраўпарадкаванні тэрыторыі. Як ужо гаварылася, хутка будзе выкапаны вадаём, а вакол яго мясцовасць упрыгожана на густ гаспадыні. Старыя вазы, збанкі, сячкарні ўжо чакаюць пары, каб заняць сваё месца ў рэтра-кутку. Крышку паводдаль стаіць альтанка, дзе ў сезон можна будзе палюбавацца харастовм цвіцення.

Пяць чалавек працуе ў гаспадарцы па найме. Усім хапае працы. Жанчыны рыхтуюць вазоны да пасадкі пакаёвых кветак. Вясной і летам даводзіцца наймаць сезонную працоўную сілу з навакольных вёсак. Настасся Паўлаўна хуценька пераходзіць з цяпліцы ў цяпліцу, усё паспявае заўважыць, на хаду аддаць нейкія распараджэнні. «Свая ж справа», — ніколі не даводзілася чуць, каб чалавек прамаўляў гэтыя словы з такім замілаваннем, як гаспадыня «Евы-лэнд». Гаспадарку назвала імем унучкі. Не без спадзявання, відаць, што тая Ева вырасце і працягне бабуліну справу.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
Жабінкаўскі раён.

КЛУБ ПЯЦІТЫСЯЧНІКАЎ,
ці Як я прасіла міласціну

Кульгаючы, на мыліцах па вагоне электрычкі пайшоў хлапчук гадоў дванаццаці.

— Людзі добрыя, даруйце, што я да вас звяртаюся. У маёй маці пяцёра дзяцей, бацька памёр, я інвалід. Падайце, колькі хто можа! — выкрыквае ён завучаны тэкст.

Падаюць мала, але падаюць. З розных бакоў чуецца:

— Панараджаюць, а тады адпраўляюць канькаць!

— Вазьмі, хлопчык. А што ў цябе з ножкай?

— Ідзі адсюль, ведаем мы вашыя гісторыі! На каго працуеш? Прызнавайся!

Я моўчкі прыслухоўваюся і чакаю. Параўняўшыся са мной, хлапчо жаласліва зазірае ў вочы і... мяняецца ў твары. Пазнаў. Я спазнялася на электрычку і ўскочыла ў вагон літаральна ў самы апошні момант. Давялося прабегчыся. Ён таксама спазняўся. Таксама бег. На абедзвюх здаровых нагах, трымаючы мыліцу наперадзе.

Цяпер у гэтай гісторыі мяне цікавіць не падман хлопчыка, а рэакцыя пасажыраў, якія, у адрозненне ад мяне, не ведалі пра хлусню.

Што такое жабраваць, адчула на ўласным вопыце. Мне давялося збіраць грошы на лячэнне знаёмай дзяўчынкі, хворай на лейкемію. Пачала са знаёмых. Хто колькі можа. Гэта фраза часцяком прыводзіла людзей да ступару. А колькі трэба? Мала даць сорамна, а шмат — няма. Тады я вырашыла ўсталяваць квоту, прыдатную для ўсіх. Пяць тысяч рублёў можна выдзеліць з любой зарплаты, пенсіі ці стыпендыі. Дапамога хворай патрэбна пастаянная, таму ўдзельнікі Клуба пяцітысячнікаў раз на месяц здавалі прызначаную суму.

Да клуба я вырашыла далучаць усіх, хто трапляўся мне на жыццёвым шляху і з кім зводзіў лёс. Толькі ўявіце сабе: з усяго свету па пяць тысяч! І чым больш я звярталася, тым больш атрымлівала адмоў.

— Сутнасць не ў пяці тысячах, — адказаў мне паспяховы бізнэсмэн з вядомым іменем. — Я дапамагаю дзіцячым дамам.

І адмовіўся.

— А ты сапраўды збіраеш для хворай дзяўчынкі? — з недаверам перапытала мяне даўняя знаёмая.

— Не, пяць тысяч штомесяц — гэта шмат, — казала адна хрысціянка. — Калі Богу будзе заўгодна, яна і без іх застанецца жыць. А калі не — ніякія грошы не выратуюць.

Дырэктар нейкага напаўпрыватнага прадпрыемства, на якім я распаўсюджвала інфармацыю пра хворую дзяўчынку і Клуб пяцітысячнікаў праз унутраную камп'ютарную сетку, выклікаў мяне «на дыван» і выказаў:

— Па-твойму, нашым супрацоўнікам больш няма чым на працы заняцца? Дык я знайду! Нельга так жабраваць, як ты гэта робіш!

Ды я ўжо і сама падумала, што нельга. Немагчыма нават. Прасіць, наступіўшы сабе на горла, і атрымліваць па шыі. Штораз. Нельга. Не магу, думаю, не буду больш прасіць.

Але хворай знаёмай станавілася горш. І я зноў наступала на горла. Ішла да чыноўнікаў і студэнтаў, эстрадных зорак і чорнарабочых. Ад адных атрымлівала адмову, ад іншых — двайны ўнёсак.

Індывідуальныя размовы на людзей дзейнічаюць лепш, чым агульныя просьбы. Гэта я зразумела і гэтым карысталася. Гісторыю хваробы і сямейнай трагедыі знаёмай дзяўчынкі ўжо расказвала, як па завучаным шаблоне. Я разумела, што ў некаторых асяродках станавілася персонай нон грата: маўляў, зноў гэная прыйшла пяць тысяч прасіць. Але ўсё адно прасіла. Я больш не рабіла прагнозаў: гэты абавязкова дасць, а да гэтага можна нават не звяртацца. Часта атрымлівалася наадварот, людзі здзіўлялі. І я прасіла нават у самых безнадзейных. Разумела: каб з пяці апытаных атрымаць дапамогу ад дваіх, трэба ўсё роўна апытаць усіх пяць і тройчы не знайсці паразумення. Прасіла. І запасіла, і набывала лекі. І зноў прасіла.

Клуб пяцітысячнікаў існуе і сёння. Дзяўчынка працягвае атрымліваць лячэнне. Дзякуючы тым, хто верыць і хоча дапамагчы, дзякуючы тым, хто не верыць, але саромеецца адмовіць, дзякуючы тым, каму без розніцы, бо пяць тысяч — невялікія грошы.

Адзін знаёмы — думаю, я магу называць яго сябрам — на маё «дай, калі ласка, пяць тысяч» адказаў:

— Вазьмі дзесяць. І можаш не расказваць, на што яны пойдуць. Калі жыццё прымусіла прасіць гэтыя грошы, значыць, яны сапраўды табе патрэбны.

...Хлопчык у электрычцы спалохана глядзіць на мяне, усім сваім целам абапіраючыся на мыліцу, і чакае «разносу».

Такіх махляроў, як гэты малы «інвалід», развялося даволі шмат. Я таксама, бывае, адмаўляю ў міласціне. Супакойваю сябе тым, што жабрак не ўнушыў даверу, а калека выглядаў ненатуральна. Але, калі палічыць, міласціну мы падаём дробяззю, старанна адбіраем у кашальку «дваццаткі» і «соткі» (ну, надта шчодрыя і «тысячы»), быццам непатрэбныя нам. Яны сапраўды мала што вырашаюць у нашым бюджэце. І, ведаеце, лепш даверліва аддаць іх таму, хто падмануў, чым не аддаць таму, хто насамрэч мае патрэбу.

— Вазьмі, — кладу я сімвалічныя пяць тысяч у хлапчукоў пакет. — Раз жыццё прымусіла прасіць гэтыя грошы, значыць, яны сапраўды табе патрэбныя.

Таццяна САЛДАЦЕНКА.

«НАШЫ СТРАТЫ БЫЛІ СТРАШЭННЫМІ»

Гісторыя без «белых плям»

У Савецкім Энцыклапедычным Слоўніку фінскай вайне прысвечаны толькі дзевяць радкоў... Ды што там — у многіх дакументальных працах яна не ўдастойвалася нават статусу вайны, так, «узброены канфлікт»...

...У 30-х гадах мінулага стагоддзя Фінляндыя (былая частка Расійскай імперыі) апынулася перад складаным геапалітычным выбарам паміж трыма еўрапейскімі цэнтрамі сілы — абноўленай англафранцузскай кааліцыяй, Нямеччынай, якая імкліва набірала моц, і незразумелым, а таму і страшным Савецкім Саюзам. Спробы паразумецца адначасова з першымі з іх на агульнай платформе антыбальшавізму былі перакрэслены падпісаннем пакта Молатава-Рыбентропа.

Напрыканцы 1939 года Сталін, натхнёны амаль бяскроўным падзелам Польшчы з Гітлерам, і з улікам таго, што заходнія саюзнікі палякаў вялі так званую «дзіўную вайну» з немцамі на палях Францыі, вырашыў паклапаціцца пра бяспеку Ленінграда, адсунуўшы ад яго дзяржаўную мяжу, якая на той час праходзіла за 30 кіламетраў.

Такое развіццё вялікай еўрапейскай палітыкі пакінула Фінляндыю сам-насам са Сталіным. Запозненыя спробы хоць як-небудзь дагаварыцца з ім скончыліся правалам. Патрабаванні, выстаўленыя Сталіным, сапраўды ўражвалі: уступіць практычна ўвесь Карэльскі перашыек, перадаць частку паўвострава Рыбачы, здаць у арэнду паўвостраў Ханка для будаўніцтва на ім ваенных баз.

Тым часам 26 лістапада 1939 года ў памежнай вёсцы Майніла было забіта і паранена некалькі чырвонаармейцаў. Па адной версіі, злачынныя стрэлы зрабілі салдаты войскаў НКУС, па другой — правакацыю зладзілі фінскія артылерысты. Так або інакш, мяжу літаральна трэсла ад сутычак, і калі б стрэлы не прагрымелі ў Майніле, — яны прагрымелі б у іншым месцы.

Адказ Сталіна быў ашаламляльным. 28 лістапада Савецкі Саюз у аднабаковым парадку дэнансуе пакт аб ненападзе, 29-га — адклікае дыпламатычных і гандлёвых прадстаўнікоў, 30-га — войскі Ленінградскай ваеннай акругі (ЛВА) пераходзяць савецка-фінскую мяжу.

Трэба заўважыць, што над планам кампаніі ў штабе ЛВА думалі нядоўга, ён быў хуткі (9—12 дзён) і просты, як штык «трохлінейкі». Пры распрацоўцы, відаць, бралася ў аснову тое, што карацейшы шлях ад мяжы да Хельсінкі — па ўзбярэжжы Фінскага заліва. Але гэта на карце. У сапраўднасці ж на Карэльскім перашыйку перад савецкімі войскамі паўстала...

Подступы да так званай «лініі Манергейма» былі прыкрыты глыбокім перадпollем (масты практычна ўсе ўзарваныя) з дзотамі, засекамі, заваламі, міннымі палямі. Кожны вузел супраціўлення (звычайна — няправільны прамавугольнік у чатыры кіламетры па фронце і два ў глыбіню з дзясяткам дотаў, разгалінаванай сеткай траншэй, акопаў і хадоў зносін) абараняўся палявой і казематнай артылерыяй, пяхотай сілай да двух батальёнаў. Дот — кожны разлічаны на прамое пападанне гаўбічных снарадаў — меў баявыя казематы, арсенал, электрастанцыю, машыннае аддзяленне, афіцэрскі пакой, кухню, прыбіральню... Малюнак давяршала «асарці» з соцень супрацьтанкавых і супрацьпяхотных мін.

Адсечныя пазіцыі, што выходзілі ў тыл, праз пяць кіламетраў злучалі галоўную паласу абароны з паласой тактычных рэзерваў. Яна мела 39 дотаў і 178 дзотаў з той жа сістэмай палявога запаўнення. Яшчэ праз сем кіламетраў ляжала трэцяя лінія абароны, якая складалася з чатырох вузлоў супраціўлення. І, нарэшце, у непрыступную крэпасць быў пераўтвораны Віпуры (Выбарг), дзе прадугледжана было, здавалася, усё аж да мініравання лёду Выбаргскага заліва.

І ўсё-такі лінію Манергейма прарвалі!..

Адзін з фінаў, удзельнікаў гэтай бітвы, успамінаў: «Спачатку некалькі гадзін біла ваша артылерыя. Гэта было сапраўднае пекла... Потым ланцугамі пайшла ваша пяхота. Яна ішла так густа, што мы не паспявалі перазараджаць стужкі. Ствалы раскаляліся дачырвана — і ніводная куля не ляцела міма... А вашы салдаты па штабелях трупаў працягвалі паўзці наперад. Потым зноў падымаліся з вінтоўкамі. У поўны рост. З адным вінтоўкамі. Гэта было дзікім вар'яцтвам».

Іншымі словамі, вайна «малой крывёю», магутным ударам аказалася не больш за ўтопію: на «незнаёмага» пасёлка, на «безыменныя вышыні» пяхоту клалі яшчэ да Вялікай Айчыннай. Бо чаго маглі каштаваць жыцці звычайных людзей у той час, калі бяздоказна расстрэльваліся маршалы і камандармы!..

Штаб Манергейма і фінская ваенная разведка змаглі разгадаць «аперацыйную задуму» савецкага камандавання: на напрамку нашага галоўнага ўдару фіны разгарнулі лепшае, што было ў іх узброеных сілах — 5-ю палявую дывізію генерала Эстэрмана пры падтрымцы Аландскай армейскай групы.

Нашы працягвалі наступаць, фіны — упарта абараняцца. Суцэльнага фронту як такога не існавала. Адна са стралковых дывізій 7-й арміі выйшла на падступы да горада Тэрыокі (зараз Зеленагорск) і расчала тут цяжкі бой. Перад вачамі байцоў, якія ўступілі ў яго, паўстала жудасная карціна: тое, што ўдалося пасля штурму савецкай артылерыі пры адступленні, было падпалена фінскімі факельнымі камандамі і замініравана... Нават руіны.

Аб новым урадзе тут (?!) нельга было нават думаць. А скрозь СМІ абвясцілі пра гэта. Бо незадоўга да тэрыокскіх падзей новы «прэзідэнт» Фінляндыі Ота Куусінен меў гутарку са Сталіным, Молатавым і Мехлісам. Спачатку ён, сумленны чалавек, які за гады работы сакратаром Выканкама Камінтэрна страціў сувязі з фінскім народам, кампартыяй, катэгарычна адмаўляўся ўзначальваць «урад». Аднак Сталін заставаўся непахісным...

Справы на фронце складваліся дрэнна. Фінская абарона мацнела, наступленне савецкіх войскаў выдыхалася. Ударылі траскучыя маразы. У ледзяную карасту ператваралася артылерыйская змазка, у камень — хлеб, рукі прыліпалі да металу. Пра людзей і гаварыць не даводзіцца: шынель ад такога марозу — не ахова!.. Іншая рэч фіны: шарсцяная бялізна, світары, тоўстыя ватныя штаны, боты на футры, аўчынныя шапкі — усё цёплае, лёгкае, зручнае. Кожны салдат забяспечаны белым маскхалатам, лыжамі са слаўтай карэльскай бярозы. Да слова, на лыжы ставілі літаральна ўсё: абозныя павозкі, кулямёты, лёгкія гарматы, санітарныя фургоны. Усё гэта дазваляла манеўр — бясшумны і вельмі хуткі.

Да канца снежня наступленне савецкіх войскаў канчаткова прыпынілася. Масква ж дамагалася прасоўвання наперад — любой цаной: за наступленнем Чырвонай Арміі сачыла ўся Еўропа. І дывізіі, якія наступалі, рабілі ўсё, што маглі, праяўлялі салдацкую мужнасць. Ад марозу ж ратаваў спірт. Слаўтыя «наркамаўскія сто грамаў» нарадзіліся менавіта на фінскай вайне.

Напярэдадні новага, 1940, года Сталін на экстранным ваенным савеце запатрабаваў рашучых поспехаў. Пачынаецца тэрміновая перакідка дывізій з унутраных акруг — Кіеўскай, Харкаўскай. Апранутыя ў шынялі і пілоткі маршавыя роты ў аўральным парадку грузілі ў цяплушкі, абяцаючы: «З зімовым рэчавым забеспячэннем разбярэцеся на месцы». На месцы, аднак, было не да таго...

Аднак баявыя дзеянні адновіліся. Натуральна, адразу ж узраслі страты. Палявыя шпіталі не спраўляліся з патокам раненых.

Нарэшце справа скранулася з мёртвай кропкі. Цаной тытанічных намаганняў, нябачнага гераізму салдат і камандзіраў галоўная паласа фінскай абароны была прарвана. 7-я і 13-я арміі працягвалі развіваць наступленне.

...У Лапландыі, на паўночным участку савецка-фінскага фронту, усім кіраваў у той час начальнік Палітычнага ўпраўлення РСЧА армейскі камісар 1-га рангу Л.З. Мехліс. Гэты, што называецца, да мозгу касцей адданы Сталіну чалавек, лічыўся «шэрым кардыналам». Па яго ўказанні паўночная групоўка войскаў прыйшла ў рух. 44-я стралковая дывізія прарвала фінскую абарону і рушыла наперад. Фіны, між тым, энергічнымі фланговымі ўдарамі... закрылі за ёй праход, адрэзалі ад асноўных сіл.

Некалькі дзён часці дывізіі ў поўным акружэнні ў лютую сцюжу вялі найцяжэйшыя баі на прарыў. І гэта ім удалося! Але якой цаной! «...44-я дывізія пакінула праціўніку 79 гармат, 37 танкаў, 130 станкавых кулямётаў, 150 ручных кулямётаў... Раненых і абмарожаных — 1057 чалавек. Фактычна ад дывізіі засталіся толькі артполк і медсанбат...», — дакладваў Мехліс Сталіну. Ён жа арганізаваў паказальны ваенна-палявы суд: пасля пяцідзесяціхвіліннага разбору камандзір дывізіі палкоўнік Вінаградаў, начальнік штаба палкоўнік Волкаў і начальнік палітаддзела палкавы камісар Пархоменка былі расстраляныя перад строем...

28 лютага супраціўленне фінаў на лініі Манергейма спынілася. Націск 13 сакавіка пад Выбарг, а гэты ж дзень вайна скончылася.

Па ўмовах міру Фінляндыя пазбаўлялася ўсяго Карэльскага перашыйка, Выбарга, Сартавалы, шэрагу тэрыторый у паўночнай Карэліі. Да СССР паўнасцю адышлі паўастравы Рыбачы і Сярэдні.

Чаму ж менавіта тады, у пачатку сакавіка, ваюючыя бакі прыйшлі да высновы аб неабходнасці заключыць мір? Перад Чырвонай Арміяй, якая толькі што прарвала лінію Манергейма, шлях на Хельсінкі, здавалася, быў адкрыты. Аднак у Еўропе ўзнімалася хваля незадавальнення апошнімі падзеямі і прасоўваннем савецкіх войскаў. Больш за тое, статысячны англа-французскі экспедыцыйны корпус быў гатовы высадзіцца ў фінскіх партах па першым звароце ўрада. Далей. Нашы страты былі страшэннымі: больш за 272 тысячы забітых, раненых і абмарожаных. 17 тысяч вайскоўцаў прапалі без вестак... Цяжкімі былі і страты Фінляндыі: 25 тысяч толькі забітых, не лічачы раненых, — страшная лічба для не вельмі вялікага чатырохмільённага народа!

Апроч таго, працягваць баявыя дзеянні з дапамогай французаў і англічан насамрэч азначала ператвараць краіну ў тэатр ваенных дзеянняў новай сусветнай вайны.

...Калі б не «зімовая вайна»... Фінляндыя, мабыць, не стала б саюзніцай Гітлера ў сорак першым, — лічыць прафесар Хельсінкскага ўніверсітэта сп. Невакіні, — фінская армія рушыла б у тое лета забраць адабранае.

Хто ведае, хто ведае... Хоць з паважаным прафесарам можна паспрачацца: як вядома, у сорак першым фінскія часці, дайшоўшы да старой мяжы, не задумваючыся перайшлі яе, акупавалі амаль усю Карэлію, занялі Петразаводск, які ніколі не быў фінскім, і былі поўныя рашучасці ісці далей, на Котлас і Волагду. Бязглуздыя ідэі наконт «мяжы на Урале» зноў былі выцягнуты з пыльных куфраў.

...«Зімовая» вайна не забыта. Аб ёй па-ранейшаму гавораць, пішуць, спрачаюцца. З новай сілай цікавасць да падзей той далёкай зімы праяўляецца цяпер...

Уладзімір ЯГОРЫЧАЎ,
кандыдат гістарычных навук.
г. Гродна.

ПОЛЬСКІ ЭЛЕКТРАМАБІЛЬ

У Варшаве нядаўна пачала працаваць першая станцыя па зарадцы электрычных аўтамабіляў. Падзея гэтая прайшла ўрачыста, станцыю адкрывала прэзідэнт польскай сталіцы Ганна Гранкевіч-Вальтц.

Прадстаўнікі прадпрыемства з варшаўскага прыгарада Прушкоў, дзе выпускаюцца электрамабілі, з задавальненнем дэманстравалі прысутным сваю чатырохколавую «цацку». Бясспрэчна, галоўная вартасная якасць машыны — гэта яе экалагічнасць, яна абсалютна не забруджвае навакольнае асяроддзе газамі, бо іх няма. Ёсць і тэхнічныя перавагі. Аўтамабіль патрабуе мінімальнага сэрвісу. Бо ў ім, напрыклад, няма муфты счаплення, скрынкі перадач. Вадзіцель павінен у асноўным клапаціцца толькі аб тармазных калодках і даліванні вадкасці для мыцця ветравога шкла. Каб рушыць з месца, дастаткова націснуць на кнопку «drive» («язда») і — наперад. А самае прыцягальнае ў тым, што за «кругленькую» суму ў 3 злотыя (прыкладна 3 тысячы беларускіх рублёў) можна праехаць 100 кіламетраў.

І вымушана спыніцца. Бо менавіта на такую адлегласць разлічана адна запраўка электратокам. І ў гэтым — адзін з асноўных недахопаў польскага электрамабіля. Машына не падыходзіць для аматараў хуткай язды, з яе можна «выціснуць» не больш за 90 км/гадз. Сур'ёзны «мінус» заключаецца і ў цане машыны. Яна дасягае 60 тысяч злотых, ці прыкладна 20 тысяч долараў ЗША. І гэта за зусім невялічкую машынку, у якой не будзе месца, каб размясціць вялікія пакупкі, не кажучы пра нязручныя для пасажыра нават сярэдняй камплекцыі заднія сядзенні.

Пакуль што ў Варшаве зарэгістравана толькі восем электрамабіляў. Так што адкрытая электразапраўка яшчэ не будзе перагружана. Аднак гэта толькі пачатак. У перспектыве ў Варшаве і яшчэ чатырох гарадах плануецца адкрыць аж 300 пунктаў для зарадкі электрамабіляў. Асаблівы акцэнт на машыны новага тыпу робяць улады Варшавы. Яны імкнуцца да таго, каб у энергетычным балансе амаль двухмільённага горада 20 працэнтаў складала так званая «зялёная энергія», якая не забруджвае асяроддзе. Як сказаў намеснік дырэктара бюро інфраструктуры магістрата Варшавы Лешак Дрогаш, адміністрацыя горада хоча, каб да 2020 года па вуліцах польскай сталіцы ездзілі электрычныя таксі, аўтобусы і транспартныя сродкі камунальных службаў і, безумоўна, прыватныя аўтамабілі звычайных жыхароў. Гэта будзе ім аплачвацца, бо ў недалёкай будучыні за ўезд, напрыклад, у цэнтр горада на звычайным аўтамабілі трэба будзе дадаткова плаціць. Аднак ад яе будуць вызвалены ўладальнікі электрамабіляў. А каб яшчэ больш заахвоціць да набыцця электрамабіляў, прадугледжваецца бясплатная зарадка іх электратокам.

А пакуль што большасць сваёй прадукцыі прадпрыемства па выпуску электрамабіляў у Прушкуве адпраўляе на экспарт у Швейцарыю, Вялікабрытанію і Італію.

Міхаіл БАЦЯН.

КАЛІ ВЯРТАЕЦЦА ЗАДАТАК?

Мне быў выплачаны задатак за рэч, якую я хачу прадаць. Была складзена распіска аб перадачы грошай, у якой пазначана, што гэтыя грошы з'яўляюцца задаткам за рэч у лік платы за яе. Дагавор куплі-продажу рэчы мы не заключалі. Праз некаторы час пакупнік перадумаў купляць гэтую рэч і патрабуе цяпер вярнуць яму грошы. Я вяртаць грошы не хачу, а рэч магу перадаць яму хоць сёння. Ці маю я права адмовіць у вяртанні грошай?

Уладзімір, *г. Брэст*

Згодна з артыкулам 351 Грамадзянскага кодэкса Рэспублікі Беларусь (далей — ГК), задаткам прызнаецца грашовая сума, якая выдаецца адным з бакоў, што дамаўляюцца, у лік плацяжоў, якія ён павінен будзе выплаціць па дагаворы другому боку як доказ заключэння дагавора і ў забеспячэнне яго выканання.

Пагадненне аб задатку незалежна ад яго сумы павінна быць толькі пісьмовым. Калі няма пісьмовага пацвярджэння таго, што перададзеныя грошы — задатак або тэкст такога пагаднення выклікае сумненні, чым жа сапраўды з'яўляецца гэта сума, то ў адпаведнасці з пунктам 3 артыкула 351 грашовая сума лічыцца выплачанай у якасці авансу, калі не даказана іншае.

Пунктам 2 артыкула 352 ГК вызначана, што калі за невыкананне дагавора адказная асоба, якая дала задатак, ён застаецца ў другой асобы, што з'яўляецца бокам гэтага дагавора. Калі ж за невыкананне дагавора адказная асоба, што атрымала задатак, яна абавязана выплаціць другой асобе па дагаворы двайную суму задатку.

З гэтай нормы вынікае, што пералічаныя наступствы прымяняюцца толькі пры невыкананні абавязацельстваў па дагаворы.

У адпаведнасці з ГК (артыкул 310), задатак з'яўляецца адным са спосабаў забеспячэння выканання бакамі сваіх абавязацельстваў нароўні з няўстойкай, закладам, паручыцельствам, гарантыяй і іншымі. Пунктамі 2 і 3 артыкула 310 вызначана, што несапраўднасць пагаднення аб забеспячэнні выканання абавязацельства не цягне за сабой несапраўднасці самога абавязацельства. А вось несапраўднасць асноўнага абавязацельства цягне несапраўднасць абавязацельства, якое яго забяспечвае (г.зн. няўстойкі, закладу і іншых, у тым ліку і задатку).

Што ж разумеецца пад абавязацельствам і ў якіх выпадках яно прызнаецца несапраўдным?

Згодна з артыкулам 288 ГК, абавязацельствы ўзнікаюць з дагавора, з прычынення шкоды, з беспадстаўнага ўзбагачэння і з іншых прадугледжаных заканадаўствам падстаў.

Дагавор, згодна з артыкулам 402 ГК, лічыцца заключаным, калі паміж бакамі ў патрабуемай заканадаўствам форме дасягнута пагадненне па ўсіх істотных умовах дагавора. Дагавор, для якога вызначана неабходнасць дзяржаўнай рэгістрацыі, лічыцца заключаным з моманту яго рэгістрацыі, а пры неабходнасці натарыяльнага засведчання і рэгістрацыі — з моманту рэгістрацыі дагавора (п. 3 арт. 403 ГК). Артыкул 404 вызначае, што дагавор можа быць заключаны ў любой форме, прадугледжанай для здзяйснення здзелак, калі для дадзенага віду дагавора заканадаўствам не вызначана канкрэтная форма.

Згодна з артыкулам 162, у пісьмовай форме павінны здзяйсняцца здзелкі юрыдычных асобаў паміж сабой і з грамадзянамі (незалежна ад сумы), а таксама грамадзян паміж сабой на суму, што перавышае не менш чым у дзесяць разоў памер базавай велічыні. Пісьмовая форма не патрабуецца для здзелак, якія ў адпаведнасці з артыкулам 160 могуць здзяйсняцца вусна. Так, напрыклад, гэта здзелкі, якія выконваюцца пры самім іх здзяйсненні, калі для іх не вызначана натарыяльная форма, або калі ў адпаведнасці з заканадаўствам незахаванне простай пісьмовай формы цягне іх несапраўднасць.

Незахаванне простай пісьмовай формы здзелкі пазбаўляе бакі права ў выпадку спрэчкі спасылацца ў пацвярджэнне здзелкі і яе ўмоваў на сведкаў, але не пазбаўляе права прыводзіць пісьмовыя і іншыя доказы.

Калі сума вашай здзелкі не перавышае 350 тысяч рублёў і пакупніком з'яўляецца таксама фізічная (а не юрыдычная) асоба, то, магчыма, вы зможаце даказаць, што дагавор паміж вамі заключаны ў вуснай форме, што дапускаецца артыкуламі 404, 160, 162 ГК.

Калі ж рэч, аб якой ідзе гаворка ў вашым пытанні, па суме перавышае дзесяць базавых велічыняў, або гэта аўтамабіль ці нерухомая маёмасць, то адсутнасць дагавора азначае, што грошы трэба вярнуць.

Здзелкі з нерухомай маёмасцю, як вызначана артыкулам 165 ГК, падлягаюць дзяржаўнай рэгістрацыі. У дачыненні да механічных транспартных сродкаў, прычэпаў да іх або самаходных машын, што падлягаюць дзяржаўнай рэгістрацыі і дзяржаўнаму ўліку, таксама існуе патрабаванне пісьмовай формы і рэгістрацыі (Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 15.10.2007 г. № 504, пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 05.11.2007 г. № 1459).

Незахаванне натарыяльнай формы або патрабавання аб дзяржаўнай рэгістрацыі здзелкі цягне яе несапраўднасць. Такая здзелка лічыцца нікчэмнай (арт. 166 ГК).

Артыкулам 168 вызначана, што несапраўдная здзелка не цягне юрыдычных наступстваў, за выключэннем тых, якія звязаны з яе несапраўднасцю, і з'яўляецца несапраўднай з моманту яе здзяйснення. Пры несапраўднасці здзелкі, згодна з пунктам 2 гэтага артыкула, кожны з бакоў павінен вярнуць другому ўсё атрыманае па здзелцы, калі іншыя наступствы не прадугледжаны гэтым кодэксам альбо іншымі заканадаўчымі актамі. Іншыя наступствы прадугледжаны, напрыклад, артыкулам 170 ГК, згодна з якім пры наўмысным выкананні здзелкі, забароненай заканадаўствам, двума бакамі ўсё атрыманае імі па здзелцы спаганяецца ў даход дзяржавы.

Ведай нашых!

АЛЯКСАНДР РЫБАК СПЯЕ «КАЗКУ» ДЛЯ ПРЭЗІДЭНТА ЗША

Нарвежскі спявак з беларускімі каранямі Аляксандр Рыбак возьме ўдзел у гала-прадстаўленні, якое адбудзецца 11 снежня ў Осла і будзе прысвечана ўзнагароджанню прэзідэнта ЗША Барака Абамы Нобелеўскай прэміяй міру.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Падчас канцэрту, які адбудзецца на наступны дзень пасля цырымоніі ўзнагароджання, пераможца «Еўрабачання-2009» выканае свой хіт «Fairytale» («Казка»). Прычым кампазіцыя гэта прагучыць у змененым выглядзе: музыку адаптуюць для выканання ў суправаджэнні сімфанічнага аркестра нарвежскага тэлебачання.

Акрамя Рыбака ў святочным канцэрце возьмуць удзел музыкі з усяго свету: ірландскі гурт «Westlife», брытанская спявачка Наташа Бедзінгфілд, амерыканцы Файклеф Джын, Тобі Кіф і Дона Самер, кітайскі піяніст-віртуоз Ланг Ланг, блюз-дуэт з Малі Амаду і Марыям, пуэртарыканскі выканаўца Луіс Фонсі і амерыканская джазавая спявачка Эсперанса Сполдзінг. Весці гала-прадстаўленне абраныя амерыканскі акцёр-комік Уіл Сміт і яго суайчынніца, актрыса і спявачка Джада Пінкет Сміт.

Другі тыдзень снежня — «нобелеўскі тыдзень» — праходзіць у Стакгольме і Осла з 6 па 12 снежня. У гэты час лаўрэаты Нобелеўскай прэміі сустракаюцца з афіцыйнымі асобамі, праводзяць лекцыі для студэнтаў аб навуковых вынаходніцтвах, даюць прэс-канферэнцыі для журналістаў. Сама цырымонія ўзнагароджання традыцыйна праходзіць у дзень смерці заснавальніка прэмій Альфрэда Нобеля, 10 снежня. 4 прэміі — у галіне медыцыны і фізіялогіі, хіміі, фізікі і літаратуры — а таксама эканамічная прэмія, заснаваная шведскім дзяржбанкам у 1968 годзе, уручаюцца ў Стакгольме, а прэмія міру, паводле завяшчання Нобеля, заўжды ўручаецца ў Осла.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

ФОНД «МИНСКОБЛГОСИМУЩЕСТВО»

(организатор аукциона) 22 декабря 2009 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5 проводит повторный аукцион по продаже объектов, находящихся в республиканской собственности, и права заключения договоров аренды земельных участков, необходимых для их обслуживания

На аукционные торги выставляются:

ЛОТ № 1	**Капитальное строение** (инв. № 622/С-2109) и право заключения договора аренды земельного участка для его обслуживания. Здание (детские ясли) общей площадью 498,0 кв.м, 1958 года постройки, стены бревенчатые. Имеются инженерные коммуникации. Объект расположен по адресу: Минская область, Столбцовский район, д. Новый Свержень, ул. Мирская, д. 69 на земельном участке площадью 0,3784 га. Срок аренды земельного участка 20 лет. **Условия использования земельного участка:** разрешено победителю аукциона в установленном порядке использовать земельный участок по целевому назначению.
Начальная цена предмета аукциона: 25 376 530 рублей. **Размер задатка –** 2 500 000 рублей.	
Продавец имущества (лот № 1): Республиканское унитарное производственное предприятие «Новосверженский лесозавод» (Минская область, Столбцовский район, д. Новый Свержень, тел. (8 01717) 46680, 46400). **Арендодатель земельного участка:** Столбцовский районный исполнительный комитет (Минская область, г. Столбцы, ул. Ленинская, 45).	
ЛОТ № 2	**Капитальное строение** (инв. № 610/С-96) и право заключения договора аренды земельного участка для его обслуживания. Административное здание – одноэтажное, общей площадью 480,2 кв.м, 1935 года постройки, стены бревенчатые, имеются инженерные коммуникации. Объект расположен по адресу: Минская область, г. Борисов, ул. Минская, 21 на земельном участке площадью 0,1616 га. Срок аренды земельного участка 25 лет. Имеются ограничения в использовании земельного участка в связи с расположением объекта в водоохранной зоне р. Березина.
Начальная цена предмета аукциона: 59 575 382 рубля. **Размер задатка** – 5 900 000 рублей.	
Продавец имущества (лот № 2): Государственное производственно-торговое объединение «Белхудожпромыслы» (г. Минск, ул. Захарова, 36, (017) 2948088). **Арендодатель земельного участка:** Борисовский районный исполнительный комитет (Минская область, г. Борисов, ул. Чапаева, 6).	
ЛОТ № 3	**Капитальные строения:** (инв. № 622/С-20663), (инв. № 622/С-27108) и право заключения договора аренды для их обслуживания. Капитальное строение (инв. № 622/С-20663) (здание аптеки № 8) – общей площадь 51,2 кв.м, 1967 года постройки, стены кирпичные. Капитальное строение (инв. № 622/С-27108) (здание сарая) – общей площадью 26,5 кв.м, 1967 года постройки, стены деревянные. Объекты расположены по адресу: Минская область, Столбцовский район, д. Засулье на земельном участке площадью 0,0424 га. Срок аренды земельного участка – 20 лет. **Условия использования земельного участка:** разрешено победителю аукциона в установленном порядке использовать земельный участок по целевому назначению.
Начальная цена предмета аукциона: 8 909 547 рублей. **Размер задатка –** 800 000 рублей.	
Продавец имущества (лот № 3): Торгово-производственное республиканское унитарное предприятие «Минская Фармация» (г. Минск, ул. Чкалова, 5, тел. 224 57 01). **Арендодатель земельного участка:** Столбцовский районный исполнительный комитет (Минская область, г. Столбцы, ул. Ленинская, 45).	
ЛОТ № 4	**Капитальное строение** (инв. № 640/С-1080) и право заключения договора аренды земельного участка для его обслуживания. Административное здание с гаражом общей площадью – 377 кв.м, 1966 года постройки, стены и перегородки кирпичные, имеются инженерные коммуникации. Объект расположен по адресу: Минская область, г. Слуцк, ул. Вечеркевича, 28 на земельном участке площадью 0,1057 га. Срок аренды земельного участка 35 лет. Введено ограничение в использовании земельного участка в связи с расположением объекта в водоохранной зоне р. Случь. **Условия использования земельного участка:** разрешено победителю аукциона в установленном порядке использовать земельный участок для размещения объектов соцкультбыта или жилья.
Начальная цена предмета аукциона: 86 751 457 рублей. **Размер задатка –** 8 000 000 рублей.	
Продавец имущества (лот № 4): Республиканское унитарное предприятие «Минское областное агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» (г. Минск, ул. Папанина, 7, тел. (017) 2262854, (01795) 53620, 22518). **Арендодатель земельного участка:** Слуцкий районный исполнительный комитет (Минская область, г. Слуцк, ул. Ленина, 125).	
Задаток для участия в аукционе перечисляется в срок по 21 декабря 2009 года включительно на расчетный счет **№ 3642900000841** в ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Минске, код 795, ул. Мясникова, 32, УНП 100128686, получатель платежа – фонд «Минскоблгосимущество».	

Подробное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 30 октября 2009 г. № 206.

Фотографии продаваемых объектов, а также информация об объявленном аукционе и предметах аукциона дополнительно размещается на сайте Минского облисполкома**: www. minsk-region. gov. by** на странице фонда «Минскоблгосимущество» в разделах «Власть», «Управления и комитеты облисполкома».

Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан в срок по 30 декабря 2009 года включительно:

1. Внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения соответствующими исполнительными комитетами), возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, расходы, связанные с формированием земельного участка и изменением земельного участка в результате такого формирования, государственной регистрацией в отношении этого участка.

2. Представить копии платежных документов, названных в пункте 1, организатору аукциона.

3. В установленном порядке с продавцом заключить договор купли-продажи недвижимого имущества, а с местным исполнительным комитетом – договор аренды земельного участка.

Фонд «Минскоблгосимущество» вправе отказаться от проведения аукциона (продажи конкретного предмета аукциона) в любое время, но не позднее чем за три дня до даты его проведения.

Информация о затратах на организацию и проведение аукциона, в том числе расходах, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников до начала проведения аукциона по каждому объекту, выставляемому на аукцион.

Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 320, тел. 224 39 76, 500 47 10.** Последний день подачи заявлений **21 декабря 2009 г.**

28 ДЕКАБРЯ 2009 ГОДА В 16.00
СОСТОИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ЗАО «ПРИПУТНИК» ПО АДРЕСУ: г. МИНСК, пр. РОКОССОВСКОГО, д. 1, КОНФЕРЕНЦ-ЗАЛ

Повестка дня:
1. Изменение состава акционеров Общества.
2. Уменьшение размера уставного фонда Общества.
3. Внесение изменений в устав Общества.

Форма проведения собрания: очная. Форма голосования по всем вопросам повестки дня: прямая, открытая.

С материалами, подготовленными к собранию, можно будет ознакомиться 28 декабря 2009 года с 15.30 по месту проведения собрания.

Регистрация участников собрания с 15.45 до 16.00 по месту проведения собрания. Начало работы собрания — 28 декабря 2009 года, 16.00.

Для регистрации при себе иметь следующие документы:
- акционеру Общества — паспорт;
- представителю акционера — паспорт, доверенность.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» ИНФОРМИРУЕТ:

В извещении о проведении 21.12.2009 в 12.30 повторного открытого аукциона по продаже зданий, сооружений и иного имущества, находящегося в собственности ОАО «Белпромтара», расположенных в г. Барановичи Брестской обл., г. Слуцке и г. Борисове Минской обл., д. Новый Свержень Новосверженского с/с Столбцовского района Минской обл., вместо слов «Начальная цена без учета НДС» **следует читать: «Начальная цена с учетом НДС».**

Тел. для справок (017)2274836.

ГОМЕЛЬСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЙ ФОНД ГОСУДАРСТВЕННОГО ИМУЩЕСТВА

проводит 24 декабря 2009 г. повторный аукцион по продаже объектов недвижимости государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества

ЛОТ № 1

Капитальное строение (здание кондитерского цеха), инв. № 350/С-51582 и право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.

Сведения о предмете аукциона: здание кирпичное одноэтажное общей площадью 352,3 кв.м, фундамент – кирпичный, год постройки 1948.

Местонахождение: г. Гомель, ул. Рогачевская, д. 44.

Условия использования – как здание складского или производственного назначения.

Земельный участок – 0,0660 га. Срок аренды земельного участка 99 лет.

Начальная цена единого предмета аукциона – 60 205 774 руб., в т.ч. имущества – **35 366 228 руб.**, право заключения договора аренды земельного участка – **24 839 546 руб.**

Задаток, вносимый участником, – 6 000 000 рублей.

Продавец: имущества – торгово-производственное республиканское дочернее унитарное предприятие «Отдел рабочего снабжения Гомельского отделения Белорусской железной дороги», тел. (0232) 95 20 11; права заключения договора аренды земельного участка – Гомельский горисполком, тел. (0232) 77 67 27.

ЛОТ № 2

Детский оздоровительный лагерь «Орленок» – капитальные строения: здание спального корпуса № 1, пл. 416,8 кв.м (инв. № 310/С-5402); здание спального корпуса № 2, пл. 200,4 кв.м (инв. № 310/С-5404); здание котельной с навесом, пл. 35,4 кв.м (инв. № 310/С-5400); здание летней веранды для игр, пл. 79,9 кв.м (инв. № 310/С-5401); здание столовой, пл. 373,5 кв.м (инв. № 310/С-5403); здание административного корпуса пл. 137,5 кв.м, в т.ч. артезианская скважина, заборы, ворота металлические, беседки – по 4 единицы, уборная (инв. № 310/С-5405); здание прачечной и душевой, пл. 37,5 кв.м (инв. № 310/С-5406); здание эстрады, пл. 44,1 кв.м (инв. № 310/С-5407); здание склада, пл. 73,3 кв.м (инв. № 310/С-5408); здание душевой, пл. 50,9 кв.м (инв. № 310/С-5409); бытовое здание теплицы, пл. 63,8 кв.м (инв. № 310/С-21701); сооружения специализированные энергетики – сети электроснабжения кабельная линия АВВГ 3 х 3,5 (инв. № 310/С-25549) и АВВГ 3 х 2,5 (инв. № 310/С-25556), теплотрасса (инв. № 310/С-25553) и (инв. № 310/С-25552); сооружение специализированное водохозяйственного назначения – водопровод (инв. № 310/С-25551); сооружение специализированное коммунального хозяйства – канализация (инв. № 310/С-25554); тротуары и пешеходные дорожки с усовершенствованными покрытиями, в том числе асфальтобетонное и цементобетонное покрытия, бетонная плитка, бордюры, площадка для зрителей, хозяйственная площадка; котлы: «Универсал–5», «Универсал-6» и право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.

Сведения о предмете аукциона: здания бревенчатые, кирпичные, щитовые общей площадью 1354,3 кв.м.

Местонахождение: Гомельская область, Гомельский район, 0,5 км южнее дер. Борец (детский оздоровительный лагерь «Орленок»).

Условия использования – для культурно-оздоровительного, социально-гарантированного обслуживания и административно-бытового назначения.

Земельный участок – 2,6650 га. Срок аренды земельного участка 49 лет.

Начальная цена единого предмета аукциона – 195 532 337 руб., в т.ч. имущества – **188 725 937 руб.** (снижена на 20 %), право заключения договора аренды земельного участка – **6 806 400 руб.** Расходы, связанные с формированием земельного участка и государственной регистрацией в отношении этого участка, составляют **104 437 руб.**

Задаток, вносимый участником, – 19 000 000 рублей.

Продавец: имущества – Гомельский филиал РУП «Белпочта», тел.(0232) 79 67 14; права заключения договора аренды земельного участка – Гомельский районный исполнительный комитет, тел. (0232) 36 22 10.

Организатор аукциона – фонд «Гомельоблимущество», **г. Гомель, проспект Ленина, 3,** контактные телефоны **(0232) 70 14 72, 74 90 27.**

Аукцион проводится **24 декабря 2009 г. в 11.30 по адресу: г. Гомель, проспект Ленина, 3.**

Торги проводятся в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, утвержденным Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462.

Желающим участвовать в аукционе необходимо в срок до 17.00 22 декабря 2009 г. заключить с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон и представить организатору аукциона следующие документы: заявление на участие в аукционе по установленной форме; заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающую внесение задатка на счет организатора аукциона, указанный в извещении; копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации; юридическим лицом – доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; представителем иностранного юридического лица или иностранного гражданина, лица без гражданства – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; представителем гражданина Республики Беларусь или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе участники или их представители предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Организатор аукциона вправе снять объект с торгов до объявления его проданным.

Задаток перечисляется на расчетный счет фонда «Гомельоблимущество» **№ 3642927330048** в филиале **№ 300** АСБ «Беларусбанк» г. Гомель, код МФО 151501661, УНН 400243904. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гомель, проспект Ленина, 3, фонд «Гомельоблимущество», **ком. 406, с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00** по рабочим дням по **22 декабря 2009 г.** включительно.

Заключительная регистрация участников **24 декабря 2009 г. с 10.00 до 11.15.**

Победитель аукциона в течение 10 рабочих дней со дня принятия местным исполкомом решения о предоставлении ему земельного участка, обязан внести плату за право заключения договора аренды земельного участка, возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, расходы, связанные с формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией создания земельного участка.

После совершения победителем аукциона названных платежей, но не позднее 2 рабочих дней, с ним продавцом заключается договор купли-продажи недвижимого имущества, а местным исполнительным комитетом – договор аренды земельного участка. Оплата за приобретенный объект осуществляется в течение 30 календарных дней после подписания договора купли-продажи.

Извещения о ранее объявленных аукционах были опубликованы в газете «Звязда» № 203 (26561) от 27 октября 2009 г. и № 186 (26544) от 2 октября 2009 г.

Информация о продаваемых объектах размещена на сайте Гомельского облисполкома **www.gomel-region.by**, и сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь **www.gki.gov.by.**

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

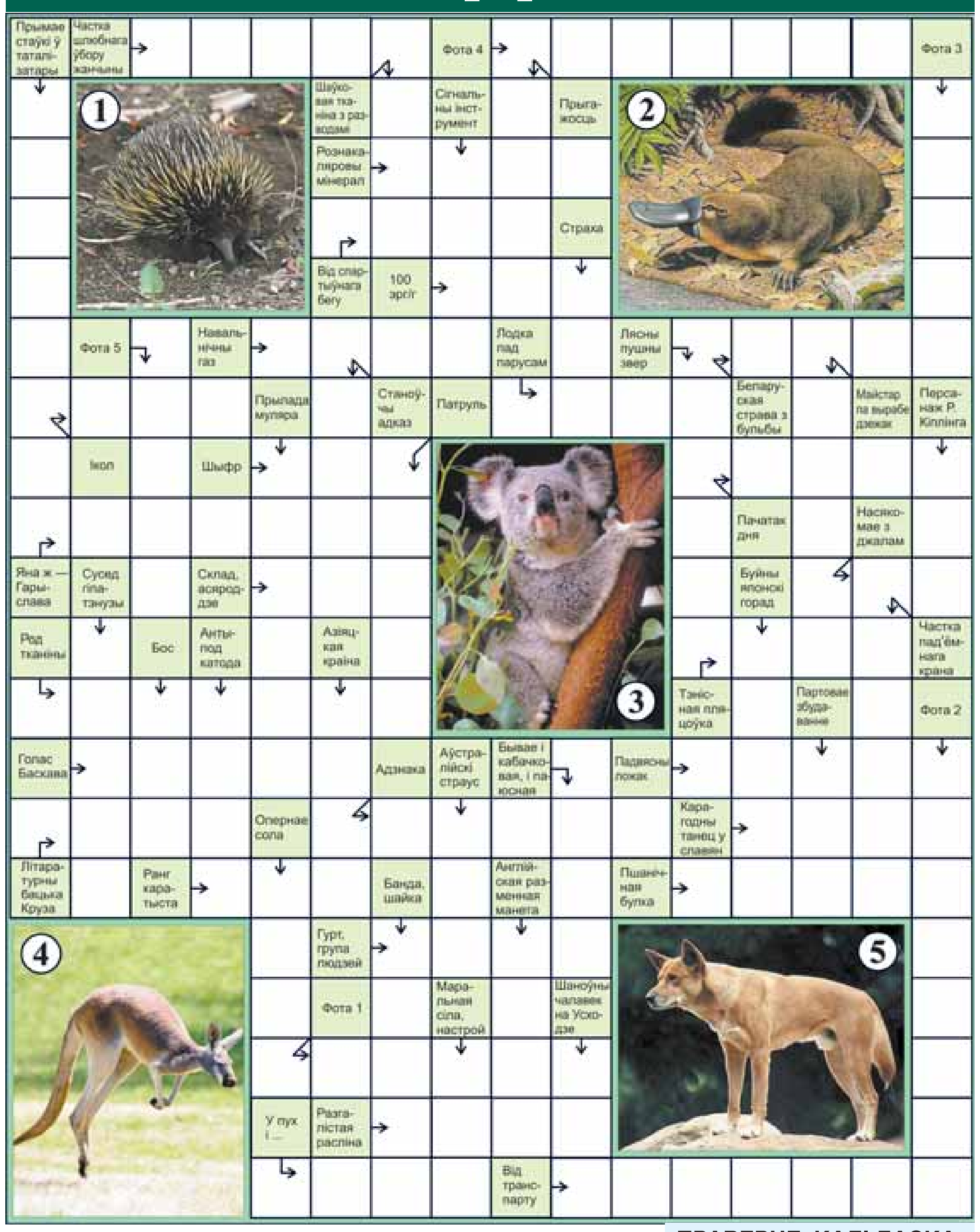

НЕ СПІ НА 136-М КІЛАМЕТРЫ!

На адным і тым жа ўчастку дарогі за два дні адбылося тры аднолькавыя здарэнні. На 136-м кіламетры дарогі Брэст — Масква, гэта мяжа Бярозаўскага і Івацэвіцкага раёнаў, вадзіцелі засыналі за рулём, і машыны падалі ў кювет. Гэта здарылася з грамадзянамі Польшчы, якія вялі грузавікі ў бок Мінска, і з беларусам, што ехаў у Брэст. На шчасце, ніхто сур'ёзна не пацярпеў. Супрацоўнікі ДАІ заклікаюць быць асабліва пільнымі на гэтым «сонным» участку дарогі.

З ПІРАТЭХНІКАЙ ЖАРТАВАЦЬ НЕ ДАВОДЗІЦЦА

На цэнтральным рынку ў Брэсце было канфіскавана паўтары тысячы піратэхнічных вырабаў у незаконнага гандляра. Непрацоўны 31-гадовы брастаўчанін не змог прад'явіць якіх-небудзь дакументаў на прадукцыю, якую рэалізоўваў. Высветлілася, што завезеныя петарды былі кантрабандай з Украіны.

Яна СВЕТАВА.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд (8 снежня). Па гарызанталі: Бярэзіна. Дуля. Туба. Загаловак. Смак. Акант. Руда. Нёман. Апора. Марш. Рэктар. Піжама. Макуха. Вір. Аман. Загана. Лоб. Апал. Аск. Кекс. Днепр. Акын. Рог. Акоп. Улада. Антылопа. **Па вертыкалі:** Кампазітар. Меладрама. Ганак. Кальє. Трумо. Лямпа. Хабар. Руан. Ван. Караці. Задатак. Кока. Указ. Прыгода. Луб. Пан. «Ася». Астат. Зло. Піна. Паром. Гук. Курасава. Дар. Мінск. Юта. Шчара. Сатыра.

Карамельнае сярэднявечча

У рэспубліканскім конкурсе прафесійнага майстэрства кандытараў, які прайшоў у Магілёве, бралі ўдзел 15 майстроў з усёй Беларусі.

Галоўнай тэма конкурсу была вызначана як салодкі флірт. Кандытары стваралі шэдэўры з цукровай масцікі, марцыпанаў, карамелі, пасцілы і шакаладу. Вага тартоў дасягала 15 кілаграмаў, а вышыня кампазіцый — двух метраў. Сюжэты — самыя неверагодныя. Бела-чырвонае каханне нявесты і пацалункі галубоў. Даму, якая чытае Біблію, ахоўвае рыцар. Дрэва жаданняў. І ўсё гэта ядомае!

Галоўны прыз конкурсу атрымала вопытны кандытар прадпрыемства «Магілёўхлебпрам» Алена Ахарцава: журы і гледачоў вельмі ўразіла яе кампазіцыя «Вандроўка ў сярэднявечча».

Ілона ІВАНОВА.
Фота Мікалая ЦІТОВА.

Геаграфія дзелавога супрацоўніцтва: Польшча

ЯК КІРАВАЦЬ БІЗНЭСАМ

У Мінску пад патранатам польскага знешнепалітычнага ведамства і пры падтрымцы Пасольства Рэспублікі Польшча ў нашай краіне прайшоў навучальны міжнародны эканамічны семінар «Эфектыўнае кіраванне бізнэсам як аснова якаснага кіравання для прадпрыемстваў малога і сярэдняга бізнэсу ў Беларусі», наладзілі які Мінскі сталічны саюз прадпрымальнікаў і працадаўцаў, Рэспубліканская канфедэрацыя прадпрымальніцтва і інстытут Усходне-Еўрапейскіх Даследаванняў (г. Варшава).

У рамках семінара, удзельнікамі якога сталі індывідуальныя прадпрымальнікі, кіраўнікі і вядучыя спецыялісты прадпрыемстваў малога і сярэдняга бізнэсу з Мінска, Брэста, Магілёва, Віцебска, Маладзечна, Наваполацка, аб перспектывах развіцця беларуска-польскага гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва расказаў **кіраўнік Аддзела садзейнічання гандлю і інвестыцыям Пасольства Польшчы ў Беларусі Вяслаў ПАКЛАДЭК (*на здымку*)**. Дырэктар Усяпольскай Эканамічнай палаты Міхаіл Цэзары Канвіцкі акцэнтаваў увагу на вопыце польскіх арганізацый, у тым ліку галіновых асацыяцый, якія прадстаўляюць інтарэсы прадпрымальнікаў. Старшыня фонду Інстытута Усходне-Еўрапейскіх Даследаванняў Ежы Бахыньскі сваё выступленне прысвяціў пытанням кіравання бізнэсам і паспяховым практыкам кантактаў польскіх фірмаў. А войт гміны Хелмец Бернард Стаўярскі падзяліўся польскім вопытам супрацоўніцтва рэгіянальных тэрытарыяльных уладных структур з прадпрымальнікамі.

Барыс ЗАЛЕСКІ.

Мода. Стыль. Шарм
GETEX ® — ПРОИЗВОДИТЕЛЬ ЖЕНСКОЙ ОДЕЖДЫ
www.getex.eu
44-200 Rybnik ul. Gliwicka 38, Polska/Польша
Тел.: +48 32 4222660
Оптовая продажа:
■ Торговля 44-210 Rybnik ul. Gruntowa 104
Тел.: +48 32 4226060
■ Центр оптовой торговли «Maximus»
Павильон А, Box 28
05-830 Nadarzyn, Wolica 114 D, al. Katowicka 62
Тел.: + 48 602 104 098
■ Торговый центр «Ptak»
Восточный пассаж — Box 35
95-030 Rzgow k/Lodzi, ul. Rzemieslnicza 35
Тел.: + 48 42 21 42 425

awe®
ПРОИЗВОДИТЕЛЬ КОЛГОТОК
ul. Wojska Polskiego 110
95-070 Aleksandrow Lodzki
Polska/ Польша
Тел.: + 48 42 712 00 51
www.awe.biz.pl
e-mail: aweraj@poczta.onet.pl

СЁННЯ

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	8.17	15.48	7.31
Віцебск —	8.14	15.30	7.16
Магілёў —	8.07	15.37	7.30
Гомель —	7.55	15.43	7.48
Гродна —	8.31	16.04	7.33
Брэст —	8.23	16.13	7.50

Месяц
Апошняя квадра 9 снежня. Месяц у сузор'і Шаляў.

Імяніны
Пр. Аляксея, Захара, Івана, Мікалая, Рамана, Сяргея, Усевалада.
К. Марыі, Юліі, Андрэя.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

10 снежня

Дзве даты

1870 год — нарадзіўся (маёнтак Багданава, Валожыншчына) Фердынанд Рушчыц, беларускі жывапісец, графік, тэатральны дзеяч, педагог. Вучыўся ў Пецярбургскай Акадэміі мастацтваў у І. Шышкіна і А. Куінджы. Працаваў у традыцыях беларускага, рускага, польскага, французскага мастацтваў. Сярод карцін: «Мінск зімой», «Млын ноччу», «Вясна», «Зімовая казка» і іншыя. Стварыў першыя беларускія плакаты. Творы мастака захоўваюцца ў Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі, у музеях Польшчы і Літвы.

1901 год — адбылося першае ўручэнне Нобелеўскіх прэмій. У 1895 годзе, за год да сваёй смерці, шведскі вынаходнік і фабрыкант Альфрэд Нобель пакінуў завяшчанне, згодна з якім быў створаны фонд, працэнты з якога павінны выдавацца ў выглядзе прэмій тым, хто на працягу папярэдняга года прынёс вялікую карысць чалавецтву. Гэтыя працэнты дзяліліся на пяць роўных частак, якія ідуць на заахвочванне адкрыццяў у галіне фізікі, хіміі, фізіялогіі і медыцыны, літаратуры, а таксама асаблівыя дасягненні перад чалавецтвам у справе міру (Нобелеўская прэмія міру).

Цытата дня:

«Газета — гэта друкаваны орган, які не бачыць розніцы паміж падзеннем з веласіпеда і крушэннем цывілізацыі».

Бернард Шоў (1856—1950), ірландскі драматург, філосаф і празаік.

З нагоды юбілею Чаславе Міхайлаўне УЛАСІК са Стоўбцаў шчырыя пажаданні добрага здароўя, дабрабыту і радасці, жаночага шчасця.

Станкевічы.

ФОРМА СТАЛА

Прынцыпова важнае значэнне ў сямейна-родавых абрадах мела і форма стала. Фактычна яна ўвасабляла сабой самую галоўную ідэю агульнародавай урачыстасці.

● Вясельны стол нагадваў пушку з двума крыламі (якая павінна будзе прынесці першынца наваствораныя сям'і) — літару «Г», пры гэтым яго цэнтр знаходзіўся ў чырвоным куце. Якраз там, пад абразамі, пад двума «крыламі» бабулінага ручніка-набожніка, сядуць маладыя пасля вянчання. Удакладнім: уздоўж аднаго «крыла» стала сядуць прадстаўнікі роду нявесты, уздоўж другога — жаніха.

● Памінальны стол увасабляў зусім іншую ідэю. Калі шлюб злучаў сямейную пару, то смерць разлучала яе, пакідала на зямлі толькі адно сямейнае крыло, таму форма жалобнага стала нагадвала літару «І», або той самы тунэль, па якім душа сканалага пакіне гэты свет і адправіцца ў царства продкаў.

● Самае пачэснае месца — у чырвоным куце — заўсёды належала жаніху і нявесце. Побач з імі садзіліся самыя блізкія сябры: *шафер і шаферка, баяркі, маршалак, хросныя бацькі*. Кожнае «крыло» вясельнага стала запаўняла моладзь і блізкія сваякі ў адпаведнаесці з іх узростам: чым маладзейшыя госці, тым яны былі бліжэй да маладых, а чым старэйшыя — тым далей ад чырвонага кута і бліжэй да парога, да зоны будучай сустрэчы з продкамі.

● У некаторых мясцінах існавала строгае правіла: нежанатую моладзь за вясельны стол не запрашалі. У асобным месцы — улетку пад яблыняй у садзе, зімой — у суседняй хаце — для іх накрывалі свой стол. Лічылася, што за святочным сталом, прысвечаным шлюбнай урачыстасці, павінны былі знаходзіцца толькі сямейныя пары — жанатыя людзі, каб тым самым паспрыяць заручэнню жаніха і нявесты на доўгія гады. Людзі верылі ў тое, што прысутнасць за сталом удаўца або «дзяцюха» — хлопца-пераростка — магло справакаваць непаразуменні паміж маладымі.

● У вясельным абрадзе беларусаў існаваў і такі звычай, калі ў хаце нявесты за стол запрашалі толькі гасцей з боку жаніха, а радзіна нявесты павінна была «прыслугоўваць», каб у сям'і мужа іх дачку не крыўдзілі і дагаджалі ёй так, як на вяселлі дагаджалі радзіне жаніха.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усміхнемся!

З дзённіка халасцяка.
Купіў пыласос. Быццам у новую кватэру пераехаў...

☺

— Што робіш, любая?
— Есці гатую.
— А што?
— Накшталт супу, а там паглядзім...

☺

Учора прынеслі браціка з раддома, ён такі маленечкі, такі бездапаможны, такі мілы... А ЎЖО ПАГЛЯДАЕ, МЯРЗОТНІК, НА МОЙ КАМП'ЮТАР!

☺

— А ты ў якім рэжыме мыла ў машынцы свае замшавыя туфлікі?
— У рэжыме абсалютнай сакрэтнасці, каб мама не ўбачыла.

Крынічка

«Цякла тут з лесу невялічка
Травой заросшая крынічка».
Якуб КОЛАС.

Рубрыку вядзе Валянціна ШПІЛЕЎСКАЯ, тэл. 285 88 81 — № 14 (330)

Адказы на пытанні чытачоў

БУРАК АД АНГІНЫ

Як толькі адчуеце, што пачынае балець горла, надзярыце на тарцы сыры бурак (1 шклянка), дадайце сталовую лыжку воцату, перамяшайце і дайце настояцца. Затым адцісніце сок і палашчыце ім горла і рот.

ГРЭЦКІЯ АРЭХІ АД ГІПЕРТАНІІ

Арэхавыя перагародкі настойваюцца на гарэлцы або 40-градусным спірце (1:10). Настойку выкарыстоўваюць пры паносе, хранічным каліце, дыябеце, гіпертанічнай хваробе, дазіруецца па 20—30 кропель 3-4 разы ў дзень на працягу 15—30 сутак.

РЭДЗЬКА АД КАШЛЮ І ПРЫ ХВОРЫХ СУСТАВАХ

Рэдзьку шырока выкарыстоўваюць у народнай медыцыне. Пры коклюшы, катары верхніх дыхальных шляхоў і бранхіце сок рэдзькі з мёдам або цукрам п'юць як адхарквальны, а таксама сродак, які супакойвае кашаль, — па сталовай лыжцы 3-4 разы на дзень. Прыгатаваць яго нескладана: зрэзаць з вялікай чорнай рэдзькі хвосцік-накрыўку, нажом выразаць сарцавіну, поласць запоўніць мёдам або цукрам і праз некаторы час сок гатовы для лячэння. Ён не толькі лечыць хваробы лёгкіх, але і дзейнічае як мачагоннае.

Сок рэдзькі рэкамендуецца піць таксама пры камянях у жоўцевым пузыры. Як жаўцягонны сродак сок чорнай рэдзькі, разбаўлены вадой, прымаюць за 30—40 хвілін да яды на працягу 10 дзён.

Пры рэўматызме, падагры, міязіце, неўрыце, радыкуліце гатуюць такую сумесь: тры часткі соку рэдзькі, дзве часткі мёду, адна частка гарэлкі і 1 сталовая лыжка солі. Пасля лазні, лепш перад сном, расціраюць хворыя суставы і прымаюць унутр адзін-два келіхі гэтага сродку.

Натаркаваную рэдзьку прыкладваюць да гнойных язваў, ранаў, што паскарае іх зажыўленне, таму што каша гэта валодае антымікробным дзеяннем. Пры абмаражэнні натаркаваную рэдзьку змешваюць з роўнай колькасцю гарачай вады, даюць астыць і гэтай сумессю абмываюць абмарожаныя ўчасткі скуры. Пасля некалькіх абмыванняў робіцца лягчэй.

Кукуруза

Паводле сцвярджэння археолагаў, як культурную расліну кукурузу вырошчвалі за некалькі тысячагоддзяў да нашай эры. Аднак першым з еўрапейцаў, хто на свае вочы ўбачыў кукурузу, быў Хрыстафор Калумб.

У большасці выпадкаў гэта культура служыла ежай, і ў лекавых мэтах яе пачалі прымяняць параўнальна нядаўна.

Кукурузным алеем лячылі атэрасклероз, астму, мігрэнь, захворванні скуры.

Зерне прымянялі пры захворваннях печані, жаўтусе, ацёках застойнага характару, розных крывацёках, жаночых хваробах і як заспакаяльны сродак.

Навукоўцамі даказана, што кукуруза валодае мноствам карысных уласцівасцяў: выводзіць таксіны, радыенукліды, ачышчае арганізм ад шкодных рэчываў, ад шлакаў, якія назапасіліся ў клетках.

Асабліва яна карысная дзецям. Маладому арганізму кукуруза дапамагае набіраць масу цела і забяспечвае яго вітамінамі і мікраэлементамі. Уключэнне ў рацыён зерня кукурузы прадухіляе ўзнікненне анкалагічных захворванняў, хваробаў сэрца. Яна вельмі карысная людзям, якія пакутуюць ад алергіі, цукровага дыябету, атлусцення і ад іншых відаў парушэння абмену рэчываў.

Пры кішачных захворваннях 2—3 разы на дзень рэкамендуецца адвар кукурузнай крупы перад ядой.

Майстэрства букета

«Букет» у перакладзе з французскай мовы азначае «прыгожа сабраная група кветак». З густам складзены букет — гэта сапраўднае майстэрства.

Першыя невялікія лёгкія букецікі з пахкіх кветак на сукенках і ў пятліцах абодвух палоў чалавецтва з'явіліся ў эпоху Адраджэння, калі ўзнікла мода на своеасаблівыя пахі. І толькі праз 200—300 гадоў людзі пачалі ўпрыгожваць свае дамы вялікімі букетамі. А прыкладна яшчэ праз стагоддзе стала модна іх дарыць.

У Заходняй Еўропе букеты з'яўляюцца ў XV стагоддзі і адразу ж заваёўваюць папулярнасць. Распрацоўваюцца пэўныя правілы і прыёмы складання букетаў.

Напрыклад, **круглыя букеты** складаюцца так, каб іх можна было разглядаць з усіх бакоў.

Стрыжань букета ўтвараюць прамыя і доўгія расліны, вакол іх размяшчаюць кветкі са сцёбламі, якія звісаюць альбо выгнутыя. Ножкі ў такім букеце не павінны перасякацца. Аранжыровачнае зяленіва можа размяшчацца як унутры, так і звонку букета. Круглыя букеты лепш збіраць з раслін з круглымі суквеццямі тыпу астраў альбо вяргіняў.

У народным быце букет заняў трывалае месца, без яго не абыходзіцца ніводная ўрачыстаць. Самымі першымі папулярнымі букетамі былі букеты для паднашэння, якія афармлялі як партатыўныя букеты. Кардонныя лейкі абцягваліся атласам і абшываліся цюлем. У іх змяшчалі вільготны мох, у якім замацоўваліся кветкі і лісты. Вельмі эфектна выглядалі вазавыя букеты. Іх афармлялі ў вялікіх вазах з двух-трох дзясяткаў ружаў і дэкаратыўнага зяленіва.

Юбілярам, як правіла, падносілі кошыкі з ружамі і іншымі кветкамі, замацаванымі пры дапамозе дроту на мохавай падушцы.

Вялікім поспехам карысталіся букеты з жывых кветак у спалучэнні са стужкамі і карункамі, афармленымі ў выглядзе падушкі.

Святочныя сталы ўпрыгожвалі коратка падрэзанымі кветкамі. Іх размяшчалі ў неглыбокім посудзе ўздоўж усяго стала. Гэта кампазіцыя так і называлася «дарога на стале». А часам кветкі проста раскідваліся па стале. У XIX стагоддзі шырока распаўсюдзіліся кветкавыя «рэкі», «азёры» і «вадаспады».

Аднабаковыя букеты збіраюць з раслін са сцёбламі рознай даўжыні. Кветкі размяшчаюцца так, каб запаўнялася толькі знешняя частка букета.

Першы слой утвараюць расліны з самымі доўгімі сцёбламі, на якія накладваюцца кветкі з больш кароткімі ножкамі. Зяленіва можа запаўняць букет і звісаць уніз. Памеры кветак і інтэнсіўнасць іх афарбоўкі ўбываюць да сярэдзіны букета. Дыяметр аднабаковых букетаў, як правіла, 20—30 см і служыць у асноўным для падарункаў.

Ішоў час, мяняўся характар букетаў, іх прызначэнне, але традыцыя складання букетаў працягвае развівацца.

КАРЫСНЫЯ ПАРАДЫ:

● **Калі ў букеце выкарыстоўваюцца расліны, прынесеныя з лесу, то іх трэба старанна прамыць. А хвойныя галінкі дзень патрымаць у вадзе.**

● **Для любой кветкавай кампазіцыі вельмі важна выбраць месца размяшчэння букета, а ўдала знойдзены фон раскрые яго новыя грані.**

● **Перш чым скласці букет, пастаўце зрэзаныя кветкі на 3—4 гадзіны ў халаднаватае месца і накрыйце іх вільготнай паперай.**

Захаваць капусту да наступнага лета

Гэтая задача ўвогуле пад сілу кожнаму агародніку. Галоўнае, каб падвал, у якім захоўваецца капуста, быў сухі, з невысокай адноснай вільготнасцю паветра (70—80 працэнтаў). Тэмпература паветра ў ім можа вагацца ад мінус 1 да плюс 3 градусаў. Пры парушэнні гэтых патрабаванняў капусту адольваюць розныя хваробы. І самая шкодная з іх — шэрая гніль. Качаны, якія захварэлі, пакрываюцца пушыстай плесняй, а потым загніваюць. Часцей за ўсё захворваюць качаны, якія падмерзлі ўвосень, і тыя, якіх вы моцна «распранулі», зняўшы покрыўныя лісты. Зімовыя лёжкія гатункі хварэюць на шэрую гніль значна радзей. Развіццю хваробы садзейнічаюць павышаная вільготнасць і ваганні тэмпературы пры захоўванні. У гэтым выпадку неабходна зачысціць качаны, зняўшы пашкоджаныя лісты.

Каб папярэдзіць развіццё шэрай гнілі, качаны можна прыпудрыць мелам ці абгарнуць газетай. Робяць гэта ў пачатку захоўвання альбо пасля зачысткі пашкоджаных качаноў. Шкодзіць капусце ў час захоўвання і слізісты бактэрыёз. Развіццю гэтай хваробы садзейнічае павышаная тэмпература, але хвароба праяўляецца яшчэ пры фарміраванні качаноў. Захворваюць часцей за ўсё аслабленыя, падмарожаныя або пашкоджаныя шкоднікамі расліны.

У час захоўвання псуе капусту кропкавы некроз. Гэта калі вонкавыя лісты капусты пакрываюцца чорнымі кропкамі і хвароба пераходзіць на ўнутраныя лісты. Асноўныя прычыны хваробы — працяглае захоўванне качаноў пры тэмпературы, ніжэйшай за мінус 1 градус, і перакормліванне раслін азотнымі ўгнаеннямі.

Каб папярэдзіць развіццё хваробаў капусты, звязаных з захоўваннем яе ў сырым памяшканні, у такім выпадку для зніжэння вільготнасці, напрыклад падвал з капустай, трэба праветрываць, адкрываючы дзверы і вокны ў цёплыя дні. І яшчэ трэба паставіць тару з сухой соллю, драўнінным попелам або нягашанай вапнай, якія ўбіраюць вільгаць. У сухім падвале верхнія лісты наадварот падсыхаюць, іх не варта знімаць без патрэбы. Калі трэба павысіць вільготнасць, пастаўце скрынку з мокрым пяском.

Каб быў прыгожым кветнік

Асноўная задача ў зімовыя месяцы — захаваць да вясны пасадачны матэрыял вяргіняў, хрызантэмаў, бягоній, мантбрэцыі, кан, гладыёлусаў.

Клубні вяргіняў захоўваюць у непрамярзальным памяшканні, у скрынках, злёгку прысыпанымі пяском альбо торфам. Тэмпература паветра не павінна перавышаць 3—5 градусаў, вільготнасць — 75 працэнтаў. Калі паветра вельмі сухое, пясок або торф трэба перыядычна злёгку ўвільгатняць. Калі паветра вельмі вільготнае, памяшканне неабходна добра праветрываць. На працягу зімы клубні вяргіняў некалькі разоў трэба агледзець, выкінуць хворыя, а на тых, якія загнілі, выдаліць пашкоджаныя месцы, прысыпаўшы попелам ці мелам мясціны зрэзаў на працягу двух—трох дзён, і прасушыць у цёплым памяшканні. Апрацаваныя клубні вяргіняў захоўваюць гэтаксама, як і здаровыя клубні.

Клубнецыбуліны гладыёлусаў таксама захоўваюць у непрамярзальным памяшканні пры тэмпературы 5—7 градусаў і вільготнасці 70 працэнтаў. Калі такога памяшкання няма, можна захоўваць і ў кватэры, але ў халаднаватым месцы. Іх трэба перыядычна аглядваць, хворыя і пашкоджаныя выдаляць.

Хрызантэмы з адным або двума парасткамі, высаджанымі ў гаршкі, зімой захоўваюць у падвале або ў непрамярзальным памяшканні пры тэмпературы 1—4 градусы, перыядычна палівачы іх, каб не даць ім завянуць.

Важна таксама рэгулярна правяраць стан насення розных культур, якія праходзяць стратыфікацыю ў падвале пры тэмпературы 3—5 градусаў. Для лепшага доступу паветра насенне, якое знаходзіцца ў сумесі торфу з пяском, акуратна перамяшаць. Сустрат, які крыху падсох, злёгку ўвільгатніць. Назірайце за ўкараненнем цыбульных, пасаджаных для выганкі, падтрымлівайце рэжым укаранення. У сярэдзіне снежня перастаўце іх у памяшканне з тэмпературай паветра 2—4 градусы, каб затрымаць рост і развіццё парасткаў. Праветрывайце памяшканне, дзе стаяць скрынкі з цыбулінамі. Відаць, самы час падумаць аб набыцці пасадачнага матэрыялу і насення кветкавых культур, угнаенняў і ядахімікатаў.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 32.345. Індэкс 63850. Зак. № 6770. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12